Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consultationes - Cod. Rastatt 67

Campolongo, Emilio

[s. l.], [17. Jahrh.]

Aemilij Campilongi de methodo curatrice tractus

urn:nbn:de:bsz:31-69227

Visual Library

Æmilij Campilongi de Methodo curatrice Tractatus.

Præfatio.

Artem medicam in partes superiores, et proprias diuisam esse à Gal.° lib. de partib. art. med. 7.° nemo dubitat; proprias uero esse duas, nempe curatricem, et de tuenda sanitate docuit idemmet loco cit. et 1. de tuenda in princ. Superioribus partibus medicinæ modo dimissis, ac etiam parte de tuenda, de methodo curatrice sermonem facere decreui; à quo vobis polliceor necessitatem honorabilem, et jucundam. Necessitas colligitur ex Gal.° lib. de puero epileptico, vbi neminem non optimé versatum in hac methodo ægrorum curationem tractare posse affirmat. Quod honorabilis sit hæc pars ostenditur, cum ex ea magno honore dignus existimetur medicus. Et legitur in Eccles. honorari medicum; nam propter hanc partem

G. B. HOF BIBLIOTHEK KARLSRUHE

maxime necnam creauit eum Altissimus.
Ex confictat.e sero opinionis alios, et proprie
confirmat.e vos mecum maxima voluptate
affici poteritis; Ideo ad hanc methodum expli-
candam Deo fauente alacri animo accedamus.
In qua tractat.e vt ordine procedamus, tria
prestabimus. 1.m erit sermo de methodi es-
sentia, ac eius differijs. 2.o de Instrumentis
methodi tractabimus. 3.o de omnibus auxilijs
ad hanc methodum spectantibus verba fa-
ciemus. Sed antequam ad opus hoc deueni-
amus, de noie methodi quædam sunt disqui-
renda.

Caput 1.m
De nomine, et Inscriptione huius Tractatus.

Duo circa nomen explicanda sunt. 1.m quid
significet methodus. 2.m quid methodus me-
dendi.

Quoad 1.m Methodus quoq; capitur pro habi-
tu illius instrumentali ducens nos in rerum
cognitionem. Hoc modo sumitur methodus à
Gal.o 1. Meth. 4. methodo, inquit, inuenire

est

est via et ordine uti in rerum cognit.e ut
aliquid 1.m aliquid 2.m aliquid 3.m appareat
donec ad 1.m quod ab initio fuit propositum
perveniamus. Gal. 1. Meth. x. dixit dari
Methodem divisivam in quam, ut in Instrum
exercendos esse medicos dect. 5. Meth. 6. affir-
mat hanc methodum non esse viam, sed via
ad hanc assequendam; Sandemq; methodus
divisivam quam Plato tantifecit ad species
progredien; a genere x. Meth. vlt. vocat via
et Instrum artis constituendae.
Quandoque capitur Methodus pro artibus, ac
sciis ex Aristot. p.o phys. in proem. (Cum con-
tingit circa oes methodos et) Nonnunquam
sumitur prout significat non habitum animi
instrumentalem, quo ducimur ad cognit.em
Method; sed cognit.em ipsam method. Hinc
miror quomodo alij dicant methodus esse
viam quandam ducentem in rerum cogni-
tionem. Per methodum medend. cum Gal.
p.o Meth. x. illgimus eam cuius finis est sa-
nitatis introductio; ad differiam method.
detruenda, cuius finis est sanitatis conser-

uatio. Constat methodum esse cognitionem quandam, et ideo habitum non malum, sed bonum; non ignorantiam, sed cognitionem; non instrumentalem, sed principalem. Cum autem habitus possit esse vel prudentia, vel scia, vel ars; Dico methodum medendi esse artem. Nam est habitus cum recta ratione faciens sanitatis in corpore agro. Cum autem omnes artes versentur circa materiam; crassissima caro materiae est animus, seu homo; quia materiam tanquam omnibus artibus communem dimittam, materiam propriam huius methodi proponamus. Est autem permutabilis, nec quelibet. Gal. n°. pr. Meth. 5. Methodum circa ea versari dixit quae fieri debent in corpore agro. Versatur praeterea Methodus circa conveniente usum materiae effundorum. Quod colligitur ex Gal. 6. meth. 1. ubi ait spectare ad methodum inventionem remediorum, et convenientem usum materiae eorum.

Caput 25m

De Essentia Methodi.

Ut autem in inveniendo methodi essentia

utar

vtar ordine diuinico à supremo genere ad vlti-
mas differias. Noto per effrida illgenda esse
gnlissima, subalterna, specifica, et propria
vt si v.g. occurrat vobis aliquis ardente febre
correptus, sire oportet vtendum esse auxilio
curatico. Ecce gnlissimum quod à morbo sm
stam etiam grica indicatur. Scire etiam
oportet agendum subalternia, vt vtendum
esse auxilio curatico attemperante, nam
patientis affectus est intemperies. Cognoscere
etiam oportet specificum. 1.° vtendum esse
frigido, qn ager detinetur morbo calido.
Et preterea est faciendum auxilium proprium
se. vtendum esse intense frigido vg. sm tres
gradus, patiens enim detinetur morbo in in-
temperie calida, qua est non cuiuscunque
febris, sed ardentis, qua vehemens est. Hae
effrida proposita sunt à Gal.° 4. meth. 4. Ad-
spicandum esse à genere effridos docet et
3.° meth. 1. et 1. ad Glauc. 1. Optimus, inquit,
ille est medicus, cui nest faltus inueniendi
ora effrida, quae sunt sub grico, et subalterna
specifica, et propria 4. meth. 1. Methodum

circa species effrenos versari affirmat, et 3.
Meth. 7. ad methodum effrenos propria spectare
dixit. Et quamuis. Meth. 9. videatur dicere
methodum circa ꝓdiciorum gra versari, non
tn à cognitione methodi medendi excludentur
effrenos specifica et subalterna, et propria.
Nam hæc cum Gal. cit. loc. si comparentur
cum auxilior mais possunt esse efficienda
grica, ꝓdicantur enim de differentibus specie
v.g. refrigerans in ardente ut tria, est pro
prium agendum, et ꝓdicatur de portulaca
nymphea, papavere, et similibus. Itaque effi
cienda specifica et propria à Gal. loc. cit.
vocantur grica. Hæc vero grica subalterna,
specifica, et propria varijs nominibus à Gal.
appellantur. Agendum gricum genus re
medij à Gal. dicitur: specificum ꝗlitas, pro
prium, quantitas remedij. Hinc miror
quomodo alij per ꝗlitatem remedij voluer
unt effrenum gricum illgere. Nam Gal.
lib. de opt. sect. cap. 45. disputans contra
Methodicos probat ꝗlitatem victus, et quan
titatem à tempore morbos non judicari.

et

et vitiur hac rone. Victus indicat genus
victus, q. indicat addita differia qlitatem
et quantitatem victus: qfere ca, Aphor. 2.
in perturbationib. alii ~ Gal. interpretatur
supporatus, ut loquatur de qlitate euacu
andor, quod dicit etiam in comm. 28. 1.
partis. deinde Gal. in fine com. 2. 5. part.
dicit si vis cognoscere speciem euacuationis
oportet inspicere regionem, aetatem et qua
litatem euacuationis vocat speciem. Cfici
endum q. gricum non dicitur qlitas, sed
specificum. Vnde 2. de victus. x. loquens Gal.
de exercitio dicit, postquam de hoc in grē tu
mus locuti, restat vt loquamur de qlitate
seu specie eius, et ideo inter qlitatem, et
speciem exercitationis nullam ponit differ.
Per qlitatem igitur agendor specifica
illgit, per quantitatem vero illgenda tons
effnda propria. Et hoc item collig. ex
Gal. 3. de comp. per gnra 2. ubi notat
non tm scire oportere, an incitum calefaciat
vel refrigeret, sed opus esse virtutis qtitates
cognoscere. Et per hanc illgit effndw propriu

Nam addit, horũ alia calorem habent tepidum, quadam moderatum, alia validiorem, quadam et vrentem. Per qlitatem igitur quid agendum, specificum; per quantitatem proprium illgens, nec sunt hæc inuicem conuertenda.

Sed dicet aliqs, cur fit, vt febrem vehementem magnam, remittam, paruam coiter appellemus, ac qlitatem cum quantitate confundamus, vt testatur Gal.s 1. de differ. febr. in initio, imo vt colligit 6. Aphoris. 5. de vehemens magnum, et de remissum paruum dr à medicis, vt dolor vehemens magnus est?

Dicimus id fieri propter quandam sermonis coitatem, et quendam receptum vsum loquendi. Vnde et Gal.s ob id voluit coem vsum loquendi seruare, et qlitatem vocare quantitatem. Sed est dubium.

Nam si Gal.s per qlitatem illgit offndum specificum, per quantitatem remedios proprium, qd idem Gal.s p. de Glauc. initio est valde diminutu dicos docens methodum medendi versari circa quantitatem, et qualitatem

qlitatem remedior, tangens tm specifica
et propria, et relinquens grica, et subalter
na, quasi methodus medendi circa hac non
versetur. Resp. agenda grica, vt docet G.
Meth. 1. et vt dicetur infra, esse oibus con-
spicua, quare ut nota omittere voluit, et
qsertim quia ad Glauconem scribebat Me-
dicum eruditum. Praterea docens metho-
dum medendi versari circa specifica effi-
cienda, tacite proponit gricum; quia spe-
cifica non cognoscuntur, nisi cognoscantur
grica, cum in definit.e speciei necess. gra
ponantur. Dicing q. methodum medendi
versari circa effnda grica, subaltema,
specifica, ac propria, quia differia specifica
non sunt differentes alr, quam tm magis
et minus vg. dum constat esse calefndum,
gr. vel in p. vel n. vel 3. vel 4. gradu;
hac agenda propria dicuntur, non autem
particularia, Methodus enim circa part.lia
non versatur, sed methodi operatio, vt docet
Gal. G. Meth. 7. qui ae prehendis Methodum
putantes curationem esse loem, non autem

propriam. Vnde loc. cit. dicit quem agendi
indiuiduale nec dici, nec scribi, nec mente
concipi posse, sed solum coniectura assequi;
Ideo lib. curat. per sang. miss. 8. Gal. te-
statur remedij quantitatem efficere artem
coniecturalem. Methodus q. versatur
circa ora agenda preterquam indiuidualia.
Ideo quid mirum, si lib. de opt. sect. reprehendat eos qui voluerunt artem medendi esse coniecturalem, versatur enim hac ars circa vtilia, quæ sciri pnt.

Agenda hæc, circa quæ versatur Methodus, alijs nominibus à Gal. appellantur lib. art. med. 2. dicuntur enim cum salubritate salubritatem efficacia, ad differentiam conseruantium sanitatem, quæ spectant ad Methodum de tuenda. Vocantur efficacia scopi, seu intentiones, si considerentur ut sunt in illetu practico; sub rone enim jucantium ab hoc illetu comprehendunt. v.g. practicus illetus dicit refrigerandum esse in febre, quia optimum est refrigerare. Et ideo Gal. 5. Meth. 7. ait se minime

vetare

vetare medicos vt noibus ad libitum, dummodo considerent in quo sentu ijs vtantur. Versatur ꝑ methodus circa effnda proposita, quæ supra maam aliquam fundantur, hæc enim est fundum remedij, quod duplex esse habet: formale, et maale. formale esse remedij est respectus ut agat in corpus juuando. Vnde ꝑ definiatur remedium formaliter consideratum, dr agendum juuans. Maale autem esse remedij est absolutum et definitur corpus, ut lactuca. Præterea versatur methodus circa vtum conuenientem, per quem oportet illgere vbi agendum, qtum, qn, et quomo. Nam cum quatuor quarantur de recto vtu maæ efficiendos, quatuor et proposita circa vtu stiri debent. Vtus conueniens proponr à Gal.o 1. ad Glau. 1. ubi duit methodum non tm versari circa qtitatem, et qlitates remedios, sed etiam circa rectum vtum et tempus opportunum effndos. Per rectum vtum illgit, vbi, quantum, et quomodo. Per tempus opportunum illgit

gn agendum, quod Jure distinxit ab alijs,
vt difficilius. Hoc tempus opportunum ab
Hipp°. vocatur occasio, vnde 1. aphoris. 1.
occasio praeceps, quo ut variabilis est, dif-
ficillima est cognitu. Imo Aphoris. 2. di-
stinguitur tempus opportunum euacua-
tionis efficax ab alijs tribus, quae spectant
ad rectum vsum. Sals verò 5. in 6. Epidem.
sect. quinque in euacuationibus scopos
à medicis seruandos proponit. 1.m quid
sit euacuandum, per quem scopum illicit
effectum specificum, quod cognosci non
potest, nisi praecedat gnia cognitio. 2.° pro-
ponit quantum euacuandum, per quem
scopum illgit euacuandum propriu°. Nam
cum constet bilem ex.g. esse purgandam,
quaritur, qua quantitate purgari debeat.
Proponit 3.° tempus euacuationis. 4.° locu°,
per quem fiat euacuatio. 5.° qua ratione sit
vacuandum, seu qua quantitate mad
auxilij vacuantis sit vtendum.
Quinque g.° soli scopi in oibus agendis sunt
obseruandi; Quid, Vbi, Quantu°, Quomodo,
Quando

Quando. Et licet Hippocrates aliquando videatur plures proponere scopos, quam supradictos, non tn sic se res habet. Cum enim alios scopos proponit, non illos tm proponit, qui spectant ad partem curatricem, sed et ad alias partes. Itaque praeter quid, Quantum, Quando, Vbi proponit Instrumta Chirurgica, lumen, aegros, et alia quae ad partis curatricis scopos non attinent. Argent. 1. de Offic. med. 9. Novem proponit agendorum scopos. 1.m an sit agendum. 2.o quid sit agendum. 3.o Quare. 4.o Quale 5.o Quantum. 6.o Quomodo. 7.o Quando. 8.o Vbi. 9.o Quo ordine. Addunt alij ex 13. Meth. 3. alios quinque scopos; esse agendum tuto, cito, jucunde etc. Ego vero demonstrabo, nec plures, nec pauciores dari, quam quinque propositos scopos. Concludamus Methodum medend. varia arca effinda, et certum vtum efficiendos mad. Sed pro perfecta huius tractatus cognitione de Inuentione Method. nunc agere intendo.

Caput 13.m
De Inuentione Methodi Medendi.

Diximus inuentam esse methodum per propria Instrum.ta. Sunt autem hæc duo, ratio, et experia. Ratio duplex est; Indicatio, et analogismus. Indicationem esse propriū huius Method. Instrum. colligit ex Gal.o l. Meth. 7. Et quamuis Indicatio, ut declaratur etiam loc. cit. sit Instrum quoque aliarum artium, tm dicitur propriè Methodi medendi, ratione finis. Et quamuis Gal.s loc. cit. distinguat Indicationem ab experia, non tm negat pro inuent.e Methodi necessariam esse experiam. Verum notat non esse permiscendam methodum inuentam per experiam cum methodo, quæ habetur per indicationem: quod ppetum seruabimus nos. Nam data definit.e methodi de differis, de Instris, et potissimum de Indicatione loquemur. Atque cum locuti eriimus de methodo inuenta per indicationem, tandem loquemur de experia

peria, et analogismo, seu de auxilijs experiendi et analogismo inuenti; Galenumque imitabimur, qui in methodo tm loquitur de methodo inuenta per indicationes, alijs autem in lis de methodo inuenta per experiam, et analogismum. Inuenerunt igitur medici dogmatici methodum hanc, et inter eos Hippocrates, ut colligit ex 1. de rat. vict. 4. Primus fuit, cui tempos ad methodum medendi spectantes, ipse inuenit, non tm methodum exacte perfectam reddidit, qtum Gal. profitetur, ut reipsa fecit, exactissime perficere loc. cit. 8. meth. 6. 7. meth. 6. et 13. meth. 8. et 9. meth. 8.

Caput 4m.

De fine methodi medendi.

Causa finalis methodi est morbos sublatio, ut colligit 9. meth. 7. et 8. seu est reductio à statu praeter naam ad statum tm naam. Hinc distingit methodus medendi à methodo tuendae, quia huius finis est sanitatis conservatio. Praeterea methodus de tuenda non versatur circa aegros, sed sana corpora. Distinguitur quoqs tone finis methodus hoc

ab Exornatoria, quia huius finis non est morborum curatio, sed pulchritudo.

Ex his licet perfectissimam huius methodi definitionem colligere. Methodus medendi est ars efficiendorum in corpore agro, seu conuenientis vsus mararum eorum, à dogmaticis per propria instrumenta inuenta, ut sanitas introducatur seu ut morbus removeatur.

Hinc colligi. methodum medendi versari circa efficienda tanquam circa eam maalem, non autem finalem, ut alij dicunt, cum finalis ea methodi sit morborum sublatio. Neque finis externus methodi morborum sublatio dici debet sed internus ex Sal.o 9. meth. 1.o ubi finem intimum Methodi medendi morborum sublationem, Methodi de tuenda conseruatione; vtriusque verò vitae custodiam esse proponit.

Non 9. meth. 1. sed 9. meth. 10.

Caput V.m
De differentijs Methodi medendi.

Differentia methodi capiuntur à partibus definitionis; nam cum methodus sit cognitio efficiendorum, et recti vsus, si consideratur ut cog-

nitio

nitio efficiendorum, dms quod datur methodus gnica specifica et propria; efficienda enim sunt vel gnica, vel specifica, vel propria. Ideo Dal.s 3. meth. 1. methodum esse gnlissimam agendi cognit.e affirmavit cap. 2. specificam proponit 4. meth. 1. et 2. distinguit Dal.s methodum in cognit.e agendi gnici, specifici, ac propriij. Si consideratur methodus ut cognitio recti vtus, dms quod est cognitio vel quantitatis, vel temporis, vel vbi (circa quod datur cognitio recti vtus gnica, specifica, ac propria v.g. in tempore opportuno secanda vena, quaeritur an aliquo tempore pleuritidis sit secanda vena? Huius quaesiti cognitio est temporis opportuni gnici cognitio, deinde quaeritur vtrum in primi. aut alio tempore pleuritidis sit secanda vena? Huius quaesiti cognitio est cognitio temporis opportuni specifici; cum constet esse secandam venam. Insuper quaeritur, qua die, qua hora sit secanda? Huius quaesiti cognitio est propriij temporis agendorum opportuni cognitio. A finali ca methodi capiuntur differentie

prout dms, quod sublatio vel est simplex, vel mixta: si simplex, oritur methodus simplex, si mixta, oritur composita. Ideo A. meth. 1. simplici curoni simplicem methodum, mixta mixtam conuenire affirmat. Simplex curatio v.g. conuenit febri Ephemerae, ut colleg.t 8. meth. ult. Mixtus morbus qui aegrit curonem mixta, vel hanc aegrit mixtam ex rei, et alterius rei pter naam ablatione, vel ex rei ablat.e et conseruat.e rerum sm naam; vel mixtus morbus utrosq; mo ex rei, et alterius rei pter naam ablatione, et conseruat.e rei sm naam, mixtam sublationem exposcitat. Si sublatio fuerit mixta ex morbi ablatione, et rei sm naam conseruat.e, methodus mixta nascitur ex curatiua, et vitali. Nam Gal. 9. Meth. 13. indicat.e à virtute captam et à re sm naam dixit esse vitale, factae à morbo, curatiuam.

Quare methodus quae profine habet rei sm naam conseruat.e et morbi ablationem, mixta ex vitali, et curatrice dici potest.

Quod

Quod si ablatio fuerit cum alterius rei ꝓter
naam ablatione, vel hæc res ꝓter naam
est alius morbi, vel causa morbi. Non erit
est symptoma, quia ex Gal.° 13. meth. 5. Sym
ptomata ut talia nullam propriam abla
tionem habent, quia amouentur ad abla
tionem causæ. Hæc est Galeni sentia 2.°
Aphors. 22. vbi habet hæc verba. Si causa
non adest, quæ morbum efficiat, sed solum
morbi, curatio tm simplex regr. Ecce
proponit simplicem curationem, qualis in
Ephemeris regr, quæ est finis simplicis me
thodi, subdit, vbi adest cā, quæ nondum mor
bum efficit ut plenitudo, præseruatio, seu
cæ destructio locum habet. Ecce proponit
Methodum de tuenda simplicem, cuius
finis est cæ ablatio, seu conseruatio à fu
turo morbo, de qua methodo modo non lo
quimur. Si adest morbus et cā, aliquid
mixtum ipsi adhæret ex ꝓseruat.° et curat.°
et consequenter illa methodus mixta ex
curatiua et ꝓseruatiua dici debet. Con
cludimus q.° differias methodi ex fine esse

triplices. 1.° esse methodos simplices. 2.° mixtam ex curatrice, et ~~preservatrice~~ vitali. 3.° mixtam ex curatrice, et preservatrice. Verum si morbi sublatio fuerit iuncta cum virium conservat.e et ablat.e morbi, et ca, methodus mixta ex curatrice, preservatrice, et vitali oritur; vt in putridis, in his enim morbi, et causa sublatio ~~et~~ virtutis conservatio perpendenda. Igitur si morbi sublatio non solum cum ca remotione, at virtutis conservat.e fuerit juncta, sed alias propter naam rerum ablat.e methodus oritur exactiss.e mixta, ut 3. meth. 9. proponitur exemplo morbi in soluta vnitate habentis annexam magnitudinem, in minuta virtute, excretum tenue, et crassum, et intemperiem. Jam 9.m caput Methodi est explicatum, quod est de essia, et differijs Methodi.

Caput 6.m

De Instrumentis Methodi, at primo de Indicat.e

Si sermo fiat de Instris, cum tria sint, ratio

seu

seu Indicatio, experia, et analogismus. Nos
modo cum Gal.o in lib. Meth. de Indicationi
bus solum loquemur; vlt.o loquentes de ex
peria, et analogismo. Per indicat.o illgunt
Medici Instrum Logicum. Ideo 2. Meth. 6.
dixit Gal.s cum alib. egerimus de experimen
tali cognit.e, in his libris de Logica cognit.e
est agendum. Et 4. meth. 2. Per indicat.o
ait nos devenire in cognit.e effnd.s. Ecce
g. quod voluit Indicat.o esse organum cogni
tionis. Quod autem detur Indicatio habetur
in lib. de opt. constit. 12. vbi voluit Indi
cationes dari tanquam Instrum omnium
artium. Et 6. Meth. 2. hoc idem repetit,
dns, in arte conficiendarum navium juva
re fabrilem reperiri Indicationes. Constat
g. Indicat.o esse Instrum Logicum, non quo
cunq; sed efficiens cognit.e alcujam. Ideo
non est Instrum dirigens in alterius cog
nitione ut ordo, nec Exemplum, ut definitio
sed efficiens alterius cognit.e Hoc autem
potest esse Inductio, Exemplum, syllogis
mus, et Enthymema. Indicatio non est

Inductio, quia in Induct.e ex pluribus vnum colligit. vt piper aere est calidum, allium aere est calidum, sinapi aere est calidum, g.o de aere est calidum. In Indicat.e non colligit. ex pluribus vnum, sed ex vno vnu, vt ostendam. Nec Indicatio est exemplu, exemplum enim ad analogismu est via in arte medica à similibus facto ad simile effidum. At hoc non facit Indicatio. Non est syllogismus, quia in eo sunt duo propositiones, et conclusio. In Indicat.e tm apparet antecedens, et consequens. Est g.o Indicatio Enthymema, seu syllogismus imperfectus, in quo deficit maior vel minor, vt ridiam: Plato laborat febre ardente, g.o vehementer est refrigerandus. Est Enthymema, in quo deficit maior. Quod talis sit Indicatio, patet ex Gal.o 3. de nat. vrit. c. 9. et 2. de loc. affect. c. vbi dicit Indicat.e esse viam Logicam, id est Enthymema. Et 2. meth. 7. vocat Indicat.e insinuationem, et iure, quia id Enthymema, quod tm ab illatu speculatiuo

tiuo procedit, nomen Enthymematis retinet; id
verò quod aliqua ex parte ad illatum practicus,
vocat insinuatio. Vt si dicam hic est latro, q.o su-
spendendus. Ideo Indicatio dici pt insinuatio,
seu via, qua ducimur ex antecedente in consequens
certum, necessum, ac magna ex parte contingens.
Sic dicit Gal.o Indicatio 2. meth. 7. Insinuatio.
Hinc Inuentio nullo mo dici debet Indicatio, qa
est Instrum deseruiens Indicationi. Nec Gal.
2. meth. 2. dicit Indicatio esse Inuentione, sed
Insinuatio. Sibi enim contradiceret, cum 5. meth. 7.
x. dicat esse organum Inuentionis. Quod si libr.
ad Thrasibul. dicat esse comprehensione
definitio est per cam finale, non formalem. Nam
finis Indicationis est cognitio. Cum Indicatio sit
Enthymema, dubitatio est, vtrum sit Exem-
plum vel tacitum, per tacitum illgimus id
quo proponit tm andens, per exemplum id
quo etiam consequens apparet. Vt si loqua
mur cum Medico septime circa methodum ver-
sato, et diamus. Plato laborat intemperie
calida, q.o est refrigerandum. Est Enthymema.
Exemplum. Putarunt quidam ex verbis

Gal. 2. meth. 6. Indicat. esse consecutionem seu enthymema tacitum; nam dicit Galenus Indicat. esse illationem consecutionis.

Arbitror non spectare ad essentiam Indicat.nis +

+ ut tacita vt expressa dicatur, sed esse aliud entia indicatois

Nam ut taceatur tacito, vt exprim.r expressa Dr. Verum est si loquamur cum medicis, qd Indicatio sit dici tacita consecutio. Nam si loquar cum perito artis curatricis, illique dicam. Plato laborat febre, tacite infero: vtendum esse refrigerantibus. At si loquamur cum ignaris, Indicatio non debet dici tacita. Namque si loquar cum medico tm theorico, et dicam: Plato laborat intemperie calida, non infero ex illo, q.d Plato est refrigerandus, quia est ignarus; sed exicabitur, quia caliditas est ca. siccitatis. Si loquamur cum inimico patientis: Plato tibi inimicus laborat febre, non infero ex eo, q.d refrigerandus, sed ignis est applicandus. Si medeamur latroni, et loquamur cum Judice latro laborat febre, non dicet, q.d refrigerandus, sed ut habitu Judicis praeditus dicet, q.d suspendendus. Gal. q.d in lib. method.

Coquens

loquens cum amicis medicis in methodo peritis potuit dicere, indicat? esse tacitam quandam consecut? Sed ut dixi, num tacita, vel expressa dici debeat, non spectat ad essiam indicationis. Et enim indicatio enthymema artificiosum, et consequens instrum illatiu; quia et instrumentale fundatur in illatiu, qui probari ?, quia antecedens indicionis spectat ad illatium speculatiuum, consequens verò ad practicum. Cognoscit enim illatiu speculatiuus ex propriis signis Platonem laborare febre ardenti: Practicus cognoscit esse vehemenser refrigerandum. Idem autem est illatiu speculatiuus, et practicus, cum vtriusq; idem sit obiectum, s. rerum cognitio; verum illatiu dr. speculatiuus, quia simpliciter verum cognoscit, Practicus dr, quia cognoscit ex suppositione boni. Ideo ut cognoscit Platonem esse correptum febre ardente, dr speculatiuus: vt verò cognoscit esse refrigerandum, quia cognoscit sub noe boni, est practicus, et ob id fundatur indicatio in illatiu. Ergo antecedens spectat ad illatium speculatiuum, consequens ad practicum.

Hinc apparet quod falsum sit existimare Enthymema esse Inductionem: mulier peperit, q.d. concubuit, neque enim eius consequens spectat ad illetum practicum: oportet ut Indicatio fundetur in illetu speculativo, et practico. Unde non est mirum si Gal.s loc. cit. dixerit Indicationem esse Instrumentum artibus proprium, in illis enim locum habet illetus practicus. Indicatio tn Gal.s lib. de opt. sect. ad Stratyb. 11. inquit fieri tn ratiocinae. Non est existimandum ut alij putant, Indicat.n fieri hinc aliquo discursu. Nam cum Indicatio sit operatio illetus, q.d. est aut simplicium apprehensio, aut compositio aut discursus: Non est simplicium apprehensio, non compositio, seu discursus, sed discursivum Instrumentum.

Non est vtum

Dicitur tn a Gal.o fieri hinc ratiocinae, hoc est hinc integro syllogismo, cum sit ratiocinium imperfectum. Videtur tn ex mente Galeni colligi posse, Indicat.n non fundari in illetu. Nam Gal.s lib. ad Stratyb. cap. 4. dicit, quod juventia simul cum nocentibus sunt nota, nullisque Indicationis opere indigent,

et

et ideo animantibus rone carentibus insitus
est vt vitare conentur nocentia, ideo telum
in membro defixum nulla alia cognit.e gre-
missa reuellit quodcunq animal: cum ca-
lore qter naam detinetur, quaerit frigida, q.
ti Indicatio brutis nati est, ai insita, non
fundatur in illatu. Omissis alios opinionibus
vt à veritate alienis, propriam proponendo
sentiam, dms nullo mo aia bibus rone caren-
tibus Indicat.e conuenire, sed fructus Indicii.
Est enim Indicatio Instrum illatus, brutis eo
pacto conueniens, quo iptis conuenit exemplus,
seu fructus exempli, videntes n. oues aliquo
lupum fugere, exemplo illaq fugiunt. Non
vtuntur exemplo, sed fructu, vtuq exempli.
Pariter dum bruta calore detinentur, quaerunt
loca frigida, et non vtuntur Indicat.e sed fru-
ctu, et non magis utuntur fructu Indicii
agendo, quam recti vsu, licet et vtantur
specifico, ac proprio fructu agendo, nam dum
calore afficiuntur, quaerunt loca frigida, et
eousq refrigerari cupiunt, quousq ipsos
calor auferatur, atq habent fructus Indicantis

spectantis ad aeram administr.ē Hoc igr̄ voluit
Gal. loc. cit. dn̄s initium esse brutis, vt vitare
cupiant nocentia; fructum n. habent Indicij
vt vulgares homines, non indicat.ē cum hoc
ad illectum spectet. Cum igr̄ Indicatio sit Enthy-
memo artificiosus, in cuius definit.ē non pon̄
mālis cā tanquam coīs, cā verō efficiens In-
dicationis est cognitio Indicatoris. Ad exacta
notitia Indicationis declarandum est quid per
cognit.ē et indicans sit intelligendum.

Caput 7.m

Quid per cognitionem, et Indicans sit intelligendum.

Ratio proposita inquisitionis est, qa dictus
est à nobis fieri Indicat.ē ex cognit.ē Indicantis.
Quantum spectat ad p.m dms tribus modis indi-
cans in methodo medendi supponendus esse;
ut cognitus, ut refertur ad corpus humanus
ut ad maām indicati, et ad aliud indicans.
si Indicans consideretur respū corporis, duo
bus modis pt̄ perpendi; et dmō suam etiam,
et ut inhaeret corpori. si respū mae, cum
māa indicantis habeat nomen agentis, et cū

talibus

salubris à Gal. dicatur lib. art. med. dms qd
indicans ab eadem mà patitur, et qmd qd pa-
titur, agit, propterea quod passum patiendo
reagit, igr indicans oportet considerari tan-
quam id, quod agit patitur, et tanquam id quod
agit. si consideretur respu alterius indican-
tis, debet perpendi uelut electum, vel ut spre-
tum. Do exemplum Gal. 8. meth. vbi
ait si in febre Ephemera adsit plenitudo, in-
dicatur sanguinis euacuatio. At virtus si
sit robusta, et indicet auxilium conseruans,
spernitur, seu habetur pro indicante spreta.
Et eligitur plenitudo tanquam indicans ele-
ctum. supponendum igr indicans in me-
thodo medendi, quia ut alibi dictum est, debet
supponi, sicut cognitio indicantis, et imo es-
sentiam, et ut inhaeret corpori vt agit, vt
patitur à maa iuuante. Et quia indicans
dum agit, procul dubio est ptens, propterea
in Methodo supponere oportet indicans vt
ptens. Hae oia declaro. Et pm oportet ut
haa indicantis supponatur nota, dicebat
enim Gal. 1. meth. 5. si pa morbi curatio

propositum est inuestire, necesse est morbi
naam prius scire, id est eam notam supponere
Idem repetit 2.° meth. 2. et clare testatur in
methodo medend. naam morbi, et eius diffe-
rentias seru pter naam esse supponendas
tanquam alibi declaratas, nempe lib. de diff.
ac caus. morb. et sympt. Quod dicit Gal.° de
rebus pter nam, idem de indicante sm naam
dndum, nimirum in methodo medend. sup-
ponendus esse ut manifestus. Ideo 4. meth.
4. dicit Gal.° qui cupit meth.m conseq. non
debet ignorare naam indicantis similis, aut
dissimili, seu rei pter naam, vel rei sm naam.
Et ideo lib. ad Erasyb. 8. et 12. meth. 2. et 13.
meth. 6. excludit à meth.° tractatu de vene-
nis. siquidem hac venena per indicationes
curari non pnd. qm quae curantur per in-
dicationes sm naam manifesta sunt.
Dixi ex cognit.e na indicantis, indicationes
oriri. Per naam indicantis oportet illere
habentis ronem cae. Nam de quod indicat,
siue sic ablationes, sive contrariae indicat,
Indicat ut habet ronem cae, id n. est con-
se nandus

seruando, quod juuando agit, idq; permutando,
quod agendo nocet. Ideo lib. de opt. sect. 2 5. dicit
Gal. affectus ut affectus non indicare, ideo
sympta indicant sub rone ca, non a tempu
tanqua sympta. Sic morbus indicat sub rone
ca, et ut simplr dicam, de quo indicat, in-
dicat ut ca. morbus n. pt perpendi ut affe-
ctus pter nam, seu ut mala constitutio, po-
test etiam considerari ut mala constitutio
lodens operationes, et ut ca continens. Hinc
constat non tm morbum, sed de indicans
sub rone ca indicare, iamque constat nam
indicantis in meth. esse supponendam.
Ex quo colligi. una indicationis proprietas
ut unius indicantis una sit indicatio, et
unum indicatum, cum una sit na. Hoc
est Gal. sentia 9. meth. 12. ubi dicit unum
indicare unum, qa unius una est na.
Alia est ro a Gal. proposita lib. ad Erasyb.
3. et 4. Nam si termo sit de contrarijs, vnum
indicatum uni indicanti est contrarium. Et de
similibus, unum indicatum uni indicanti
est tale, qi unum ab uno indicatur.

3.ª est ro, vnius affectus vel remouendi, vel
conseruandi una est ca tm Gal.ni, q.o unius
indicantis unum est indicatu. nam indicans
respu indicati habet rnem affectus.
4.ª ro, unius indicantis unica est indicatio, q.o
unicu indicatu. Antens est Gal.i 11. Meth. c. 3.
ubi eem ex quamuis re indicat.e docet, di-
citq; eode loco, qd ex eade re una tempe ca-
pitur indicatio. Preterea Gal.s hoc unico
fundam.to destruxit fundm Methodicoru
q putant ab affectibus capi indicones, nam
sequeretur, inqt, qd a pluribus unu indi-
caretur, qd si fiat cholera, et arquatus, duo
sunt affectus, q ambo pnt bilis euacuate
indicare, q.o si affectus indicaret, duo affectus
unum indicarent. Idem probat alio
exemplo. A sanguine fit phlegmone, et
fluxus sanguinis narium, vterqs a affe-
ctus toll.r sanguinis euacuat.e q.o si affectus
indicaret, duo affectus unu indicarent.
Ideo hoc fund.to quod unum ab uno indicat
destruxit opinione illoru. Verum cum nos
doceat Gal.s 25. lib. ad Stratyb. falsum
esse

esse unum ab uno indicari, dnum est idipsum
dicere supponta sentia Erasistrati, non a ex
propria, volebat n. ille ex affectibus sumi
indicat. Unde Gal. afferens hanc sentiam
ait, si affectus indicarent, g. unum non indica-
ret unum, sed hoc est falsum, g. affectus non
indicat, probat falsitatem consequentis explo
suppressionis vrina, qua cum sit unius
affectus, et habeat plures cas, non unum expo-
stulabit remedium. nam si calculus sit ca,
extinguimus; si inflammatio, illinimus
cataplasmata. si alia ca, aliud quaerimus.
Illud tn notandum, unum indicare unum
gra unius, qa dantur coindicantia, seu idem
indicantia pluribus gra. Plura enim pt
indicare unum gra plurium. v. g. tertiana
febris ut calor pter nam indicat refrige-
randum; bilis ut ca efficiens propositam
febrem, pariter frigidum indicat. Unum
g. a duobus indicat, gra plurium; nam bi-
lis sui gra frigidum indicat, sic enim gra
bilis ipsa febris, sed gra huiusmodi frigidum
postulat. Unum g. indicat unum unius

grā, hoc ipsum verū est dummodo id quod indicat indicet per se, tunc enim unū grā
unius ab uno indicat. At si indicans in-
dicat per se et ex ante, unū indicat grā
plurium. Morbus ficus per se indicat hu-
mectandū grā sui, ex ante idem indi-
catur grā virtutis imbecillis tm carnosū
gnis. Nam auxilium humectans non tm
tollit morbum ficum, sed virtutem debilē
ex defectu carnis robustam reddit. Febris
biliosa indicat p se frigidū, et humidū, qd
eriā indicat ex ante qm respicit bilem
calidam, et siccam. Plenitudo per se
indicat vacuans sanguinē qd ex ante
respicit virtutem, qua copia sanguinis
velit suffocat, qua virtus ex evacuat.
sanguinis reficit. Vnum q. p se indicat
unum grā unius, sed p se, et ex anti unū
indicat grā pluriū. Ad hoc respexit Gal.
9. Meth. 13. cum dixit virtutē aliqd esse
indicans curativū ex ante, hoc nō p se
indicat auxiliū, qd ex ante respicit
morbum ut in sermone de virtute dicam,

Vnum

Vnum q. grã uniu ab uno indicat. Et unum
gre indicat unũ gre, ut morbu indicat cu
rate. Vnum specie indicat unũ specie.
Vnum ppriũ ab uno ppio indicat, ut
refrigerans ut duo ab una intempie cali
da ut duo. Vnum simplex ab uno simplici
indicat, mixtũ à mixto, simplex intem
pies calidũ simplex frigidũ, sanguis pe
cans copia mota, et quiete est unũ com
positũ seu multipliciter peccans, ideo in
dicat unũ compositũ refrigerans, euacuans
et revellens. Sine auxilij mã composita est
vena sectio. Vnde miror quomõ voluerint
alij à magno morbo indicari uena sectione
et purg. q̃ non agunt immediate in morbũ
magnũ, et ideo ab uno morbo magno indica
ri non pnt. Si indicans respu corporis per
pendat, operæ pretium est ut non solum
quid eius nam, ut docui, sed etiã ut cor
pori indaret tanquã notum supponatur.
Et propterea Gal. 6. Aphoris. 2. non tnũ
doloris qtitate, sed locũ dolentẽ grã meth.
curatricis esse cognoscendũ affirmat. Et

qd dr de dolore, de quocunq; alio indicante
dndum est, ut ignorare non oporteat quo
in loco hæreat, qd etiam de convulsione, et
alijs affectibus, docet Gal. 3. de loc. aff. x.
Et hoc etiam colligit. p. de loc. aff. initio, ubi
quomodo pro diuersitate locorum affectorum va-
riatur curatio, statuit. Et in meth. meden-
di locum affectum indicantij non esse ignoran-
dum, sed supponendum, veluti declaratum est
ex lib. de loc. aff. Si igit indicans corpori in-
haret, et tang. loco inherens est cognoscen-
dum, seqs. ut à cā externa nulla capiat
indicatio, qd corpori non inhæret. Hoc pro-
bari pt namq; idem est qd curat, et qd cura-
tionem indicat ex Gal. 1. meth. 1. sed id qd
curat est intra corpus, gs. et id qd indicat
illud. Præterea in meth. medendi cē qd
indicat vel immediate, vel mediate grā
curationij indicat, est n. finij methodi meden-
di morborum sublatio, gs. cā externa non pt
indicare, sequitur hæc cā, siue sit aer, ut
calidus in febribus, siue alia cā dummodo
indicet, non indicat grā curationis, sed
mā

mæ compositionis, vel alterationis, et propte
rea aer calidus in febre indicat frigidus
non grã curationis, sed ut alteret, et cum fri
gidis permisceat. Et propterea hæc indicatio spec
tat ad methodum componendi; ut et si propter
febrem vinum patienti prohibeat, et propter
syncopes exhibeat: hoc qdem velut augens
febrem indicat sui permixtione, et alterat.
cum frigidis ut cum aqua; hæc a indicatio
non spectat ad method.m curatrice, sed ad meth.m
componend. Nulla q.d cã externa indicat au
xilium, ut etiã docuit Gal.l 4. meth. c. 3. Jam
patet in meth.o curatrice supponendum esse
indicans notum tmõ sui nam, et ut corpori
inhæret.

Si perpendas indicans aeripsum nã indicati
dmis qd cognoscendum est indicans ut agit, et
patitur à mã indicanti, hæc sentia habt
3. meth. c. ubi Gal.l statuit cognitas facul
tatum simplicium motus meth.m medendi
precedere, et in eadem meth.o tang. cognitas
esse supponendas. Jgt si cognitio faculta
tum motus precedit meth.m seq.t ut supponi

debeat cognitio indicantis agentis erga manum,
mentis, et patientis à manu mentis. Et ideo 7. meth.
6. appendens Gal. cicatrizantia metod. ani-
madverterit hos alia valde agere in manum
quae debet verti in cicatrices, alia minus,
et docet quomodo corpus erga hac metod se ge-
rat, et dicit malicorium gallam, et hilia
multum agere in corpus, et abstinentia non
consumi, consumi a ab primiti calore, et
sili libro 7. meth. 6. appendit quomodo ventri-
culus sicut se gerat erga cibum reficientes
an circa eum valde operetur, aut parum
agat, et ab illo vincatur, atque veluti tum eius
facultates ventriculus suffocetur, qd etiam
appendit 6. de rat. vict. in acut. 57.
Praeterea supponendum est indicans tang.
cognitum veluti id qd patitur à manu mentis,
qd docuit Gal. 4. meth. 7. exposito ulceris gulae
qd difficiliter patitur atque sanatur, tigdem manu
mentis vix adherere pt, cum ulcus gulae sit
in parte cauda deorsum tendente, contra
ulcus infundo ventriculi non ita difficiliter
patitur, cum ad ipsum manu mentis pervenire
possit, atque illo in loco adherere.

Suppon.

Supponendum est a hoc tanq. ex parte physiologica, ex qua situs, figura, et alia partib. naturalibus inferentia cognoscuntur. Hinc colligitur una proprietas indicantis, qua est ut id qd indicat, vinci pot à ma indicati. Affectus insanabiles, aut sanabiles, p nam solo prognostico sunt relinquendi, velut de affectibus insanabilibus docuit Gal. 1. aph. 9. 2. aph. 29. x. meth. 9. De affectibus vero q sanant, p nam locutus est Hippo. 1. aph. 20. dns q indicantur et judicata sunt integre q quatiduat, hi affectus non spectant ad partem curatricem. Et qm oe qd agit, et patit, dum agit, et patitur est ptens, supponere oportet manifestum ptens indicans. Hinc redditur notum neq; a pterito, neq; a futuro capi indicat. Non a pterito nec hoc fuerit pter nam, nec dm nam. Nam pteritum neq; est conservandum, neq; removendum, et ideo neq; timile aut contrarium indicat. Unde 4. meth. 6. statuit a pterito non capi indicand, neq; etiam a non p manense, qd loc. cit. et 12. meth. 1. docet. Sed futura, et pterita non p manent

ſ. non indicant. Præterea ſi indicat qd corpori inhæret, q. neq; præteritu, neq; futuru indicabit, qa nullu ex his in corpore reperit. Si indicat id qd est cognitu tmõ nam, q. futuru non indicat, qdcum sit contingens tmõ nam esse notum non pt. Si indicat id qd agit, et patitur, q. neq; præteritu, neq; futuru indicare pt, cum nullu ex ijs agat, aut patiatur. Gal. 11. meth. 1. dicit symptoma non indicare, qa toll. ad ablationem cæ, q. tanto minus indicare pnõ, q. cum cæ non fuerint mixta, q qdem sunt ea, q futura sunt. Symptoma ut tale non indicat, qa est in fieri, ut docet Gal. 11. meth. 1. q. futura non indicant, q. morbus futurus non pt indicare, sicqdem remedia non dirig. ad futuru morbum, sed ad eam, quæ morbum efficere pt. Absurdu tmõ est ex Gal. 13. meth. 1. aliud esse qd curionem præscribat aliud qd curet. Præterea siue a futuro capiat indicatio, siue non, illud constat ex Gal. 10. meth. 2. 2. aph. 13. remedia quæ futuru morbu respiciunt ad partem

vere

vere ꝓservatica, quod in ꝓsentia non profitemur, ꝓnere. Sic n. considerat pars curatrix simplex et mixta. Indicans, et indicatus sunt relativa, et q̃ se consequuntur sunt simul temp̃. qo inter reliquas conditiones relationis hac una est, ut sint simul temp̃. dum actu sint. Et ideo lib. ad Crasyb. 11. dicebat Gal.s indicationem esse comprehensionem juvantis simul cum nã nocentis, non q̃. ꝓt indicans esse futurum, et indicatum ꝓsens. Illud ꝓterea est notandum qo vel loqmur de indicante ꝓter nam, vel de indicante tm̃ nam. Si de ꝓ. termo fiat tm̃ abest ut hoc indicet qnus est futurum, ut potius indicet qnus est ꝓsens, et non est futurum. Indicans verò tm̃ nam indicans qnus ꝓsens, et qnus conservari ꝓt. Ratio a cur illud indicet qnus est ꝓsens, et futurum esse, haberi non ꝓt. Nam res ꝓter nam indicat sui ablationem si auferri ꝓt. Si non ꝓt auferri, solo prognostico est relinquenda Et in hoc differt vulgarium indicatio ab indicat.e artificiosa, qo vulgares capiunt indicat.e à ꝓsenti, ut à morbo calido indi-

cationem refrigerandi; hic morbus calidus au-
ferri potest, hic non. Juxta vulgares, bru-
tagque animantia hic sanari pnt, hic
non, dum affligunt a re pter nam, quæ
aunt remedia. Artifices capiunt tm in-
dicat.m a re pter nam quæ amoueri pt,
solo prognostico relinquentes effectus inev-
rabiles. Et hæc sentia habt a Gal.o 13. meth. 1.
Concludimus 2.o falsa esse cogitantia, qui
putarunt a futuro morbo capiendam esse
indicat.m Neq; est ut dicat indicat.m qui-
dentia capi a futuro morbo, curatiuam
verò capi a pstenti, qa Gal.s 1. meth. 13.
indicat.m quidentia determinat futuri
a cam pstenti, et hanc duplicem esse, simpli-
cis prouidentia, et mixta cum curat.e
Indicat.m simplicis quid.d dixit futuri a
cam, qd nondum morbum efficit, qd non sit
interna ut a veneno carino, morsu scor-
pionis nondum in corpus agente. Indi-
cationem quid.d mixta dixit capi a cam
pstenti morbum effnte. Statuimus itaq;
in meth.o medend. cognoscendam indicans
tm suam essentiam: Et hinc colligi vni-
us

us indicantis unam esse indicat. quoque
sit cognoscendum ut in Geron. Vnde hab.
a ca Gatharthica indicat. non esse desa
mendas. Praterea statim cognoscendum esse
indicans ut est ptens, et ppea negs a futuro
negs a preterito posse capi indicones. Jam patet
indicat. fieri ex cognit. indicantis, et qd
p cog. indicantis sit illgendum. Vlterius
quarendum est qd sit indicans.

Caput 8m

Quid sit Indicans.

Indicans nil aliud est quam signum juvantis
ut indicatio sily sit demonstrani, qa ab ef
fectu. Nam sic in hac demonstrone ab effectu
gcedimus ad cam, sic in indicat. procedimus
ab effectu ad cam vel conservando, vel amo
vendo. Vnde lib. art. med. indicatio cas sa
lutis vocat Gal. et contraria est indicatio
curoni. Nam in curone gcedimus ab indi
catis, et mais indicatos ad indicantia, seu
a cais ad effectus, e contra in indicat. fit
processus ab indicante ad indicatum, et ve
cirum vsum. Ideo hic loquamur de indi

cante pter nam, hic de indicante tm nam,
semp indicans habet vnem effectu. Illud
qdem ut remedium indicat cam remouente
hoc vero conseruando custodiente. Quare
indicans est signum remedij, in qd deducimur
velut in signatum etiam insinuatum. Hoc
dicit Gal. 3. meth. 1. Idem esse dicit quod
curationem pficibit, et qd curat. Vocatur
etiam a Gal. auxilium postulans indicans.
Dicitur etiam effectus cā salutis ut ex lib. de
meth. medend. de opt. sect. ad Strato. et
art. med. q libet colligere pt. fit vero in-
dicatio ex cognit. indicantis non tm com-
munissimi, sed etiam subalterni, specifici,
ac proprij, simplicis, ac mixti, qd exemplis
ut clarum non illustro.

Concludimus definit. completa indicionis
esse. Indicatio est enthymema artificiosum
ex cognit. indicantis ducens nos in metho-
dum medendi, seu in cognit. effectus, ac re-
cti vsus. Pro hac definit. declaranda opor-
tet declarare quomo ex defin. indicantis
ducamur in cognit. meth. medendi in cog-
nit. effectus, ac denique iptius recti vsus.

Capeut 9.

Caput 9.m

Quomodo ex cognitione indicantis ducamur in cognitionem agendorum.

Diximus q.d ex essentia indicantis cognita indicari qd agendum; ex inherente indicante, vbi; ex agente, qtum; ex patiente, modum; ex potente, qm agendum.

Ex hoc colligt cur nec plures, nec paucio res dentur topi in parte curatiua, quam qnqs propositi; qa nec plura, nec paucio ra dant indicantia quam qnqs. Sed antequam probemus hos topos dicimi ex propositis indicantibus, tollenda est difficultas: nam antequam quaramus qd sit agendum, quærere consueuimus an sit agendum. Hoc quæritur proponi vid. ab Hippo. 1. aph. 20. quærit in morbis, in qbus fit Crisis, an aliqd sit agendum, et determinat in his morbis nil esse agendum, dns. Quæ iudicant & dixit etiam nil effrenum esse in corporibus insanabilib. 1. aph. 5. Gal. et 2. aph. 29. et x. meth. 11. q.d an sit agendum in parte curatiua

ster alia ponni debet, ac quidere qd agendu
Nam postquam scimus esse agendum, qua-
rimus deinde qd sit agendum?
Pro solut.ne ondum, qd ut in scis an sit de
subiecto supponi, ita in artibus an sit de
subiecto supponi debet. Est a subiectu artis
et potiss.m medicina ostendum, et rectus
vtus. Quare in hac certe an sit agendum
supponi debet, et in oibus etiam alis, qa
artes supponunt finem esse acquisibilem
et ideo ut aegrat esse agendum in arte
medica supponi. Supponi qs salubri-
tas ut acquisibilis, et ideo ostendum esse.
Corpora n. qd nam insalubria solo prog-
nostico sunt relinquenda, ut q ostendi
non egeant. Spernimus qs an sit agendum
tang. notam ex parte prognostica, ideo non
est mirum si Gal. in initio lib. 1. ad Glau-
loquens de scopis meth. medendi, nunquam
meminerit eius, qd, an sit ostendum, dicit.
Possemus etiam dicere hoc quoritur an sit
agendum reduci ad qm agendum, seu ad
tempus agendum. Gal. qs 1. aph. 20.

explicat

explicat Hipp. in illo aph.° ut doceat qnd to-
tum opus nae sit committendus, et nil nob.
agendus, et concludit qd temp.° crisis, q facta
~~est~~ est perfecta, et fit, nihil est agendum.
Hip. aph. 8. non docet an sit agendus, sed qnd,
nempe in statu morbi aliubi acuti utendum
esse iuter tenuies.° Gal. 9.° c. ad Glauc. c.
non proponit an sit agendus inter scopos,
qd id supponit, ut clarus ex parte prognostica
et qd aliqua ex parte ad qnd agendum
reducitur. Gal. 4. meth. c. 9. meth. c. et
alibi dicit qd agendus demum ex nata indi-
cantis. Et c. 1. meth. a. non tm dicit indicans
q tuam nam indicare qd, sed etiam docet
indicare unus qd, ut q una nam indicet
unus qd, ut indaret, unus vbi, ut agit, unus
qtum, ut patit, unus modus ut qtens, unus
qnd indicet. Et ita ex nata indicantis capit
qd agendus, ut ex nata gtia unus qd gticus,
ex specifica specificus, propria qprius in-
dicet, ex simplici una, unus simplex agen-
dus, et ex mixta mixtus.

Definitio indicationis ex qua colligitur ocs qd

agendo trad. à Gal.o 2. meth. 7. ubi ~~indicit~~
indicone esse insinuat. sequentis agendi
et precedentis designat. Et hoc precedens dicit
esse indicantis nam, Job 11. proponit hanc
difficultatem, quam scalem, q. est insinuatio,
siue enthymema, quam malem, q. est sequens
agendum, quam efficiem q. est rei nã.
Hinc colligo Gal.m putare in indicat. apparere antecedens, et consequens qd est contra aliorum sentiam. Et sic indicatio, ut dixi, est similis demonstrationi, qa indicans qd ad nos habet rationem prioris, agendum uero posterioris. Verum indicatio ipsius qd deprehendit, à rebus aeternis nam, et à rebus tmporis nam desumpta. Ideo Gal. lib. ad Glaty c. x. opponens indicat. esse comprehensiones iudicantis ex nã nocentis, describit quam efficiet, et finem. Finis est comprehensio iudicantis, effectus uero nã indicantis. Jam constat ex nã indicantis qd agendum. Quod attinet ad Vbi, debet indicari ab indicante ut habet.
Hæc sententia confirmari pt ex Gal.o 4. meth. 7. ubi dicit ulcera in intestinis crassis,

sine

~~hæc~~ 15 q̃ ꝓ sede injiciunt, magis egent. q̃ppe
q̃bus sunt magis ꝓpinqua. Quæ in tenuibus
sunt pōsita, q̃ longinqua, et medio situ
pōsita sunt, ambo egrunt, et q̃ ꝓ sedem
imponunt, et q̃ superius injiciunt. Quæ
verò sunt in cuentre, egrant ea q̃ attrumen-
tur ꝓ os. His verbis ꝓponit ubi agendum, et
capit ab ulcere in intestinis crassis, ac te-
nuibus, nec non et ventriculo existente. Vlcus
n-ut ventriculo inhæret indicat, ut mā
sanans ꝓ os attumat, ut in intestinis crassis,
ut ꝓ sede imponat, et ut in tenuibus indi-
cat ut ꝓ os capiat remedia, atq; ꝓ sede
injicat. Aliud ubi agendum q̃d pariter
fumitur ab indicante, inhærente ꝓponit
A-meth. 6. ubi dicit Sal? ex parte ulcerata
aut circa pōsita expedit ut multus san-
guis effluat, ut ideo ulcerata pars et pro-
xima phlegmone minus tentet. Sanguis
enim ut in parte ulcerata vel proxima
egrit, indicat ut fiat hui evacuatio ꝓ
parte affecta aut ꝓxima. Capitur q̃d
Vbi agendum ab indicante inhærente,

melius quod ex inherentia, et subsistentia
indicantur. Nam remedium habet rationem ag-
entis, et indicans patis. Verum id quod patis
est affectus subsistens. Nam affectus si sit tm
nam conservat, et patis perfectiue. Si sit
pter nam à remedio patis corruptiue, qd
ab indicante desumtur inherente. Praete-
ea si subsistentia indicaret non sui grd, sed
grd affectus subsistentis indicaret. Id
enim est qd indicat curat. et qd curatur
ex 3. meth. 1.

Et ut vena sectio non est remedium curati-
uum, qmuis tollendo eam auferat mor-
bum. Ita ubi agendum non indicat ab sub-
sistentia, qmuis tollendo, uel conseruando
indicans tollat quoqs uel conseruet sub-
sistentiam. Et ut sympt. qmus tale nihil
indicat, qa auferes ad ablationem causae
ita et subsistentia nihil indicat, qa tollr
ad ablationem rei pter nam si fuerit
eiusdem, et conservans ad custodiam rei tm
nam, si fuerit subsistentia eiusdem. Et si
indicaret subsist.; nihil tm ex usu

artis

arti indicaret; nam ut obstructio, quae
toll.r ad ablationes ccc, nil indicat ex una
ita substrictio rei pter nam, q̃ aufertur
ad huius ablationes, et rei sm̃ nam, q̃
custoditur. Igitur n. à substrictio, sed ab
indicante in aronte capit, vbi,
Jd tn notandu affectu indicantes non in
dicare ubi esse adhibenda mam remedij
ubi reperit, sed ubi mã remedij ꝓmanens
juvare pt, pt a iuvare gn̄ ꝗ tangen
do indicans, gnꝗ hinc tactu ipsius, ideo ubi
est admovenda mã remedij ubi juvare
pt. v.g. bilis abundans in toto corpore indi
cat hi purgationes ut Rhabij os humat
et in ventric.o detineat, non a ut ingre
diat totu corpus. Nam in ventre ꝓma
nens purgat bile, non a si in totu distri
bueat. Hinc purgantia adhiberi solent
vmbilico q̃ ideo vmbilicalia medicamta
dnr. Sanguis exiens infra rene indicat
ut secent vena inferna; exiens vero su
pra rene indicat ut secent superiores.
qa ꝗ venas propinqy sectas sanguis

q fuit propinqu, commode euacuari pd.
Affectu tm alterandu indicat ut ibi applicent, mdo remedio, ub. est. Nam altera
tio fit p contactu, et id qd egrit alterare
ad dextram indicant, euacuare egrit etiam
ibi esse admouendu manu, ub. est. Hinc fal
sum est à situ, et figura partis indicari ubi
agendu, cum unu tm ab illo indicet.
Vnde etiam sequeret q recta administra
tio mdo aupulij curatorij indicaret à re tm
nam. Nam figura et situ indicaret ubi q
os capienda meta tanantia vlcus, qd tm fal
sum est, qa à re tm nam indicat simile.
figura q. et situ non indicant vbi agendu
sed si fuerint pter nam, indicant sui ab
lationem, si tm nam, sui custodiam.
Ideo Gal. 5. meth. 13. dicit si aliq. exterior
pars vulneret, et vas incidat contingatq;
ut vas in interna parte vlceris sit, pp
qd multus sanguis ex affecta parte fluat,
oportet ut vas abscidat. Ecce qd situ pter
nam indicat sui ablationem. Iam Gal.
dicit si vasis figura fuerit recta, et ideo
multu

multus sanguis effluat, status figura est tortuosa effrida. Patet igr non a situ uel figura, uel substitia, sed ab indicante inhaerente capi ubi agendum. Gal. tr. 1. meth. 4. ut dicere a figura et situ indiciari ubi agendum. Ideo q solut. notandum, dari indicans indicati, et indicans indicantis.
Nos de q. locuti sumus, Gal. a de indicante indicantis, qd q. proprie, ipsemet B. q. gnot. 39. dicit esse signum demonstratiuum. qd aut plurimum, aut s. indicans ostendit, et ideo instrumentum indicans dr Gal. ibi. Haec a signa, seu indicantis indicia sunt situs, et figura, ideo ex his vlcus inherens, et qcunq; aliud indicans existens in parte affecta sig. ut enid ex uno unus tm determinatur indicatum, ita non est dicendum ex unico signo demonstratiuo determinatur indicans, nam ex pluribus determinatur ut Pleuritis, q dolore continuo, tussi, febre, difficile respiratio sig. Ita ex figura, et situ indicans inherens demonstrat.
Antequam uero ad qtum agendum accedamus, sciendum est inter scopos partis curatricis

non dari scopum illum Argenterij lib. de opt.
med. c. quare sit agendum. statui n. qd con-
stat in methodo an sit agendum, et quare, ut
scil. vel sanitas conseruetur, vel deperdita re-
stituatur. Ad quam sententiam respexit Gal. 13.
meth. c. qui ait quaerere faltem medicos spe-
ctare ad lib. de simplicium. mixtis, in illis n.
libris cognoscit qua ratione sit conditum mixtum
seu quo possimus multum refrigerare, et hu-
mectare, et alia effunda praestare, qd. pariter
hoc quaerunt, quare sit calefaciendum, humectan-
dumque spectant ad libros simplic. Decipit
qd. Argenterius cum dicit in methodo quaeren-
dum quo initio sit utendum. Nam incidit
etiam in alium errorem, dum putat spectare
ad methodum quaerere qli ma ut oporteat.
Declarat tum hanc suam sententiam exemplo
purgantis bilem, qd qli purgat. sit utendum
vel calido vel frigido. Decipit. p. qa non
dat purgans frigidum, deinde hoc quaeritur
spectat ad methodum componend. mixta. Nam
potest quam ex. gr. semius vtendum esse pur-
gante bilem grau bilis, qd efficit tertianam
febrem

febrem, atq; hoc purgans, ex tingol. lib. constat esse Rhab. uel simile, quarimus v. debeat miscери, et infundi in aliq.d liquore frigido, ut in sero lactis, uel in aliquo calido, ut in vino aromatico.

Huic quaesito resp.r ex meth.o componendi. Nam Rhab.m qd juuare deberet, non juuat qd hui caliditate febre tertiana, ai hij calore auget, ideo indiat ut fiat juuans, y miscendu esse cum liq.o frigido, ut sero lactis, et hibiy.

Accedamus ad tempus curatricij, et cui conuenit qd. et ubi agendu sit, et ex qby indicij nunc de qtitate agendor, sermo est instituendy.

Differt qtum de quo mo loquimur a qtitate remedij, q remedium physicum vocat. Nam hoc qtum agendu circa mam remedij versat, physicum remedium spectat ad inuentionem et non dr de ma. Arist. 4 p. c. 1. qtum agendu, seu physicum agendu vocat mensuram agendi; qtum agendum mo vocat fondes mo juuantis. Nunc de hoc loquimur

et quærimus ad quam dosim, ad qd pondus sit
danda mā remedij. Dicunt qdē ex authoribus indicari à qtitate mā agentis in corpus
ut a bile valde lædente corpus, indicari magnam dosim Rhab: Quod falsum est qa sub
eadē rone indicaret, qd et qtū.
Rectum est distinguere, non confundere, ideo
à qby indicat qtū, est dicendum.
Dicimus q. qtum agendum indicari ab indicante agente non in corpus, sed in manū
remedij. si n. ultra agat, magno pondere
mā indiget, et id indicat. Sic qmuis
bilis in ventric. et effrs syncope multum
agat in corpus, qa parum agit in Rhab.
ideo parua eius dosi eget. Contra bilis qs fa
cit iterum, parum agit in corpus, et tū multum
indicat Rhab: qa euacuationi valde resistit.
Pituita effrs syncope multum sane agit in
corpus, qa parum agit in agaricum, et non dif
ficulter cedit, ideo Galen 12. meth. in febre
syncopali humorosa mitis in parua qtite
utitur. Et qa ides humor effrs œdema, leu
cen. qmuis minus agat in corpus, quam si

si efficiat syncope, qa tro valde resistit omnes
purganti, et valde agit in mamm purgan-
tis, ideo magna eius doti cum indigeat,
magnas quoqs dotis v.g. agarici indicat.
Imo in his affectibus ad pillulas de hermodactylis
ad recipientia colocynthides ascendere sole-
mus. Concludimus qd non ab indicante ag-
ente in mam remedij desumi qta.
Ad effectu qd mae mcti desumi qtum colligi
ex Gal. 4. meth. 1. ubi postqam nata cica-
tricem effecta fuerunt, et horum quedam
esse modice adstringentia, et siccantia di-
xisset, gallam s. maturas et alia vero ma-
gis siccare, et posse vocari stypteria, seu car-
nem tenellam consumentia, ut chalcitides
aris squamma, es ustum, mytim, alumen,
et potissim inter hec valenter exiccare
chalcitides, aristqs squamma, addit de
in medio capitis mytim, chalcitidem
in humidis naturis posse carnes demere
qua cicatrices efficere, ideo si uti ijs libe-
at ad cicatrices effnda, parcissime ipsis esse
utendus. Cue qd proponit pondus, qtie

mysis, et Halitibus, q̃ deumunt ab indicante parũ agente in apposita remedia,
q̃ indicans cum parũ agat in mysim, et
Halitides, sed statim expulsiũ humor
fluens, et exiens in parte agglutinata,
abstinet, ideo indicat ut in parua ꝗtitate
administretur mysis, et Halitis. Vnde dicit
Galen ijs paucis esse utendũ. Si uero uti
volumus galla, malic. et filibus, cũ hæc
parũ agant in indicans apponũ, et difficiles
ab his supetur, ideo horũ maior copia est
administranda. Ibi uero Galen admonet
q̃ t. Halit. et mysi grõ constitutionis
carnis sit utendũ liberaliũ hæc esse
imponenda. Nam difficiles ab his regatur.
Sed ide pt probari explo mæ auctoris hij
Galen n. 7. meth. 6. dicit uirtutes uentric.
ob intempies frigidas debiles agere alimento
valde deficiente, ideo hoc indicare. Verũ
alim.m valde deficiens, cuius mõ est caro
caponis coctiuz, testudinũ, et filium in
imbecilli ventric. non juuat, q̃ non con-
coquitur, ideo jubet Galen esse miscendũ cibũ
valde

valde renutriente cum cibo facili digestio
nis q non admodum nutrit, ut caro caprinis
cum cremore prisana. hac indicatio per
mistionis non ad methm spectat, sed ad arte
comprehendi alimta. Hic proportis Gal. docet
ad qd pondus dari debeat proportis cibus, et
signum dosis exhibendi alimta docet. Nos
vero indicans sponere pms. Prio qd tanta
esse exhibenda cibi copia ut ventriculus
non gravet, vel si gravet, qd vitari non pt
qto ventriculus est imbecillis, ut cito gravi
tas tollat. Quare dicimus indicari qtum
cibi à viribus imbecillibus parum agentibus
in cibum, q ideo parum cibum indicant. Quod
vero parum agat vis ventriculi, et multum
patiatur signum est eius gravitatis. Verum si
multum agat vis, magna dosis exhibeat.
Ideo q crescunt cum virtutes ~~pp~~ abundan
tiam calidi innati habeant robustam,
valdeq; agat in cibaria, ideo dicit Hpp. l.
aph. 15. adolescentes pluribus egere alimtis.
Unde colligt error Argenterii, q voluit
qtum agendum indicari à partis magnitud.

ideo ut ino ipsio ex intempperato ventric.i ac
jecore indicet ex illorum magnitud. qta de-
beant esse remedia q extrinseca, et intrin-
seca administrant. Non enim duos, vel tres
aq. cyathos eo ribere, nisi pateret tantam
esse cauitatem ventric.i q dicta aq. qtitatem
recipere posset. Dicimus magnitud. partis
significare affectum agentem in manum medici, et
ideo affectus si n. affectus sit in magna parte
magnitudo partis denotat affectum valde agere
in manum medici, et ideo affectum eiusdem mane
magna copia egere: si in parua parte
sit, cæteris paribus denotat ex paritate
partis affectum minus agere in manum
medici, quam si sit in parte magna, ideo
affectus in minori parte egrere minores
dotum ma medici, in maiori maiores.
Modo loquamur de mo agendi.
Dicimus modum agendi indicari ab affectu
patiente à ma remedij. Talem modum
agendi ponit Gal. 4. meth. 7. explo vlce-
ris gula, hoc n. à medico diuiter patitur,
ideo indicat modum agendi, quo sed patiat
ac

ac vincat; patit uero dysl̃ter, qa ut fiat actio meti in vlcere, oportet ut metum tangat partes affectas, et tangendo in eades gerat Venum metum ad ulcus gulæ non qmanet qa cũ vlcus repiat in parte hõente amplas cauitates, non tortuosas, sed rectas, et deorsũ tendentem, flẽ q eam descendit, seu diffluit metum. Quare cum vlcus dysl̃ter patiat à mã meti; indiat ut metum administret in foa crassa, et viscida, ut non solũ tangere, sed etiã adherere ulceri poit. Sicut metum exicans, ac detergens, recipiens tragacanthum, ac gummi. Id tm ex Gal. loc. cit. est notandũ q q ponit indicat. methi componendi, et medendi. Sit explã vlcera simpliciis sine magne imminuta, in hoc utendũ est agglutinante, veluti est decoctũ lentisci, malicorij, citonioq et tilium. Supponimus ex ulcere gulæ ut dysl̃ter patiq, indicari modũ quo faile patiat, ut q priũ metum detergens, ac siccans in foa viscida, et crassa administret; Habet, qd et modus agendi

spectans ad partem curatricem. Verum decoctis
adstringentibus apponitur, ut vinum austerum
vel oxyphacium non sunt viscida substantia
quare contingit indicatio in methodo com-
ponendi; ut s. hoc misceant cum aliqua
viriditate habente. Ab indicante quoque ut
vario modo patitur a modo moti, indicat va-
cuum agendi modum, et ideo in ulcere ventricu-
lum sunt capienda medicamina ligata, non a viscida
aut crassa substantia, ex illis n. undique apposita
tangunt ideo a eis patitur. Galenus vero a
methodo apponit aliud modum agendi in
ulcere gulae. Nam quum crassum, et vi-
scidum medicamen manneat in ulcere, et ideo
subtilioribus in eo medicamentis sint administran-
da, non tam longo tempore manere pnt.
et tangere hoc medicamen ulcera gulae, quare
apposita ulcera indicant, ut eo modo admi-
nistrens medicamen crassum, ac viscida substantia
quo sanari pnt. Modum vero extti medicamen
non confertim, ac totum simul administret
sed paulatim, et assidue, ideo ulcera gulae
non solum crassa, et viscida indicant,

sed

sed etiam ut paulatim, et assidue administrent. Dicetis q. idem indicant, dicos mori indicat, qd est contra inuentionem, et aeterum vrum.

Dicimus qd vlcus gulae vel comparat ad mam meti tanantis, ut mucus citrouior g.c. et qa abeo diffluit patis, cum diffluat, ideo vlcus ppositus ut metus non sit in forma mucus, sed crassa, et viscida sicut. Quod si comparet ad metum crassum, et viscidum, ppterea vlcus qmum patiat, et aliqd humiditat meti; est tolerae qa leuior qmanet in parte caua deorsum tendente. Ideo vlcus ad illud collatum indicat ut paulatim, et assidue administretur. Non est q. pter rationem, ut unus qd vario mo differt patis, varios mos indicet, qbus patis potest. Hinc falsum putant q ex figura partis deumi dns modum agendi. Salt tn hanc sententiam vid. habere 4. meth. 7. ubi ait ex figura vesica indicari, ut metus tanantia vlcus vesica imponant ysyringam. Cue hic modus

indicat a figura partis. Dms ibi loq. Galen.
de indicat. method. componendi meta. Nam
metum qd debet agere in ulcus vesicæ, non
juvat, qa ad id ulcus non deducit. Ideo indi-
cat ut misceat cum aliquo instrum. quo ad
ulcus ducat hoc est syringa. Idem dicit de can-
dela, qua imponit metum in meatu penis,
et de clystere qd immittit fluidum metu
in intestina, de spongia qua fomentum
administrat, de lana pecta, qua pessarium
qparat. Et de tibiis et aliis, ora ad me-
thodum componendi spectare. Decoctio n.
aliqua detergens, et exicans ulcus intesti-
nos non juvat, nisi ejiciat ad intestina,
ideo indicat ut imponat in instro ejiciense
qd est clyster. Metum nonanat ulcus profundum,
aut ulcus penis nisi ad ulcus qducat, dicit
merito candelam ad hoc ideo indicat ut cum
ipsoritis qmisceat.
Semulus a ille Galeni conat probare
a figura partis decumi modum agendi. Ven-
triculus habet figuram scuti, ideo indicat ut
cerata applicent ad similitudinem scuti;

figura

figura capitis est rotunda, gibba, quare
indicat ut metas administrent ad formas
circulares, rone cuius figd. mutā tangere,
et undiqz circulare pomum caput figa. lienis
est oblonga, ideo indicat ut cerata ad simi
litudinem lienis, et dicta figd. hyp illas admi
nistrent. Dicamus igr qd hypus dictus est
figura esse signum indicantis qd difficulter
pati pt, ideo figura uentri. tale denotat
indicans, qd neq undiqz tangat, pati non
pt, tangitqz uero ñ administrech metum tale
figd. tuti. Idem de alijs.
Sed est ut mo probem modus non derumi
ex figa qa qbus argumti probatus est non
indicare, ijdem hoc probt.
Dixerunt alij tempus opportunus derumi
ex ptentia indicantis. hac sentia est falsa
nam ptentia est temporis differa, a tempd.
a non capit indicatio ex Galo 4. met. 1. et 7.
lib. ad Strabo. 10. Ex qbus hoc bria argta
derumunt ad id probandus. Presentia
est signum indicantis tempus agendos, qo
non indicans. Presentia est uaria ut
etiam tempus morbi, qo dicit Gal. ~~tempus~~

ꝓsentia indicaret nobis ꝑ die una. 2°
alia. 3° alia indicat. Preterea si pre
sentia indicat tempus, cur dicit Hippo. in
initio mali tpo mouendus uid. mouc.
cum uero conuiluerunt, ac uigent, melius
est quietem habere. Nam si ꝓsentia morbi
adest quocunq; tempo. q. quocunq; tempo.
non a in initijs tm est agendum. Preseu
tia tollit ad ablationem affectus ꝓsentis,
conseruatq; si fuerit aliq tm nam ad eius
custodia, q. nihil indicat. Insuper si ꝓsen
tia indicat tempus, cur dicit Gal. 1. ad
Glauc. initio, cuiusq; omnino agendos
esse difficillimum, nonne ꝓsentia indi
cantis fle cognoscit.
Dico igit ego ab indicante ꝓsenti capi qn
agendum. Hoc est Gal. lib. ad Gran. c. 38.
ubi dicit de ꝓsentibus affectibus aegritudi
aegrotantibus ꝑ motus medicus, temporum
opitulandi coniecturam faciet. Verum rones
q fuerunt allate contra alios sententiam
contra Ganc quoq; reducui pnt. Nam
cum longo tempo. ꝓsens sit indicans et
non tm in initio morbi; sed alijs quoq;
temporib.

temporibus, cur Hipp. ait in initijs morbos
siqd nid. movendus, move? i. affectus non
ita fles immutat, sed presens est, quotunq;
tempore, cur dicit Hipp. ovat. esse
periculosa? cum n. preceps non sit affectus,
nec preceps erit ovatio, i. quotunq; tempore
presens est affectus, cognoscit, cur statuitur
a Gal. ovatio cognitu difficilla?
Ero dubij solut. notandum est, qd duplex
presens affectus statui pt, vel n. dicitur
presens, et agens in corpus, vel in mam
meti, ut est presens agens in corpus, non
indicat qrd agendum, qa affectus in salubres
pternam sunt in corp. presentes, et tn
nil indicant, sed solo prognostico sunt re-
linquend. Ideo q indicans presens oportet
illgere indicans presens erga mam meti
qd tal. pati potest a meto. Unde Hipp.
concocta mediari, non cruda inquit.
Querimus qd sit agendum qrd ma; copia
et glitare peccantis.
Respondet Hipp. est purgandum; queri
mus qrd, Resp. qrd humor peccans pati
pt, ut dum est concoctus, ideo concocta

mediari p. Sati pt, qm fuerit fluidus
q parata ad purgat.; ideo dicit Hipp.
corpora cum qs purgare voluerit, oportet
fluida fuere. Id igit indicium denotat
tempus opportunum agendos qd est q tens,
et ita q tens, ut in q tentia pati potest, et
† Huic optimi Hipp. Occasio q est, qd soc. temp. q tuo in. Oriant. pat. pt. et juvamentum suscipe

juvamentum suscipere, est variabile, ideo cum
juvamentum suscipere potest indicium in initio
non alijs temporibus, ideo dicit ille, in ini-
tijs hq movendum vid. moce. Et Salt. p.
ad Slauc. in initio ducebat, occas. esse dif-
ficulter comprehensibile. Ratio est qm
hoc tempus quo indicium pati pt, difficulter
comprehend. Occasio tm q pertinet ad meth.
de tuenda, ut optime dicit Salt. de sanit.
tuend. c. cum indicium q tens certum mo
juvantis varium sit, ita ut mo juvamen-
tum suscipiat, mo non. Ideo dicit Hipp.
1. aph. 1. occas. esse quipiter, loquebat
n. de occas. seu temp. opportuno agendos
methodi curatricis, qa in meth. tuenda
indicium non est q tens. Capitur q. qm
agendum eo indicanse, qd in q tentia juva
ri pt. Ad hoc respicien Salt. 7. meth. c. 6.

ubi.

Vbi existit virtus ventriculi imbecillis, pa-
cum dabat cibus, et reficiens. Et docens
quod dandus sit cibus, inqt, dando esse sepe.
Quod etiam docet exemplo Senis 5. aph. 18.
q cum sint veluti flamma, q continuo
extinguuntur, sepe sunt nutriendi.
Ratio vero cur virtute ventriculi debi-
li existente sepe nutrire oporteat patên-
tes ex dictis afferri pt. Nam hac virtus
sepe juvamentum pt suscipe. Cum n. victus
parcus existente hac virtute sit eo libendus,
hic cito concoqtur et distribuitur. Ideo ven-
triculi virtus sepe eget nutrimento pro-
posito, et sepe ab eo refici pt, et ideo indi-
cat ut sepe exhibeatur. Hal. lib. ad Glaucon.
38. non ex presenti indicante q juvamen-
tum suscipit, sed ex presentia indicantis
desumi quod agendum docet, quinto 1. aph.
8. dixit q Hippo. q posuit indicat. de-
sumpta a temporib. morbor. Voluit q. non
tm presentia, q est differa temporis, sed
et alia differa temporis quod agendum, in-
diare. Item tm 4. meth. 4. 5. ubi ad

tranſb. 20. disputat tempora morbor, q. in
dicare, et pure concluſum fuit ep ꝓsentia,
ac morbi temporibus nulla capi indicat.
Pro solut. difficultatis configiendum est ad
Gal. 4. meth. 4. q tempus morbi dicit esse
signum indicantis, non q indicans. signum
tm sepe Gal. appellat indicans, non qa
indicat; ac juvantis sit indicans, sed indi-
cantis. ex Hipp. 1. aph. 2. dnte, inspicere
oportet regiones, ætates, et alia quæ ꝓponit
tang. signa humoris redundantis evacuat.
indicantis. Hæc tm signa, ut ætates, regio-
nes &c. Gal. aliqm vocat indicantia, ideo
dndum est ꝓsentia ꝓponi ut signum ind-
cantis, non ut indicans indicat.
Alia est dubitatio, qa non tm Gal. á
ꝓsentia indicantis, sed etiam ab absentia
ꝓsentis dicit indicari qm, et uno q tm
unum indicat.
Quare solutio in hoc consistit, ut Gal. pro-
ponent phæ verba indicans ꝓsens ele-
ctum seu coniunctum cum ꝓsente. Est vero
illud qd ~~co~~ coniunct. aut cum ꝓmittente

aut

aut eo indicante: Declaro:
In pleuritide est plenitudo indicans sectio-
nem uenæ, si uis sit robusta, exposcit
tabij conseruari, vel parum debilitata, quam
uis non indicet, pmittit tn. sectionem uenæ.
Si fuerit debilis ep suffocat.e, coindicat, qa
ep sectione suscipit juramentum. Quod si
ep hac vis valde resoluis, est coindicans
et phibens uenæ sectionem. Volens q.d. Gal.
opponere indicans electum, jenitum sil. cum
spreto huic pmittens sit, hinc coindicans
dicit ex potentia indicantis, seu ep ind-
cante potente, et abientia phibentis, seu
abente phibente capi qm agendum.
Verum hac solutio erit clarior in ser-
mone de indicantibus, q.d simul compa-
rant. Jam constat qnqs tm esse agendos
scopos methodi curatriis, qd, qm, quomo,
qm, ubi, et etiam quomo ep cognit.e ind-
cantis oriant. Hinc ordo agendorum tuto sa-
nare, ac cito, et cum jucunditate, ad hos
scopos reduci pt. Nam ordo agendorum redu-
citur ad qm agendum, quærimus n. qs

ordo sit seruandus in administrandis re-
mediis. Vtr. p. sectio ueno, quod purgans.
Si constet prius sectione conuenire, quod
ainus vtr. huius administrat. Procedat
clysteris vsus, uel alterius filij, et ideo quod
istud ordinis ad tempus reduxit. Sic cito
agere ad tempus opportunus reduxit.
Vnde Hipp. in initijs. si quid mouendum
vid. mone. quasi dicat, citó est agen-
dum, non a tardé, ut in augmento, et statu
morbor. Capitur n. indicatum hoc ex
indicante clerto ostendi. Quod declarat
Gal. 4. meth. c. dns si labra vlceris sint
indurata, debent auferri cito q ineis.
ex longiori uerò temp. citra incisionem.
Dicit uerò qd in hoc casu consulendum est
animo patientis, quod si labium indurat
fuerit cum virtute patentis robusta jun-
ctum, excidendum est, ac breuiter curandum.
Si fuerit cum animo imbecilli, ut patiens
ex incis. tum animus pariat, et delinquat,
longiori temp. labium vlceris est sanandum.
Quare uerò cum jucunditate spectat ad qd
agendum

agendo methō et componendō; unde mellum
ut plūm ad alliiendum gustum mittet, cum
saccharo tangi jucundo. Agere q. jucunde
spectat ad qd agendo duplicis methō.
Tuto vero sanare spectat ad oes scopos.
Quare ora colligendo q. hactenus dicta
sunt, indicatio est artificiosum enthymema
ex cognit. indicantis inventum, ducens
nos in meth.m medend: seu in cognit.
agendorum et recti usum ipsorum.

Capitt X.m
De Differentijs Indicationis.

Ex data definit. haurium differ. indicationis, q ex fine potissim. sumi debent.
Ari finis est sple; vel n. hoc agendorum cognitio, et recti usus habet ut res tm nam auferat. Hinc natus a sple indicatio communis. a tibi, et contrarij:
Has indicat. cum alij ignorent, ut dicit Gal. 11. meth. 19. nec methm curativam, nec tuende sanitatis atq poterunt. Nam si in

primis indicionibus lapsi sunt, multo magis
in alijs decipi potuerunt. Sed sunt illa
communissimæ indiciones, q̃ debent dividi
donec ad ultimas fuerit deueniendum, ut no-
tat Gal. 1. ad Glauc. 1. Ille n. medicus q̃
has cõstas indiciones diuisent, et q̃ diuisæ
ces ꝓpriuerit indiciones, hũ solus, qui hu-
manis ꝓmittitur viribus, non errabit me-
dendo.

Duæ q̃ sunt cõtes. indiciones ꝓponit 1.
aph. 16. 8. meth. 11. et 1. ad Glauc. 11. et
alib. Indicatio contrarij capitur à con-
trarijs, et fundat ꝑ id axioma: Con-
traria contrarijs curant. Indicatio sili
capitur à sili, et ex alio axioma fundat
Similia similibus conueniant, quæ duo axio-
mata cum habeant rationem principij in ꝑ.
curatrice demonstr. non egent, sensibus
tũ rationibus confirmant potiss. q̃ qdam
hæc principia destruere conant.

Pa. ratio est hæc. Curatio est ad ꝓter
natũ, et morbi potiss. Gal. teste 1.
meth. 12. q̃ necium est ut fiat per

contraria

contraria. Nam contrariorum contraria sunt
gener. et 2. de gener. text. 16. sed conserva-
tio, et ablatio sunt contraria, q. fiunt
per contrarias causas. Conservatio per sitia,
q. ablatio per contraria. L. art. med. lib. x.
meth. c. 2. aph. 22. Gal. Inductionem
probare conatur, curat. fieri per contraria.
quare multas enumerat curationes, ex quibus
colligit per indut. oes fieri per contraria.
Quique depellit res per eram, est ipsis
contrarius, nam contr. a lib. unum inferunt
et mutuo se depelluntur, q. ipsis contra.
Hipp. in lib. de flat. dicit eram esse mor-
borum curatricem, et remedium posset non mi-
nistrum, cum q. remedium juvet, sibi res
natu, adverta tamen rebus per eram.
esse morbor. curatricem, et remedium non
ministrum, cum q. ex Ideo lib. cit. con-
cludit Hipp. contraria contrarijs curantur
vere per eum esse. Ammonius tr. sum-
mus phus, in medicina vero non admo-
dum versatus, in com. introductionis Por-
phyrij hoc axioma conatur destruere dns,

res ꝓter nam̃ eas non tollunt, q̃ salsu
contr̃a contrarijs curari. Huic Gal. res
pondet 11. meth. 12. hoc axioma verif
cari de rebus ꝓter nam̃ quæ remoueri
ant, in affectibus uero insanabilibus axio
ma non habet locu.
Probabat ille curatu fieri ꝑ cibaria, qa fit
ꝑ cibaria et potiones alimentales, q̃ ad
differ̃ mit̃ habent rationem cibi, ut ubiq;
in lib. de alim. et medic. fault. colligit
cibus, ai potus q̃ habet rationem remedij, sane
est contr̃, et ideo res ꝓter nam̃ depellit.
Ideo Gal. 3. de temper. 4. dicit cibos esse
multos, q̃ rationem habent mit̃; rebus ꝓter
nam̃ contrarij. Scammonium ingit ille,
et Rhab̃ sunt cibi febri ardenti, et mo
biliorib, curant tu febre ardente. sufficit
ut scammonium et Rhab̃ aduersent bili
gerenti non tu subtr̃ qa purgans bile
subtr̃ bilis est cibus. Sed hoc mitiu aduer
sat copiu, et ideo vacuando bile minuit
taliq; rone collendo cam, febre etiam au
fert.

Et quia Paralysis ex inspert. frigidae fa-
nietur, ut 5. aph. 21. dixit Hipp. sanat tu
ex acuti. Nam remedium frigidum potius
calefacit ex acuto refrigerando, et calore
augendo. Vt dictum sit hoc axioma con-
traria contrarijs curant, habere locum in
morbis, qui partes tollunt, et in ijs etiam qui
Nam sanant. Ex hoc axiomate colligi
una indicatio coitus qui dicit contrarij Gal.
n. q. meth. 15. unus partes et coitus dicit
esse indicat. contrarietatis. Vnde Ar-
gentenius probare conatur 1. de offi. med.
15. contrarietatis nec esse indicans, nec in-
dicat., facile concederet Gal. contrarieta-
tem non esse indicans curatorium, qua non
curat, nec eget remedio, nec indicantis
curatorij alias habet conditionem: dicit tu
Gal. indicat. esse quod non contrarietatis
sed contrarietatis, vel contrarij tanq. indi-
cantis, vel indicati: tanq. indicantis qua
indicatio curatrix ex re contraria desu-
mit, tanq. indicati, qua ut indicatio a
re tua nam desumpta deducit nos in
indicans sile, ita indicatio a re ipsa nam deducit nos

in juvamen contr.m Fuitur etiam indicatio contrarietatis l. via deducens nos à contr.o in contr.m, ideo datur coiss.o indicatio à re propter nam desumpta, et alia à re tum nam. Hinc colligite à rebus non naturis nullam capi indicat.e, cum res hæ non habeant vonem cum aliquo juvantis, aut nocentis, et cum res non natæ reperiantur in corp.e, et deberent locum indicantis in meth.o componendi, et metad, et alim.o. A rebus igr propter nam capitur indicatio contrarij.

Rerum propter nam alia sunt ex usu artis, alia non. Quæ non tollunt ad ablationem alterius, quæ non sunt in fieri sed in facto esse, q. permanent ex dal.o 12. meth. 1. 11. meth. 12. sunt ex usu artis, ut intempies frigida permanens, et in facto esse. Ideo est ex usu artis, et ad illam dirig.t remedium calidum. Operatio lota ventric.i est in fieri, non permanens; toll.t ad ablat.em intempie. frigidæ, et alterius affectus ventriculi.

Quare

Quare non indicat remedium, indicat qdem
hui ablationem, non remedium auferens.
Ideo ex rebus qter nam duplex capitur
indicatio ex usu artis hil. et remedij, et
non ex usu, quae dr indicatio ablationis.
Quod ~~medium~~ dicit est de re qter nam, de re tm
nam dicat. ut illa q'est indicans ex usu,
non custodiat ad alterius custodia, sed ju-
namentum suscipiat ad affectus qter nam
ablat. ut in sermone de rebus tm nam
dicamus.
Ex his colligo ex 12. meth. 1. 13. meth. 12.
sympt. ut res qter nam non indicare ex
usu, qa sunt in fien: et tollunt ad abla-
tionem affectus.
Hac tm sentia dctd. suspecta, qa sympt.
in glutase mutata, ut canities juventutis
indicat remedium tollens albedinem qter
nam. Nam color albus toll. ex remedio
flavefaciente, nigricante & et ideo ex con-
trario. Diximus id alias quoq; sympt.
in meth. curatrice non indicare, at in-
dicare in meth. exornatoria. Nam

pigmentum nigrefaciens et tollens caniciem
non spectat ad curatricem. Indicat q.d in
methodo curatrice res propter nam, q.d est
aut morbus, aut ca. Ideo duo oriuntur
indicat.es gr.ca. scil. indicatio ca, et indi-
catio morbi. Hac curatrix, illa preservati-
ca dr. Ideo Sal. 4. meth. 1. indicat.em a ca
dicit ad prudentiam pertinere. Multis vero
locis colligit curativam indicat.em de numi
a morbo. Sed est dubitatio, qt si quinque
res propter nam, imo si quinque indicans in-
dicat sub ratione ca, q.d morbus q indicat
tang. ca, dabit nobis indicat.em preservativam,
non curativam. Duplex est ca contentiva,
aut foris ca morbi, aut efficiens non q tran
mutatione, sed q emanat.em operationis lese.
Ideo Sal. sepe concludit morbum tang. cam
continense indicare auxilium curativum,
qd repetit. 5.o meth. 1. 2. meth. 4. 13. meth. 5.o
4. meth. 3. 4. meth. 5.o 2. ad Glauc. a. 5.o de
rat. vict. 42. Nam 13. meth. 5. statuit indi-
cationem a morbo esse initium artis. Ex morbi
igr capi indicat.em curativam demonstrativam
est

est. Hoc tñ difficult. habet, qa si nã est morbus curativus, quomõ morbus indicare pt auxilius curativum? Dicimus q tollit morbus sumptus sine cã contentiua à nã curari. Nam hic morbus non indicat curat. si uero capiat q cã contentiua q constit. pter nam, curat à medico auxilio curatorio, qã morbo indicat. Remedium frigidum tollit morbus calidus. Dislocatio non toll. à nã, sed ab arte medij articulos in suo situ ponit. Verum morbus sine cã contentiua, q est impotentia ad edendus oper. seu facultatis frustratio, toll. à nã. Nam ablata mala constit. cessat sponte faltis frustratio, q tales habet nam, seu dispos. ut ablata constit. sponte tollat. Morbus q. q indicat curatorium auxilium est is, q sumus q cã contentiua. Abestinte uero cã capit auxilium pternaturum. Dubium est cum cãus efficientius aliã morbum creent, ut febres putridas humor putridus; qdam fouent ut hanc febrem copia humoris, crassities, et obstructio; aliq. augeant, ut sitis, uigilia &

Et cis cā effrs indicet ꝓtersiatorium, aut aliqua
tm. Dmus nos ab ōibus cās effrtibus, q medi-
cationis conditione obtinent, auxiliū ꝓter-
siatorium indicari. Et q̃muis Gal. 11. meth. c.
cās tm morbos creantes auxiliū ꝓtersiatorium
indicare ponat, non tm negat à cās foven-
tibus, et augentibus morbos ꝓtersiatorium au-
xiliū esse desumendū; dicit n. Gal. x.
meth. c. à copia, crassitiq; humorū indicari
attenuans, ac minuens. Ecce qd ponit reme-
dia ꝓtersiatria respicientia cās non creantes,
sed fouentes febrē.
Hinc colligo q dmus dem ꝓter siam indicare
contrm lato mo sumptū. Nam copia non
aduersatur auxiliū minuens, cum in plenitudine
ꝓtitatis non desiat contrarietas; opponit tm,
et contrariatur minuens auxiliū copia humo-
rū sp contrm lato mo sumtū. Constat q. dari
indicat. duplicē à re ꝓter siam curatiua,
et ꝓtersiatiua. Indicatio tili, seu à re nati
dr esse virtutis, indicatio vitalis, indicatio ui-
tam custodiens, de qbus suo loco.
Iam patet tres esse indicationes meth. huius
vitalis

vitales, curatiuas, et preseruatiuas. Ita tres differ.
indicationes capta sunt à ca finali: euiusq; subdiuisio fit in alias, pt. dicimus harum aliquas spectare ad vsum, nonnullas ad remedij inuentionem. Et spectantes ad inuentionem alias esse gricas, alias subalternas, specificas ac proprias.

Caput xi.m

Ad quam methodum reducatur Indicatio.

Superest mo q complem.to ci capitis huius tractatus sciptu, ut postq. de indicat.e et eius auxilijs huius locuti, ut sermo fiat de expia, et analogismo. Sed qa Galen. 1. meth. 4. 2. meth. 6. dicit non esse considerandas meth.os indicat.e cu ea q expiam et analogismus inuenit, ideo postq. 3.m caput absolueremus qd est de oibus auxilijs partis curatricis, de expia, et analogismo sermo fiet. Antequ. uero de auxilijs loquamur. Ntdum indicat.e tang. instrum, et uiam quandam ordini inserere. Nam Galen lib. art. med.

methodos ait esse ordini inherentes. Iudicio
uero est uia resolutiua, assimilaturq; demon-
strationi, qq à posteriori p. ab effectu siue
conseruando procedat, siue removendo ad ea
q' conseruant, uel removent. Ideo hoc uia
resolutiua ordini quoq; inheret, resolutio
n. p. procedit à notione finis ad ea, q' finem
constituunt. Loquentes igr de ibus remediis
semp p. prediemur ord. resolutius ab indi-
cantibus ad indicata, siue à notione affectus
removendi, uel conseruandi ad ea, q' hoc pre-
stant. Et qq ois ordinis p. prius est p. pred
ab uerlibus ad singularia (dicant alij, qd qd
uelint) ideo nos quoq; loquentes de auxiliis
p. prediemur ab uerlibus ad singularia mi-
nus uerlia, imitabimurq; Zal.m 1. meth. 7.
q dicit se uelle cognit. curandos morbos
ingrere uia, et ord. q uiam resolutiuam
illgens indicat. p. ordines illos cui hoc
uia inheret, ut in dispos. fiat processus ab
uerli ad minus. Et aliqd p.m appareat sil.
uerb, aliud 2.m sil. subalternus. 3.m spe-
cialius. 4.m p. prius, donec ad ultimus fuerit
pruentus.

gruenno, q̃ est recta administratio mere medij, q̃ uoca ult.m qo in ea, ut in fine species. practicij illicij congesit. Sed qm̃ gressionis ab utili ad minus valde desenit diuisio, q̃ est non instrum partis curatiuij, sed instrum instri, ut dixi: Ideo in assignandis ordij indicatis utemur diuis.e a supremo gres. q̃ diff.t donec ora gria subalterna, spe cifica, propriaq; inuenta fuerint remedia. Nos q.d exemplo tali q lib. art. med. p.m Cont. de corporib. salubribus, insalubribus, et neutris, postea de signis, et caus. differit. diemus p.o de ordij indicatis curatiuij, postea de gen curatiuij, ult.o de uitalibus.

Caput 12.m

De Indicato curatiuo gric̃o ad inuentionem spectante.

De auxilijs curatiuis agimus, prius de ijs, q̃ spectant ad inuent.em dicad: deinde probabo ad recta administr.em. Et qo ex essentia morbi gric̃ sumpt. determ. indicatu curatiuum gricum, ideo breuibus de essentia morbi disseram.

quia ea non spectet ad meth.m curatricem, sed
ut in alijs libris declarata supponatur ut colligitur
1. meth. 8. 2. meth. 2. Morbus est constitutio ad
differentiam passionis, et affectus, cum morbus sit in
facto esse. Nam non quilibet affectus propter non
est morbus, ut color adnatae, et cornea oculi est
affectus propter nam immediate ledens operationem
oculi, id est visionem non tamen est morbus. Est
igitur non quilibet affectus, sed ille qui dicitur constitutio propter nam ad differentiam constitutionis tamen
nam immediate ledentis operationem quae non est
morbus, ut v.g. unitas et magnitudo cranij
quae detinet sanguinem concretum, aut saniem
sub cranio septam. Haec constitutio dicitur tamen
nam ledens operationem et propam non est morbus
sed con morbi. Est g.o morbus constitutio propter
nam immediate ledens operationem ad differentiam
opthalmiae visionem ledentis, quia quamvis sit
inflammatio tunicae adnatae, tamen ut ledit
visionem non est morbus, sed con Gal.o 4. de
lib. de differ. morb. 4. nam non ledit visionem immediate, sed mediante intempe
calida quae crystallino coniungitur. Ex hac nam

+ morbus

morbi

morbi indicat auxilium curatiuum, q̃ tm̃
indicatio, ut dicit Gal. 7. meth. 1. non est
valde utilis, et artificiosa, sed initium, et ca-
put artis. Inter indicationes n̄. utiles q̃dam
sunt valde utiles, q̃dam parum. Ea sunt ĉ
q̃bus immediate respondet mā auxilij.
Alia uero q̃bus immediate respondet mā
auxilij, valde utiles sunt, et artificiosa
ut si S. C. duamus, febris ardens est iniem-
pes calida tm̃ tres gradus, q̃. indicat
auxilium frigidum ut tria, statim huic in-
dicato correspondet mā q̃ valde refrigerat
ut aqua frigida. Auxilio uero q̃rio cu-
ratio non immediate respondet mā,
et ideo eius indicatio a Gal. non valde utilis
et artificiosa, sed tm̃ artis notas initium.
Indicatio curatiua q̃ posita est diuidenda
Gal. end. 2°. ad Glauc. ait, illetm̃, q̃tm̃ hu-
manis uiribus permittitur, non errabit, q
diuidendo ea indicantia q̃ dicit. Sed inter
ponit oes indicationes. Itaq; dm̃ q̃d morbus
non est diuidendus in ca, sed in differen,
ut Gal. 7. meth. 14. docet, q n. diuidit morbum

in cas, transcendit de gre indicandi curatiuas
ad genus obseruatiuas. Nam si dicamus, ut
alij consueuerunt, morbus alius fit ex mul-
titudine sanguinis, alius ex abundantia
excrementorum, hic indicat purg.ne, ille uen-
sect.ne. Certiss.me est quod tunc non opponimus cu-
ratiuas indicationes, sed captos a caa. Morbus
uero respectu indicationis, qui capitur a ca, non est indicans, sed indicantis signum, ut
patet ex 8.o phys. 1. aph. 2. inspicere igitur
oportet, et regiones, et etates, et anni tempus
et morbus. Morbus ibi est signum humoris ab-
undantis. Dicendum est quod morbus non in
ca, sed in dif.ia. Dum uero dicit morbus
triplex error contingere ut ait Gal.us p. ad
Glauc. 2. Si est quod morbus dicit. in gra
subalterna, et ex ijs capit medium tm indi-
cationis, in quibus congescit, non a plus ultra
dicendo egreditur. Si est si egreditur in
indicationibus specialibus, ut si dicendo
intempie dicat, alia esse calida, aliam
frigida, et a calida dicat frigidam, a frigi-
da calidam indicari est error, qui opponit
indic.ni

indicationes specificas, in qbus congerit, cum
tū ulterius grendū sit, ut intense calidū
frigidū indicet auxilius. Vt q.d. fiat optima
diuisio, duo oppositi errores sunt uitandi tang.
spectantes ad diuis.em diminutā. Tertius spe-
ctat ad depauperatā. Sit uero qrū morbus diui,
ditur ꝗ differ.a non ens.es, sed acid.es, ut hi di-
cam. Morbus alius breuis, alius longus: Gal.
uero p. meth. B. dicit a diff.ia morbi accidentalibus indicat.s non esse capiendas.
Morbus q.d. ut bona dicit.s dicitur, Alius
est simplex, alius ~~compositus~~ compositus, qd
indicet compositus patebit. Simplex indicat
auxilius curatiuū simplex ꝛc Gal.o q. meth. 12.
Sic uero simplex morbus ut colligit q. meth.
14. uel est intempies, uel mala compositio
uel soluta unitas. Quid mala compositio, uel
soluta unitas, et qius differ.a sit, posterius
dicemus. Intempies simplex indicat auxi-
lium curatiuū simplex attempans, ut dicit
Gal. 2. ad Glauc. 2. ad fine dicens. Morbi
q ex solis intempies simplices fiunt, ad differentiam morbi in intemp.s cū mā, et morbi

in intempie composita, sicut inquam
curant, qq contrarias qlitates, uel qq auxilio
stum curatiua alterantia, et contra non
a. qq mixta ex curatiuis, et preseruati-
uis curant; qq qlitates n. contrarias, et sim-
plices curant, qm intempies simples
indicat simples attempans. Accidit
uero hoc pt esse et qse, et qq auers attem-
pans ut n. ad Glauc. n. et lib. art. med.
89. simples q. intempies indicat sim-
ples attempans, qq valde differt a temp-
ments, qa hoc est sile, illud contrm. In-
tempies simples uel est calida, uel frigida
uel humida, uel sicca. Calida indicat fri-
gidum, frigida calidum qm Ides Auic. 4. f.
cap. 1. ex spes morbos qlitates remedios
indicari affirmat. Ex his obiter colligo
qlitates remedij non esse genera remedij
ut alij putant, sed species, qa qlitas reme-
dij ex specie morbi indicat. Hinc nam
auxilij alterantis indicati ab intempie
non tm est remedium, ut putant alij, sed
et alim. Nam inter alim. dantur
refrig.

refrigerantia, calefactiua ut ex Gal. lib.
de alim. facult. et 3. de temp. 4 Galenus.
Nec Gal. lib. ad Trayb. putauit a sola vir-
tute indicari alim.m ibi n. loquebat de
alim.to conferente, qd tane sile uid.; Ali-
mentum uero alterans est mod indicat
a rebus qter nam de tempt. qterea lib.
illo ut loquebat non de qlitate remedij
sed de usu rmd qtitatis. Sum n. huius
opinionis cum Gal. loc. cit. qtitates cibi a
virtute indicari non a morbo, et qtertim
si sermo sit de qtitate, q Ebet rmd indicati
elect: Nam si ventric. fuerit siccus, indicat
humidus, et mod est alim.m Hoc venti-
culi intemp.ies valde agit in alim.m pro-
pinqd. parud uero parij, quare indicat
ut alim.to magna dari administrent. Dari-
ij uero debilij, qmuis coindicet alim.m seu au-
xilius humectans, magnam rod dorim
ffrebet, et parua indicat.
Ratio est qa uis debilis parud agit in
alim.m ideo pauca cui indigeat qtit.
qtie quasi parua indicat. si comparag

paucum alim.m indicatur à virtute cum
multo alim.to indicato à morbo, paucum
est id, qd eliq.r hpernis uero multum.
Et ideo Gal. lib. ad Tramb. non loquebat
de qlitate, sed de qtitate ubi; et de qtitate
qd ds dicta, qd ipsa cum à virtute de-
rum.r, ut dixi. Qualitas alim.ti indicat
à morbo, seu à spiritu eius, ideo 7. meth. 6.
Gal. ait, morbus siccus ventri: ope alim.ti
humectantis curat. Ecce qd opponit alim.m tang.
mam auxilij curatiui morbi siccii: qnimo
dicit 11. meth. 12. qd gruis alim.m tollen
intempies sicca ventric. qtenuet à syncope
non tm est remedium syncopis, seu uitale
sed curatiuum, qa tollendo siccitatem
custodit uirtutem, et qtenuat à syncope.
Galen. lib. ad Tramb. 4. ts. Kriat genus mor-
bi indiare genus remedij morbi qlit.
remedij species. Hec sentia paulo ante
prstata fuit, dicimus n. morbi indi-
care curat. intempies frigidam atten
pam calidem. Ideo 7. meth. 15. dicit Ga-
lenus si calida sit intempies, indicat
frigidum

frigidum, si frigida, calidum. Verum
vid. voluisse loc. cit. attempans quemq;
esse indicatum vitale. Volebat n. qui
saltem partium tueri cupit, temperiem
eam custodire. Custoditur vero si quod
conveniens est ad calidum se frigeret.
et sic de aliis.
Soluit difficultas, qa alterans quum
virtutes custodiat, non tunc est indicatum
vitale, qa denominatio indicati fit
a fine proximo. Remedium alterans
custodit virtutes mediante remotione
morbi in intempie, ideo curatorium est
attempans, non vitale. Et ideo Gal.
infradicit, alterat. sumi a gra aegri
tudinis, vel ab intempie, q est genus
morbi subalternum, ut dixi. Prius
etiam dicere auxilium alterans qte
esse curatorium ep acute vitale, qa
qte curat morbum. Et qa contingit
virtutes imbecilles morbo coniunctam
ex morbi auxilio custodiri, ideo alterans
auxilium, et curatorium, et vitale, qte

nunquam pari. Nam si dat remedium p
se ipsum, ut dicit, qd ex accidente est cura
torium, cur non curatorium, qd ex accidente
sit ipsum? Ideo cui intemperies sibi in
dicat auxilium alterum contrarium.
Et dubitatio qa sicca intemperies non
vid. indicare humidum cum Gal. 7. meth.
6. infine dicit, sicitas in qua venae
sunt succo inanitae, curat potius ut
faltas qtam ut sicitas qm minum sil.
modice calefit.
Dicent alij sicitatem dicendam esse
cam frigidam, et ideo indicare au
xilium calidum. Qua sentia destruit
nam contrarietatis. Nam sicut intem
peries sicca habeat rationem cae, sicut
morbi, adiuvanda est humido auxi
lio, et ideo hoc indicat, non a cali
dum. Et qterea si sicitas dicta
qa est cae frigida, indicat calidum, tan
to magis aliae species egerent calido
Nam multo magis velut validiores
sibi qnd faltem annuere, quam
sicitas

+ sicitatis

siccitas dicta.

Dicendum q.d est q. solut.s Salm. cap. 5.
eius libri dicitur, qd aegri curantur
insempie, qd sunt minus actiue, quia
passiue dnt, qs actiue ipsa, ha n. tol-
luntur qlitatibus contrarijs actiui, alia
uero qlitatibus non ualde actiui, sed
malibus, seu passiui. Dixeratq; Sal.
difficile omnino curari siccu. In fine
cap. seq. ad meliu explicandu, et uelut
corrigens, inqt, oem siccitatem qter illa
quae constitutu private suiquenam
capillarium difficile curari. Hanc uero
facile et curatu faciliu. Non dicit itaq;
siccitatem curari tang. faltem remedijs
sil. calidis, sed bene ut curatu faltas ca-
lidis: Nam subiungendu est, qd curari
contrarijs sil. humidis. Unde citat
illam sentiam Hipp. qd habt 2. aph. q.
Vbi lente extenuantur corpora, lente re-
fuere oport.

Sed dicet aliqs, nidt. ro asserere Sal. qd
siccitas curetur tang. faltas, qm ergo

calidis, vnde opponit alim.m modice calidum. Dmus vere loc. cit. opponi auxilium mixtum ex curatiuo, et vitali; curatiuum est humectans alim.m qd aduersatur huic intempiei. Vitale est moderate calidum seu temperatum; hoc n. non indicat a siccitate, sed a tempie in actiuis qlitatibus nali, quae pati pt. Siqdem ex siccitate solet fieri frigida, vel nali temperamenti destructio. Hinc soluitur dubium aduersus alios opiniones opponitur contra hanc determin. Nam quis eo intempie huic qualunque potius.m eo vehementi introducat frigiditas, et ideo qcunqs siccitas egeat humido, qcunqs temperam nale in actiuis, hili egeat moderate calido. Non tn oi intempies huic curat ut frigida, sed alia tnu, q consistit in priuatione alimti venarum capillarium. Hinc patet cur in oi febre sit humectandum, in oi n. adest huic intempies. Et quis intempies febris ephemerae facile tollat, non ideo di-

cendum

cendum in ea febre non esse siccitatem
extra latitudinem sanitatis, qa in
illa febre adest siccitas, q' consistit in
privatione succi capillarium, q' ideo fa-
cile tolli pt.

Jam constat de intempie quacunq; qd
indicet. Verum in his indicionibus spe-
cificis, non opt ptistere. Nam medici
qui illis gestunt a m. errores diminute
dicitionis committunt. Quare qcunq;
speies intempiei dicidere opt in ppias
differias.

Dicitio uero hęc patebit si constet dicitio
cuiuscunq; faltis meti alterantis p pro-
prias qlitates, sicut opponitur eadem est ro.
Mta uero hęc alterantia sunt opposita
intempatum. dicidebat Gal. in lib.
simpl. qlibet metum alterans ut calidum
frigidum, humidum, siccum in 4. gradus, et
quemlibet gradum in 3. mansiones, seu
ordines, ita ut si liceat multiplicare
differias cuiuscunq; meti alterantis p 4.
qlitates oporteat has differ.as esse 12. Modei

q. sunt differ.ᵒ ois mett alterantis, tot etiam
sunt differ.ᵒ qpria vniuscuiusq; intempie.
Sal. tn c. meth. 7. non dicit ita, sed 15. differ.ᵒ
cuiusq; mett intempie. dari existimat.
Loquebat ibi c. g. non determinan. an 12.
vel 15. statui debeant, qd neq; ad libros
meth. spectat hac determinatio. Preterea
non tm loquebat de intempie, sed etiam
de annexo temperamento: Intempies habet
12. differ.ᵒ; temperamentum cum sit in
quadam latitudine, qmuis sit nale, et tis q
gradus non diuidat: diuid.ᵒ tm q man-
siones, ita ut temp dentur 3. mansiones
vel differ.ᵒ Vnde Sal. n. 12. sed 15. diff.ᵒ
qponit. Hinc illud coe dubium oritur, mor-
bisse in intempie paria tm gradum ac
media adhibenda esse, ut morbo in in-
tempie frigida in f. calidum in f. et sic
deinceps de ceteris q gradibus intempie.
et gradum mansionibus.
Hac sentia confirmari pt ex Arist. c.
topic. c. 6. ualere consequentia a tali in
simpli contr.ᵒ ad simpli contr.m et a magis
magis

magis, et à maior. ad maior. Interpres frigida simplex, remedium calidum simplex indicat contrar.m, magis frigida magis calidum, et ut ideo pania contrar.a sint administranda. In his contrarijs qdem q. opponunt positiuè euidentiss.a hoc est medio sentia, ut si morbus in situ v.g. inferiori indicat contrar.m sup.ri. Alij tm insurgunt dicentes: ab aequalibus non fit actio, q. aequalia contrarijs non est in morbis utendum. Respon. aequalia alia sunt contrar.a quam talia, ab aqtibus talibus non fit actio, nisi p mixta cum aqua frigidiss.a in eam non agit, qa talia aequalia sunt. fit uerò actio ab aequalibus contrarijs, sed cum actio sit duplex una sumpta p integra victoria, et assimilat. passi ad agens, alia sumpta p refractiones, et adductiones ad quandam mediocritatem, à contrarijs aequalibus non fit actio p. modo, nec fieri debet in morbis, non n. opus ut morbus calidus ut tria cio vincat, et assimilet remedio frigido ut tria, qa ex uno morbo fiet alius

et contrᵒ, ex calido fiet frigidus · oportet ut
fiat actio sumpta ꝗ refractione, et aedu-
ctione ad quandam mediocritatem.
Quam sententiam Galᵒ 1. de temperam. g. optime
expluit exemplo glaciei, qui cum aq. calidissᵃ
miscetur. glacies n. non vincit aquam, ita ut
eam faciat frigidissimam, sed in aq. calidis-
simam agens eam refrangit, et reducit
ad quand. mediocritatem, seu ad aquam, q
est temperata. Ita mutuum inaequalium con-
trarium morbum non agit ut aeducat eum
ad ppriam speciem, sed ita vincit morbum
ut ipsum aeducat ad mediocritatem, ac
temperiem qui sanitas est.
Ex dictis colligᵗ eorum sententiam non esse ra-
tionabilem ꝗ dicerunt remedia qdem esse
morbo contraria, non tm aequalia, sed gra-
du superiora. Nam sequeretur qd etti ex
his mutis vinceretur morbus, gradus tm in
temperiem in corpus introduceretur. ex. gr. si
morbus sit frigidus ut duo, et utamur ca-
lidis ut tria, superabitur qdem morbus, sed
gradus caliditatis introducetur in corpus,
ideo

ideo opt. ut mediam (a) tint aequal. contra
Auer. tr. 7. coll. 5. si hoc medicor, sentia
esset vera, inqt, qa in febre ardente senu
multo magis frigido uti deberemus, quam
in ardente juvenu. Patet conseq.a, qa
senes p calore ardentis febris magis ceu
dunt a ppio temperamento, quam accidant
juvenes, dum febre ardenti sunt correpti.
Attamen Salt. g. meth. 5. iubet in ardente
febre juvenum aq. frigida esse adhibenda
non a in ardente senu.
Solvitur hoc difficultas, qa non tm opt,
ut adsit in corp. indicans frigidum, ut
est calor febris ardentis in sene, sed necess.
est ut sepiat, quoq virtus, q remedium
valde frigidum pmittat, qlis procul du
bio in senibus non est. Galen. ut di
cit Hipp. senes abundant calido innato,
qdep usu frigida facile extingueretur.
Ideo Salt. non utitur frigida in ardente
febre senum, non qa non adsit vitiosus
fervor, sed qa virtus in ea aetate frigi
dum non pmittit, utio tm frigida in

juvenes ardentes, qnd adest insignis fervor, et virtus, q frigidos pmittere pd.
Verum Hipp. a. aph. 29. ait cu morbi incroant, sigs movendum vid. move, circa initia tentandus est uti validioribus de qbus dixit Hipp. sigs movendum vid. move.
Resp. qd q validiora remedia illgit pservativa, non curativa. Nos loqmur de curativis, q debent esse aequalia, non validiora, quam sit indicans. Jnsuq remedium magnum dr, vel qa validius sit, quam aliud remedium, vel qa magis possit quam indicans. Dal. considerat remedium magnum respu alterius remedij non respu indicantis, inter indicans n. et remedium debet aequalis servari contrarietas, qmuis aliqn uti oporteat validioribus qmqs minoribus, q. indicans regit. Jdeo 5. meth. 15. damnat Dal. Atridigenem dns, male ipsum in ibus morbis dimisisse magna remedia, et extrema, citatq illam Hipp. sentiam: extremis

morbis

morbi extrema conuenire remedia.
Igitur inter indicans, et remedium ser-
uari multa parem contrarietatem. Vnde
1. K. Tox. 1. infine difficile affectio
nes cum ~~fortibus~~ fortibus sanare
conabere. dicit Gal. paruas uero cum
debilibus. Auic. tr. lib. 4. fen. 4. tr. 6.
cap. 2. ad medium validiora vrd. opo-
nere, quod sit indicans. In initio vlce-
ris ait administranda esse valde deter-
gentia, q. non careant ui medicandi,
deinde uero utendum esse debilibus de-
tergentib. Loquebatur Auic. de vlceribus
sordidis, q. tunc magis sunt sordida
anteq. detergant, et propterea cum adest
validum indicans, vlcus nempe valde
sordidum, hoc valde detergente eget,
et illud indicat: facta detersione uero
cum vlcus non sit valde sordidum, valde
detergente non indiget, sed debili; ideo
et illud indicat. Seruauit q. Auic.
paritatem, q. cum hac cautione seruan
da est, modo indicans sit electum.

Nam tm̃ abest ut in spretis utamur
aequalib̃ contrarijs, qꝰ nec utimur con-
trarijs, uel hij debilibus. Si uerò qꝰ
spernit ut dicꝰ ffpris loco de indicionibus
q̃ hinc comparans ffpnꝰ uel tm̃
essiam specifica, ac ffpriꝰ, uel tm̃ ffpriꝰ
solam. ex gr. adest dolor uehementis.
et intempies ventri: valde frigida, dolor
indicat stupefaciens, qꝰ est valde frigi-
dum, intempies valde frigida indicat
intensè calidꝰ. Hac intempies sper-
nitur tm̃ essiam specificꝰ, qꝰ non uti-
mur valde calido, sed uerè stupefaci-
ente. ut etiam si ulcus sordidum
in intensis cum dolore intenso, dolor
indicat anodynus, ulcus sordidꝰ aegrit
detergens; uerum ulcus sordidꝰ, et
ut valde sordidꝰ spernitur, qꝰ si
fuerit dolor uehemens cum Gal. ex mel.
ꝓ. utimur ol. ros. et similibus, q̃ magis
sordidꝰ reddendo ulcus dolorem demul-
cent, et hic spernit indicans ab ulcere
sordido tm̃ essiam specificꝰ. si uerò

spernat

spermatis indicans tm̃ etiam spiam
utimur contrarijs, sed debilitas v. gr.
adhit multitudo sanguinis q̃ efficiat an-
ginam, virtus uero patientis non sit val-
de robusta, multitudo dicta si valida
est virtus, indicat ut non tm̃ sanguis
euacuet, sed in magna copia, virtus
uero non ualde robusta ꝓmittit aliqd
sanguinis euacuat. non tm̃ eductionem
insignis copiae sanguinis, ideo spernit
multitudo tm̃ etiam ꝓpriam, ut est in-
signis multitudo, non tm̃ specificam
q̃ ut est multitudo, et indicat reme-
dium euacuans, qd à virtute ꝓmitt.
non spernit. Opt. q. si deberemus
uti aqualiꝫ contrarijs, ut indicans
non sit spretus aliquo mo, sed electus.
Ideo 5. meth. 15. in morbis periculosis
ait dat. non esse inchoandus à debili-
bus, sed validiss. ut à vena sect. purg.
et hilibus. Hipp. tm̃ 1. de rat. vict.
in acut. in initio ait, lateris dolorem,
siuè q̃ exordia fiat, siue postea, tentare

quem oportet p. fomentis calidis dissolvere
q. in dolore vehemente, atq; affectu utitur
debilibus remediis, fomentis scil. calidis.
Dicimus Hipp. apponere ea, non ut sa-
nantia, sed ut anodyna partim deducentia
nos in doloris cognit. Non n. eo
utimur remedio ut sanante, sed ut de-
ducente in affectus cognit. Hoc respicit
Gal. 1. meth. 7. dum dicit me in altero
Aesculapium existimare, si eum mor-
bos nam apriad non ignorare. Ideo dum
hoc non est manifestum, cogimur arti-
ficiosa quadam coniectura in eius
cognit. deduci. fit hac coniectura
ex usu debilium. Ad hoc etiam respicit
Auic. 1. 3. cap. 19. dns in curat.
oportet ut incipias a debilibus, et ut
ad valida ascendas, donec eius nam no-
ta tibi fuerit.
Possumus etiam dicere Auic. ibi apponere
p. debilia, non valida, qa inter
alia remedia apponebat purgantia
et ut vone indicionis scil. humoris in
ventri.

ventric. intestini, et partibus propinquis existentis debilia administrare, ut fuit spec. hic. et simpl. postea vero humoris in toto peccantis confluentis ad caput, valde gradientis, ut oportet validis, ut sunt hic. comp. pill. & valde purgantes. Ideo paritatem concedit Auic. a diemno indicans sit electus, atq; manifestus. Vid. tu qd gnui indicans sit electus, ac manifestus, qd sic validioribus uti opt. Nam Gal. 5. meth. 4. meth. vlt. et lib. art. med. 89. in affectibus partis remotae uti opt. cait, validioribus quam aegrat affectus, ut si v.g. affectus fuerit calidus ut duo, non opt uti frigidis ut duo, sed ut tria.

Ratio est ingt, ex qua solutio colligi. Nam mutat in transitu ad partes remotas quodam. refranguntur, nec manent ita valida, ut si in affectibus proximae partium administrarent. Solutio est qd. Oportet ut equalis contrarijs temp. utamur. diemno. hoc sint equalis contr.

dum tangunt, et agunt in affectu partes.
Ex lib. uero simplii. cognosces v.g. in affectu
calido cordis ut duo si frigidus administratur
ut duo ut lactuca refrangis minimeq; operari
sim duos gradus frigiditatis. Quare ex eo lib.
habes frigidum ut tria aspu cordis calidi
ut duo seruare duos gradus frigiditatis, et
tangendo partem ipsam affectam esse
illi aqualis contrarius. Ut etiam ex lib. de
comp. med. vobis insurgit cognitio ymi-
scendi mitium frigidum ut duo cum aliquo
qd falsis uires conseruet. Nam id qd non
seruat suas qlitates in transitu, indicat
ut ymiscat cum conseruante, lactuca non
conseruat suam uim in transitu, ideo
indicat ut ymiscat cum contrarietate
cum nymphea.
Ad certum determin. occurrit dubitatio, qa
qd curat morbi non videntur conue-
nire aqualiter contra. Nam 4. meth. 7.
in agglutinat. vlceris gule et partium
thoracis vtebant melle, qd non adstrin-
git, et agglutinat, sed potius qd aperit,
ac

detergit. Et in curat.ne vlceris renis, ac vesicæ ſi habebat diuretica, ſi tamen non agglutinant, aut cicatrice efficiunt. Vt
K. Lox. 40. in reiect.ne ſanguinis ſi apertione, aut raritate oris vasorum vtebatur quidem adstringentibus, ſed ea ſimiscebat cum apientibus, q. raritati, et apertioni non aduersant, 11. meth. 16. in inflat.ne cerebri commendat vtrum adstringentius, q. ſi miscebat cum aceto; id caret vi adstringendi, et ideo in initio inflationis non vid. conuenire ut dicit ibi Gal.

Dico ſi solut.ne mel qd misceri cum adstringentibus in vlcere gulæ, et thoracis apientia ſi ſimiscent cum apientibus in reiect.ne ſanguinis, diuretica compoita cum vlcus renum, et vesicæ aspnibus acetum habere rone vehiculi id non indicat in meth.o medendi, ſed componendi. Nam vehiculum non est remedium curatiuum, ſtenuatiuum, vel vitale, ideo non habet locum

in meth.° si indicaret vehiculum ab
affectu partis remota, ut alij dicunt, idem
affectus pter nam filia, et contra indi-
caret. v.g. cor calidum indicat frigi-
dum, cuius ma est nymphea. Hoc
metrum ut deducat ad cor, pmiscet
cum cinamomo; si cinamomum esset
ma indicati ab affectu cordis, q.° affectus
calidus indicaret remedium calidum,
et idem affectus indicaret frigidum: ideo
ab affectu non unus, sed multa indi-
carent.

Verum in tract. de comp. metor. demon-
strui à qbus vehiculum, et qis vehicul.
differ.° indicet. Indicat n. ab eo qd eget
vehiculo, et non pt deduci ad locum
affectus, ideo cum egeant vehiculo
illud indicant.

In reiect.° sanguinis ex vliceribus venae
aut pulmonis in initio inflammatio
num cerebri adstringentia non juvant,
qd non deducunt ad loca affectos,
ideo indicant sui pmixtione cum
vehiculo

uehiculo. Mel est uehiculus adstringentis grd vlceris partium thoracis. Alia apientia habent aonem vehicul. adstringentis qd conueniunt in fluxione sanguinis. Diuretica conueniunt ut vehiculus adstringentius in renum, ac vesicae vlcere. Cum qd. uehiculus non sit indicatus in methd. medendi, non est mirum si non debeat esse contrarm et aequalis contrm morbo. Nam si esset auxilius curatiuus, aequalis contrarius morbo esset. Docet n. Hippcr. c. de flat. et Galn lib. de constit. art. 12. oportere remedius non trm esse contrm, sed aequalis, non trm morbo in genere, sed cuiqs morbo. Sed postqua de oibus morbis in intempie locuti sumus, et eorum indicationibus, oportet de magnitud. morbi in intempie, et de indicione à magnitud. desumpta loq. Sed qa magnitudo non trm intempiei, sed etiam aliis differiis morbos conuenit ideo postq. de oibus indicationibus morbos

in mala compoſit.ne et soluta vnitate di-
xerimus de magnitud. et eius indicione
quoq; loquemur.

Caput 13m.

Quid induet morbus in mala compositione in vniuersali.

De mala compoſit.ne et eius differijs, ac
indicionibus nunc est dnd.um. Itam Galen.
11. meth. ult. dicit, porro. sermo de indicionibus
complexus fuerit ab intempie desumptis,
ad instrumentalium partium morbos conuer-
tar, ordamq; sum cand. methm. tum pa-
rium curonum indiciones, quas utiq; glis.
appellare liet, tum q; ex harum sectione
nascuntur vel q; ex ijs oriuntur, donec ad
eas, q; ultra sectes non admittunt pene-
tero. Hanc n. ois constituendae artis methm.
Plato nos docuit, diuisiua scil. yq quo fit
gressus ab vrbe ad vinum vrbe. Sicut
igr Galen q diuisies pollicetur se log de
ibus differijs, et indicionibus morborum

mala

mala compositionis, qd pstat in duobus ul-
timis libris de metll. Ita nos modo loque-
mur de gralibus indicationibus mala compo-
sitionis, deinde de ijs q ex harum sect. na-
scuntur, q subalterna dici pnt. mox de
alijs, q specifice dnr, et tandem de ijs q
sectiones non admittunt, sunt uero ha-
q pnia indicationes. Dalt 2o de consist. art.
12. loqtur de oibus his indicationibus mala
compositionis, et prius de coitis, deinde
de alijs, inqtqs scopus in mala composit.
esse reducere ad conformat. nale illas
parte, q est extra nam. Vt voluerit
malam composit. indicare auxilius
componere. Hoc qdem gliss. et tmo oes
hui differ. non est ex vsu artis, differtqs
a coitis indicante morbi in intempie
qa hoc indicans tmo oes hui differia est
ex vsu artis, non a morbus in mala
composit. Ideo hoc indicans coitis. dui-
dere oportet, sicut facit Dal. lib. de
differ. morb. 4. q differ. quia mala
compositionis in 4. diuidit, q sunt, magni

tudo, conformatio, situs, et modus com-
positionis pter nam.
Nam ut 4. sunt differ.ae intempiei, ita
mala componis simplicis, de qua logmus
4. sunt differ.ae ppositae. Necessitas
hac differ.ae faule collig.t nam ad con-
stitut.e compositionis tm nam 4. ppo.
posita nat.ae se habentia regunt, ex
quo singulos lesione nascuntur morbi
mala compon.
Conformatio pter nam indicat auxilium
coiss.m qd conformans dr. Constat uero
conformatio tm nam ex figura, meatu,
cauitate, et superficie. Ex 4. singulos
destructione oriuntur differ.ae in mala
compon.t ut morbus in figura, in meatu
in cauitate, in superficie partis, ut docet
Gal. lib. art. med. 93.

Capeut 14.m

Quid indicet morbus in figura?

Morbus in figura indicat auxilium pmu-
tans

tam, malam figuram. Horque multiplex
est, ut mala partium figura est varia.
Nam figura partium variari multiplex
pt. ut si acuta sint nam fiat curva, et
curva erigat, et eo flecti, reflecti, dis-
torqueri, inaequalis crescere, vel minui
pt. Rotunda fiunt quadrata, aut alias
figuras accipiunt. Denique in hoc morbo
tot differ.a part.es locum habent, quot ma-
la figura partium esse pnt. Si morbus
fit in mala figura, qa pars q' deberet
esse acuta, fiat gibba, hic morbus indicat
acutitudinem figurae, cuius mā ex Cribā-
tio Heraclei sentiam referente cap. 9.
a. de laqueis, et fascia, si n. in puerulo
aut thorax, aut tibia incurvetur, fascia
administrata ?rectitas tolli pt. Sal-
quoqs. meth. 3. dum vas habet acutam
figuram, et ffer acutitudinem fluxioni
sanguinis auxiliatur, utitur auxilio in-
torquente. Et ut ea auxilia ffpria
malas tollentia figuras, qf ex quacunqs
mala figura colligi pt, non referam.

Concludo cum Gal.° lib. art. med. qd. scopus
seu indicatio mala figura esse remedium
adhibendum ad contrariam figuram, a qua facta
est euersio. Id tm est nedum non quam-
cunq; malam figura indicare auxi-
lium opportunum, sed illam tm, q̃ auxilio
conuertente malam figuram in bonam
indiget. Hæc uero est illa, q̃ auxilio ap-
posito mutat, non illa, q̃ mutat ad alte-
riusq; alterius morbi, nec illa q̃ emen-
dari non pt. Morbus in figura q̃ in pue-
ris ob eam externam oritur, sanari pt,
et ideo indicat auxilium ad figuram
naturalem permutans. Infantum n. cor-
pora cum sint mollia, ac ferè fluxilia
facilè malam figuram assequuntur. Sed
qd ab obstetricibus dum exeunt, uterum,
non bene excipiunt, nec aeqe fasciis in-
volueunt, vel ob aliam cam: Ideo Gal.° lib.
art. med. cap. vbi cit. dicit in his q̃ crescunt
infantibus possibile est emendare mala
figura, q̃ ideo auxilium curatiuum indicant
mala uero figura q̃ emendari non pnt,
ut

ut sunt natiua, nihil indicant, sed solo
ꝓgnostico sunt relinquenda. Quæ uero
aliuim affectum sequunt, siue tales fuerint
figuræ elephantum, ꝓpter quas patientes
elephantici dicuntur, siue fuerint figuræ
tortuosæ, ut patientis conuulsiones, siue
ꝓpter dislocationes, uel ob malum totius,
uel partis, uel ꝓpter abundantiam carnis,
aut ꝓpter tumores; hæ figuræ q̃ sequuntur
aliuim affectus, nihil indicant, qꝰ rarus
q̃ãm sunt incurabiles; et q̃ sanari pos-
sunt ad alios morbos curationes tol-
lunt, ideo non sunt ex usu.

Capitulum XV.m
Quid indicet morbus in meatu?

De morbo in meatu modo ait dicendum.
Meatus uero uel latiores, uel angustiores
fiunt. Cum datur morbus in latitudine
quem Gal. lib. de caus. morb. 7. vocat
morbum in patefactione, et lib. de part.
art. med. morbum in latitudine; latitudo

ꝑ esse duplex, vel meatuum euidentiu,
vel pauiorq; et inuisibiliu. Illa dr aper-
tio, hac rarefactio. Aperitio indicat ad-
stringens, rarita dentans. Hic duplex mor-
bus ponit à Gal.° 5. meth. 7. diente, fieri
sanguinis fluxiones, aut prolutiones va-
porum, seu diaretin, aut p apertionem
quod anastomosin, vel propter raritatem,
quam diapedesin uocat. Hanc raritatem
dicit esse morbu in latitud. venarum
parua, et capillariu. Gal. 5. simpl. 24.
ponit maq; auxiliq; adstringentium,
dentantiumq; de qbus non est dubium.
Ideo aperitio oris, nariu dum fit, et
auget inflammatio, dum fit sanguinis
fluxus immodicus, indicat adstringens.
Ideo 11. meth. 15. ponit Gal.° adstrin-
gentia in initio inflammationis. Oribas.
in lib. de uulnerib. et scarif. 27. in initio
fluxus sanguinis, et apertis uenis ad hi-
rudinibus pariter adstringentia ppo-
nebat. Et Gal. lib. x. doct. p.° in apertione
venar, ex qua fluit sanguis, adstringen-
tia

tia commendat. Vtrum uero hæc ut indicans
a morbo in apertione, aut curatiuus, aut
præsentiuus, aut vitale dici possint, dicas
inferius.

Apertionis differ.d inter se tum magis, et
minus differunt, ideo magna validum ad-
stringens, debile minor indicat. Vnde p.o
x. Aph. 8. ph ponit dal.s uehementer, et parum
adstringentia. Et ideo Hipp.s 2.o de morb.
vulgar. ab initio adstrict.s opponit dilationi
huic apertioni. Morbus in raritate indicat
densans. Ideo 11. meth. 12. et 11. de vl. pare.
14. densum voluit raro opponi. Tales
morbi in raritate potiss.m contingunt in
poris cutis, et ouus partius corporis, necnon
in meatibus parum vasis. Hi g.o morbi
indicant densans. Et ideo 2. de Crisib. 18.
metas habentia sapores acerbus voluit den-
sare, aquas etiam aluminosas, et aerem
frigidum, qd repetit etiam 8. meth. 2. au-
xilium a densans sed p se, et ex accidenti
densare, p se, ut qdcunq; valde frigidum
ut patet ex x. meth. 8. Aqua uero calida

et quemque valde calidum ex acuti densat.
Quamuis n. caloris ipsum sit rarefacere,
tn ut videre est 7. meth. 6. corpora nrā
cum deleuerint filibus, si in balneo aq. ca-
lida imponant, statim contingit, nam
nram, ut ~~com~~pro posita aqua adiuvantur
illam ut in secunda aufugere, et tenues
meatus ex acuto densari, et stipari.
Ideo indicat densari et ipse, et ipsi auers.
Et qa contrario eade est disciplina cū
Coniti simus de latitud., et eius differijs
de morbo in angustia, et eius differijs est
dicendum.
Morbus in angustia indicat ac ibium
qd dilatari dici pt. Est uero dictus mor-
bus uarius, ut docuit Cal. lib. de caus.
et differ. morb. 20. pt. ~~uar~~ uarie sunt ca
a qbus fit dicit, ex qbus quoque uarias
semper appellationes fit g. uel a ca intra
vasa existente, uel extra. Ca interna
uel est ~~com~~ positiua, uel priuatiua.
Ex ~~com~~ positiua fit morbus qd dr coale-
scentia, et obstructio. Nam si interna

vasorum

vasorum partes exulcerent, et postea coale-
scant, oritur morbus sui angustia, q. dr
coalescentia. Si uero partes internae ple-
nae, flatu crasso, uel contento, siue
hor fuerit humor, siue vermis, siue lapis
vel qd tale, oritur illa species angustiae
q' dr obstructio. Hi morbi sui coale-
scentia, et obstructio non sunt ex vsu,
qa omnis indicant sui ablationem, non
tn indicant remedia, sed ex numero
eorum sunt, de quibus Gal. Loquens 1. de loc.
aff. 2. dicebat dari quordm morbos q
ad ablationem ea auferuntur, ut umbra
ad ablationem corporis. Ideo 11. meth. 4.
omnis grm obstructionis dixisset oporte-
re deobstruere, uidens tn non dari mas
hos affectus curandos, ipsi posuit gubernatio
ca dns, ex obstructis a si, ubi humores
sunt copiosi, euacuabis, et ubi crassi, ac
viscidi, attenuabis, ac flexile, facies.
Indicatio q. in his morbis ex vsu artis est
gubernatiua. Et ideo lib. art. med. 94. ae
medica obstructionis dirigit ad eam, ut ad

vapores crassos, ad humores abundantes,
crassos, et viscidos venas obstruentes, ad
vermes, feces induratas intestina obstru-
entes, ad lapides in collo vesicae, et vre-
teribus obstructiones efficientem. Haec uero
sunt remedia generalia. Sed non so-
lum coalescentia et morbus, q ad indi-
candum utile non concurrit, sed etiam
illa species angustiae, q lib. de differ.
morb. 7. inter differ.as obstructionis nume-
rat, et q fit a ca interna, q uel est
caro adnata in meatu, uel germen, vel
denq tumor, aut inflammatorius, aut
abscessus. Quod dictum est de angustia mor-
bosa, q fit a ca privativa, et de subti-
dentia, qui contingit in corporibus ema-
ciatis. Nam propter consumptionem ali-
menti vasa subsident, q morbus in
subsidentia non indicat utile, cum
remoueat ad ablationem ca.

+ q obstructio et coalescentia sunt idem
et dicendum de ang. q fit a ca privativa

Et ex pontis colligi. solutio dubij qd ex
cap. 24 lib. ad Sratyb. colligi pt. Ed.
n. ibi efficiet morbum non indicare.

dicimus

dicimus, tres morbos, et morbi differ. mul-
tas utile indicare. Solecis, qa non solum
accipiebat Gal. morbos q̃ cõ contentiua
dns, morbos in qbus affectus non indicare,
sed etiã loquebat de morbis, q tollitur ad
ablationem cã, q non est indicans utile,
ut est obstructio, coalescentia, et subti-
dentia, ut dicimus. Et qnuis ibi dicat,
phlegmonem, et febrem non indicare
utile esse id, qd phlegmon in qbus tumor
sanguineus cum tollat ad ablationem
cã, non indicat. Per febrem tres non
illexit q̃ mung, sed habentes q̃ manentiã
manentaneas, ut est Ephemera, aut si
logis Gal. de oi febre, dicendus est ipse
illegere febre non q̃ cã contentiua sum-
ptos, sed q̃ affectus, sicq, verus est febres
non indicare.

Si sermo fuit de morbis à cã extra sup-
ficies vasorum q̃ decentis, dns ceu Gal. lib.
de differ. et caus. morb. Angustiã hanc
vasorum q̃ duci à cã comprimente, velut
tumore, vel alia cã simili; et dici com-

pressione, vel à ca denuarse, vel adstrin-
gente, indeq; oriri morbu in densitate,
et adstrictione. Morbu in compressione
non indicat vtile, qd bell.r ad ablationes
comprimentis. Densitas indicat carefa-
cien, adstrictio appien, qbus auxilijs re-
spondent mas ppositas à Gal. 5. simpl. 14.
Gal.s tu lib. ad Pratyb. 29. nitit ppare
non oem densitatem indicare vtile, ideo
dicit ex sentia methodicorum, qte alias
differ.t densitatis, dari densitatem ab igne
ppducta, crustas effnte, nec non densitatem
frigore genitam. Arguit q. si Gal.s dix
si densitas oia indicaret auxilium care-
facien, unum vg. mas est fomentum ex
rapis decottis, q. qscunq; densitas hac in-
dicaret, qd est falsum, qa densitas ab igne
ppducta curat metis crustam removen-
tibus. Dicimus Gal.m disputasse contra
Methodicos dntes oem morbum in angu-
stia indicare utile, qd tu falsum est, qa
multi morbi in angustia non sunt ex
voto, ut etiam est morbus, q ab igne com-

burente

burense judicij, q est subsidentia potius, quàm densitas. Nam ignis est cà ut humores et aliè partes humidae consumantur, unde fit subsidentia. Est quoq; in cà ignis crustam effindo, ut ex crusta oriatur varorum compressio. Voluit g. Cal. angustiam ignis, quam more methodicorum vocat densitatem, cum tm sit subsidentia potius, ac compressio voluit, inquam, non indicare vnte, qd est verum, ut diximus. Hucusq; de indicionibus à morbis varioratis, superque diximus, nunc de indicionibus morborum in cavitate termo est nobis habendus.

Caput 16.m

Quid indicet morbus in cavitate?

Si de hoc argumto velimus loq, oportet illgere morbos partis cavae, seu partis excipiend. continendiq; gra genitae est, quoq; sinus appellr. Hae partes latitude, et angustia afficiuntur. Latitudo ero non dicendr in cavitate, et apertionem

ut de uari dipimur. Apertio tri q̃ etiam amplitudo dr, siue sit uteri, siue thoracis, siue ventriculorum cerebri, uel alterius hũ partis cauitatem habentis, indicat auxilium adstringens. solet quoq; cauitas affici angustia, siue sit thoracis, siue alterius partis à cõ interna positiua, et priuatiua. Et dum afficit à cõ positiua potis.m detines obstruct.e ut à flatu uentriculos cerebri replente, et Epilam fiat. Uteri cauitas afficit repletõ seu obstructione, quoq; propter humores, et uapores, quoq; ob carnis massam, quæ mola dr. Afficiuntur uero cauitates coalescentia ob cam̃ internam, ex qua meatus uasorum coalescere solent. Fit etiam in cauitatibus angustia ex cõ priuatiua, et est subsidentia, q̃ contingit propter uapores uenenatos, spiritus animales cerebri resolutos, et subsidentiam in ventriculis cerebri ofnem.

Afficiuntur etiam ex cõ externa adstringente, et comprimente, et ut cauitas rari-

tate

tate non detinet, sic nec densitate affici
ſt. Et qa indicata vitia ſſ posita in mor
bis vasorum prū respicere morbos cauitatū,
ideo non est qd de istis loquamur. Quia tū
ab uno tm indicat unum, ideo ex. gr. ad
stringens remedium, ut tollit apertionem
cauitatū, ipsa adstringens, ut tollit aper
tionem meatuum, ipsum adstringens dici debet.
Et qd de adstringente valet, idem ōndum
de alijs remedijs, qd sil. Qt. respiciunt ca
uitates cauitatis remedia; Qt. meatus
meatuum auxilia dici debent. Argen
terius propter morbum in cauitate pro
ponit morbum in solditate, qm sil.
pars solida fit cauā. Deinp.t, qa hac
cauitas magnitudo diminuta dici de
bet. Ideo Gal. huic cauitati partis
carnea B. meth. 3. et 5. opponit reme
dia carnem generantia. Datur qdem
morbus superficiei, de quo Gal. loquitur lib.
de differ. morb. 4. et 7. Et uero duplex
asperitas, et lenitas.

Caput 17.m

Quid indicet morbus in superficie?

Gal. lib. art. med. 95. vult asperitatem indicare lævigantia, lævitatem asperantia. Ad hos morbos reducit lævitas intestinorum, ex qua fit lienteria; renum, ex qua diabetes producit. Asperitas sæpe contingit in aspera arteria, ex qua fit tussis. In lingua fit post longas febres, et in oculis etiam contingit. Et quia Gal. cit. cap. ponit ma. lævigantes et exasperantes, qui ad methm. medendi non pertinent, de his nō loquemur.

Caput 18.m

Quid indicet morbus in magnitudine?

Præter morbos in conformat. de quorum indicionibus locuti sumus, dat morbus in magnitud. de quo nunc dicendum.

Hic morbus est: duplex scil. in magnitud. acuta,

et

et diminuto. Ille indicat minuens, hic
uero magnitudinem augens.
Notandum tm qd morbus in magnitud.
duplex considerari pt, simplici qtitate,
et q corporis quanto. 1.o mo non indi-
cat utile, qa qtitas ad ablat.em corporis
quanti tollit, 2.o mo indicat auxilium
contr.m et utile. Magnitudo tm aucta
est multiplex, q mutis humoribus et corpore
magno. Alia tollit ad ablationem ea,
alia non. Humores oes ex flatibus sunt
magnitudines auctae, q tollunt ad ab-
lationem ea conuincta. Magnitudo
uero carnea de qua Gal. 4. meth. 6.
dicens, carnem suggreatam vlceris sa-
nitatem impedientem esse indicans vitale
esse indicans vtile, non tollit ad abla-
tionem ea conuinctiua. Hinc soluit
apparens contradictio in dictis Gal. q
3. meth. 6. dicit tumorem indicare au-
xilium, et lib. ad Pratyb. 14. et 15. op-
positum habet. Soluit qa 4. meth. loqu-
tus est de tumore, q est magnitudo car-

nea, seu caro excreta, ut a° Loco Logtur
de tumore q. fuerit ex humore. Item
ex. gr. proponebat phlegmonem dns utilo
non indicare.
Magnitudo aucta differt à magnitud. di-
minuta, qa illa tm toll.r remedijs, de
qbus dicemus, diminuta uero toll.r et
sanat à nb, ut 3. meth. dicit Gal.s Mag-
nitudo carnea uel validus est morbus, uel
non. si validus, indicat auxilium validum,
qd est causticum, seu comburens carnem
adauctam, de quo Gal.s 5. simpl. 15. Ma-
gnitudo carnea q est morbus debilis, debile
consumens remedium indicat, qd qdem est
septicum. 3. meth. hypocrates.
Notandum auxilium remouens carnem
duplex esse, curatiuum qd est hypocratis, et
preseruatiuum, qd respicit cam coalescen-
tia, nec non tuberculum carneum, q obstru-
ctionis ca esse solet, de qbus dicemus.
Inter morbos in magnitud. aucta 14.
meth. 16. reponit Gal.s nimiam carnis
ac pinguedinis totius corporis abundan-
tiam

tiam, hanc auxilium constm indicare vnt,
cuius mō est pollicum, ruta silvestris, ari-
stolochia rot. etsi q̄ cum sint hūa caustica
valde calida, et sicca, pinguedinem, car-
nemq; abundanter colliquare, et consu-
mare pnt.
Morbus in magnitud. imminuta indicat
augens, cuius mō auxilij non est a lipo
motum, sed nā, qa à nā caro, et q̄cunq;
part deperdita generat, et augeat. Quam
uis tū non sit huius auxilij augentis motus
mā, pt tū esse alim.m, licet alij contraria
habeant sentiam. Nam dat. q corporib.
extenuatis ex meth. gebat vimum crassa
substā et multa cibaria valde nutri-
entia. Verum est dubitatio. Nam
alim.m ut ubiq; i. simpl. 1. et 1. de
alim. fault. 1. habt patiq; sed auxi-
lium, ut docui, et mō auxilij tollen-
tis magnitudinem diminuta agit. Vol-
uitur, qa alim.m hi ad nam referat
patiq; qa convertiq; in substā similem
subn.ā deperdita. hi a referat ad

morbus, cum nutriendo tollat magnitud.
imminuta, habet rationem agentis, ideo &
ma remedij.
Notandum tn qd alim.m respu morbi in
magnitud. diminuto habet rationem agen-
tis instrali, non n. est prpale agens, et
ideo in hoc potiss.m morbo in magnitud.
imminuta verificat illud medicos dic-
tum rone. Natura est morbor curatrix, medicus minister cum suis auxi-
lijs. In intempie tn na est ministra,
et medicus prpale agens. Ministrat
n. na medico, qa deducit de potia ad
actum meum alterans, tollens intempie,
qqdem prle agens respu na dii pt.
Quandoqs tn nec na concurrit ut mi-
nistra, nec ut prle agens ut in disloca-
tione, qs ope tn medici removetur.
Gal. vero 2. meth. 3. dum loqtur de cu-
ratione vlceris, et magnitudinis dimi-
nuto, ne verbum qdem faut de alim.
deperditum subit. ad refuente, sed ppo-
nit detergentia, et exiccantia meta

qs

q̃ tarcotica dicuntur.

Nam Cogitur de ulcere cauio siue habente magnitudine imminuta, ad qd alim.m confluit, vel sim. q̃titate, vel q̃litatem, vel alio mo peccans. Ad qd dico qd non ois magnitudo imminuta indicat aegrum, cuius mo sit alim.m ꝓpositum, sed illa, q eget alim.to reficiente, qlis non est ulcus causa, de quo Cogitur Gal.s sed magnitudo imminuta, aut priuatio carnis, aut pinguedinis, q maciès dr, ꝓponta à Gal.o 4. meth. 6. ad partes n. emaciatas non confluit alim.m, ideo magnitudo diminuta illas partium q egent alim.to indicat auxilium reficiens, cuius mo est alim.m

Caput XIX.m

Quid indicet morbus in numero?

Omnis morbus in num.o ad differ.a magnitudinis est indicans utile, qa ois numerus siue auctus, siue diminutus est

corpus quodam uel deperditus, uel amotum.
ideo indicat, et propterea lapis non est in-
dicans curatorius, qa etsi existens in urete-
ribus sit cā obstructionis, tns cum egredi-
tur corpus, fit symptoma in exeunte. Cum
existit morbus antus, nullo mō dici pōt
morbus in auto, et ideo indicare non pōt
auxilium imminuens numerus curato-
rium. Nam etiam pila plumbea, et
lignum infixum, qd sunt corpora soli-
da, qd non minus videntur morbi in num.
ac lapis indicare auxilium curatorium
huiusmodi. Dal. lib. art. med. 97. ait, cum suf-
fusio sit corpus membranosum circa ocu-
li partes anteriores sub concagenitum
et sit morbus in oculo. auto, indicat
auxilium amoueus, sed non ut est
morbus, sed ut est cā obstructionis pu-
pillae, et ut supra pupillam existens, qa
sit, indicat sui transpositionem, q' in-
dicatio Jure a Dal. dicit a.a, qa proprie
indicatio est auferens suffusionem.

Remedium

Remedium uero tollens numerum
auctum est duplex, debile, et validum,
ut et numerus auctus est morbus vali-
dus, uel debilis. Morbus in num.° dimi-
nuto indicat reficiens numerum dimi-
nutum.

Notandum tm hoc auxilium reficiens
hic numerum imminutum, hic mag-
nitudine imminutam reficiat, ut dicit
Gal.° lib. art. med. 96. vel addit idem
speciei illi qd est deperditum, vel qd hic
speciei: Nam ex alim.to crassa, et vi-
ridi tubr.a caro gignitur qdam callo-
sa, q per decursu temporis magis, ac ma-
gis ad duritiem callij transfertur, et ossis nae
assimilatur, non tm os ex ea generari pt,
sed qd hic illi: si uero caro deperdatur
alim.to carnem reficiens idem speciei
reficit illi qd est deperditum. Nam caro
ad differ.a ossis, et cuiusq; partis spe-
cifice generari pt. Morbus igr in
num.o et magnitud.e diminuti in-
dicat auxilium reficiens, qd pt esse hic

corpori deperdito specie, uel reficiens
idem specie cui deperdito. hi tui morbi
in num.° diminuto tolli non posit, v. gr.
ut manus mutilata, dens ablatus post
etatem juuentutis, hi morbi solo sig-
nificio sunt relinquendi. Ideo Cals
cit. loc. q. 6. id reficiens ad decora-
toriam, aiti, pertinet, licet n. manus
illis spei, aut eadem specie dum est ab-
lata, fieri non posit, fit tui manus
ogmoce, q. spectat ad decoren, qa tollit
turpitudo. Ceterum ut modus compoti-
tionis tui nam constat ex situ, et ne-
xu nati, ita ad modum compositionis
pter nam duo genera morbi, ad cui
pti, scil. morbus in situ, et in nexu,
de quos indicandis est dicendum.

Caput XX.m

Quid indicat morbus in situ?

Morbus in situ indicat remedium
adhibens partem ad situm, a quo mu-
tatio

tatio facta est, ut intestinum dependens
in scrotum, vel extra anum, luxatio
etiam articulorum est morbus in situ, as-
census, et descensus uteri. Auxilium
adponens in ipsorum locum id esse im-
pellens, et allicienes. Primum est v.g.
ministri manus deducens intestinum
exiens in scrotum, aut anum, vel ar-
ticulos dislocatos, aut uterum descenden-
tem in ipsorum locum. Allicienes uero
remedium est v.g. dum uterus in ipso fo-
catione ascendit, et medicus utitur
odoratis, qbus coxis, uel pudendis ad hi-
bitis uterus attrahitur ad ipsius situm.
Nec dal. est imminutus quin 97. lib.
art. med. ponat tres remedia impel-
lentia partes ad ipsius situm, qa non
loquitur de quocunqs malo situ, sed
de descensu intestini in scrotum, et
de dislocat. q tanē morbi egent adpo-
nente, qd est impellens, et hoc etiam
indicant. Verum uterus ascendens

non tm impellente, sed etiam allicere
ad superius locum indiget, atq; a remedium
adducens ad superius locum indicat, quod
esse impellens, et allicien. 5. meth. 13.
supponebat remedium grum morbi in si-
tu attrahens. L. n. vas, ingt Gal. fue-
rit in fundo ulceris, propter quod fiat san-
guinis eruptio, vas est attollendum, seu
ad locum superiorem attrahendum. Gal. 7. meth.
13. et lib. art. med. 89. dicit situm indica-
re remedia ad intempies, ut si sit pars
in situ remoto, indicat ut alterans
sit validum, ne ita refrangat in tran-
situ, ut intempies auferri non posit.
cap. 97. art. med. dicit, malum situm
indicare reponens partem in locum, a
quo facta est mutatio: Non est con-
tradictio, qd in illis locis loquebatur
de situ tm nam remoto, quem ponit
ut signum mali, qd in transitu habetur.
Quo admonemur nos debere vti validis
et multo validioribus, quam sit affectus,

ut

ut dum metus ad locum intempatum
deducunt, etsi aliquas vim in transitu
admiserint, nec validiora p̃ manserint
quam affectus, aequales tus sunt ipsi
contrus, et affectum ad mediocritatem
seu tanitatem reducere queant. cap.
ueró 97. nigt de situ ꝓter nam, qd ind-
cat auxilius hbi contrm.

Caput XXI.m

Quid indicet morbus in nexu?

Morbus in nexu est vel digiti, vel ocu-
lor, vel palpebra, vel oris labia cohe-
rent, vel gena cum maxilla, vel in
uicem coherent vulua labia. Hic
morbus indicat auxilium partes an-
nexas seiungens, qd esse pt validum,
ut instrum inuidens, et partes separans,
pt esse debile, ut spongia, qd si impu-
natur intra partes sic annexas, ut
intra labia vulua, est causa ut
separentur, et sic par pari tollit.

Caput 22.m

Quid indicet morbus in soluta Vnitate?

Morbus in soluta unitate indicat uniens hic soluta unita sit similarium vel organicarum partium, q. potius soluta contiguitas dr. Et quinis solutionis unitatis nulla dent species, tum cum Gal. lib. art. med. 90. loquemur de solut. unitatis partis carnosae, q. indicat sui unionem. fit uero unio p agglutin. seu p coalitum, coalitus a fit a na. Et quinis Gal. ponat 4. utiles indiciones q. oes ut ad finem remotum diriguntur ad unionem, nulla tum ex his est unionis indicatio. Nam, ut dixi, unio fit p agglutinat. a na. Sed q. sunt he 4. indiciones? 1.a spectat ad partium distantium applicat. quam ponit Gal. in solut. unitatis 5. meth. 4. 2.a ad conseruandam applicat. partium distantium

stantiu. 3.a spectat ad ablationem eius, qd labijs vlceris intercedit. 4.a ad partium subtl. conservationem.

Partium distantiu applicatio non à sola vnitate, sed à situ malo indicat. Nam cum partes affecte solut. vnitatis fiant distantes, indicant ut proxime reddant.

Indicatio conservationis partiu qd distant, non est curatiua, sed vitalis. Ille n. situs, ut ita dicam, q est tmd nam et faile pter nam fieri pd, eget custodiense, et conservante remedio, et illud indicat, cuius mà sunt suturæ, fibulæ ligatura &c. Indicatio ablationis eorq vlceris labijs intercidunt, est pservatiua, et tumd ab eo, qd intra labia vlceris est, qd est cà ut non fiat agglutinatio siue sit sanguis concretus, siue sanies, siue pilus, siue oleum, aut aer inclusus, vel qd site. Vnde ex Gal. hanc indicat. ablationis eorq labijs vlceris intercidunt, pservatiua

dicimus. Custodia subst.ae partium desumi
à virtute, et custodia indicatio, ut sic di-
cam, est indicatio vitalis siue p custodia
subst.ae illa, custodia temperamenti, siue
calidi innati, id alterius, qd à cal.i sub-
st.ae virtutis dici solet. Nam temperam.
et spiritus, seu calidum innatum in
parte vlcerata pati solet, et destrui.
Temperam.m patis propter fluxus humo-
ad partem calidae calidi innati, quare
virtus ut consistit in propriis subtiliis
indicat custodia, qd est temperatum, et
subadstringens, id conseruat temperam.m
hoc uero calidum innatum. Ideo conclu-
dimus necessitatem sanationis morbi
in partis vnitate solicta carnosa, con-
sistere in vnione, hanc fieri p ag-
glutinat.em à na, q ut operari posit
oportet ~~ut~~ auferant impedimenta.
Duplex uero est impedim.m, distantia
partium, q indicat partium applicat.
qd latis ulceris intercidit, qd indicat
sui ablationem. Id qd est mos nam
et

et nā intrinsecum, qd pati potest, et ex ipsis applicatio, seu titus suū nam partium, acuens, q facile mutari pt, et indicat hirum convertiens. Et etiā subtis. virtutis s. temperam.m et spiritus, q ex ipsis subtil. in soluta unitate facile destrui pt, et indicat sui custodiam y auxilium temperatum, et subadstringens. Hactenus de oribus indicionibus curatiis generalis coiis. specificis, subalternis, et ffpriis spectantibus ad inventionē remedij, et captis à morbo simplici in grō, et grauis cum differa.

Non est ut agamus de indicionibus compositis, qd horū indiciones ex illis colligi pt. Loquemur mō de indicionibus curatiis spectantibus ad certū ortum, prius tū cum oribus, aut multis morbis differis competant morbi magnitudo et parvitas, de morbi magnitud. loquens.

Caput 23.m

Quid, et quotuplex sit morbi magnitudo, et quomodo indicet.

Galenus 4. meth. 6. ait magnus morbus magna indicare remedia, venæ sectionem, et purgationem ad quem modum dicit Hipp. Extremis morbis extrema remedia conuenire. Nos diligentissime et potissimum qa alij de magnitudine morbi loquentes parum mihi satisfaciunt, loquemur de morbi magnitudine et de indicionibus ab hac captis.

Morbus millies ferè magnus, paruusque dici pt, cum sit in genere qlitatis, non a corpus, qtum. Medici tn coem loquendi consuetudinem seruantes morbum uehementem magnum, remissum paruum vocare consueuerunt, ut 1. de crisib. 4. et 5. aph. 1 c. Verum ut morbus omagnus est is, q in magnitudine paruus, et mediocre superat, sic morbus dr magnus q. uehementia superat debile, et mediocre morbum.

Triplex uero talis morbus spectandus pot, respectu corporis, respectu iuuantis, respectu alterius indicantis. 1. pm no considerat

morbus

morbus est constitutio ꝓter naturam corporis viventis immediate lædens operationes, Extribus acceptionibus hujusmodi tres magnitudines morbi denuo pnt. si ut constitutio ꝓter naturam corporis considerat, ille est morbus magnus q̃ superat vehementia mediocres, et remissam constitutes ꝓter naturam. sic febris q̃tus febris, ut alij putant, non ꝓt dici morbus magnus; nam oīs febris non est constitutio ꝓter naturam superans vehementia ꝓter naturam, debiles, et mediocrem: Ephemera tm̃ abest ut sit constitutio dicta, qn potius nec mediocris, sed remissa constitutio dici debeat ꝓter naturam; Nam et fles auferri ꝓt, ꝓterea si nulla febris hectica, et quipue q̃ est in initio, et cuius est primus gradus, in quo cor non est valde exalefactus; dr̃ n. morbus magnus ex dal. 3. de ꝓtag. ex pulsib. et quomo oīs febris ut constitutio ꝓter naturam, morbus magnus dicetur? Verum

ex authoritate hac Gal.i apbs oritur
dubitatio. Prima quomodo hectica
ut constitutio pter nam non sit
morbus magnus, cum tu inter spes
hectica det, hectica confirmata, maxi-
mus torridus appellata, q̃ non tu tu-
pat debilis, et mediocre constitutes
pter nam, sed inter constit.es pter
nam vehementes dici poit vehemen-
tiss.a? et de eo, sit, de q̃ hipp.s
loquens dicit: Extremis morbis extre-
ma conuenire remedia.
Alia est dubitatio quomodo dicat Gal.s
nullam hecticae febre esse magna,
cum tu dis hectica febris in corde vire
re, q̃tantiss.e repeat, et in toto corp.e
Ad hac patebit responsio ex exponen-
dis. Sat sit modo contra eos sentiam
determinare dicentium oem febrem
tang. constitutes pter nam non esse
morbum magnum. Nam si conside
ratur febris ut constitutio pter nam,
ut ait Gal.s in initio de diff. febr. fe-
bres

bres dantur magna, ac parua. Hinc
colligit eorum error, q diuunt sectionem
uenæ, ac purgationis indicari à morbo
magno; posset n. iptis obijci: febris
hectica est morbus magnus, nec tamen ea
secatur uena, nec purgatio fit. Dnt ipti
non fieri sect. uenæ, aut purg. qa
defuit virtus, q mutis sit morbus magnus.
Addit Gal. 1. de Diag. ex pulsib. 4. di-
cens, nullam hecticam febrem esse mor-
bum magnum.
At uero loquentes de morbi magnitud.
p. est constitutio Pter nam, constituan-
mus febrem ardentem, marasmum tor-
uidum, canerum, et illos morbos etiam
morbos magnos. Nam dicti morbi
sunt constit. es Pter nam, q debiles, et
mediocres constit. es Pter nam uehe-
mentia superant. In quo sensu 1. ple-
morbi magnitudo desumitur. Prima est
desumpta à morbo ut est constitutio
Pter nam specifica, v.g. cancer tum
hanc etiam specificam est morbus magnus

tm̃ ꝓpriam, ut cancer antiquus, ut
febris ardens, q̃ ut proprie intempies
calida, et sicca, morbus magnus dici
debet in sene; Cancer etiam ut exulce-
rat tm̃ essiam ꝓpriꝰ morbi magnus
dici ꝑt. Quid sit ꝓpriè, ac ꝓpriꝰ con-
stitutio ꝓter nam̃, docebo inferius.
Hucusq̃ consideratus morbus non ut con-
stitutio ꝓter nam̃, sed ut constitutio
corporis viventis dm̃ q̃d morbus ille dr̃
magnus, q̃ repit non in parte ignobili,
non mediocri, sed ꝓstanti, vel cum hac
Ebente consensum. Cancer ut consti-
tutio ꝓter nam̃, est morbus magnus,
at in tibia, et coxa morbus magnus dici
non debet. Lepra gmuis ut constitutio
ꝓter nam̃ sit morbus magnus, tm̃ ut
est in parte ignobili; s. in cute, est
morbus parvus. Nam si repiret
in gula, faucibus, oculis, ventric. pul-
mone, esset morbus magnus. Pustula
cutis, nec ut pustula, nec ut cutis, mor-
bus magnus dici ꝑt, at ut est in pul-
mone

more, est magnus. Si consideres morbus non ut constitutio pter nam, non ut constitutio partis viventis, sed ut immediate habens laedens opat.ne. Ins, qd ille morbus, q non ignobiles, vel paucos vel mediocres, sed multos, et pstantes laedit opat.ne et multa efficit sympt.a est magnus. Febris tertiana q mui ut constitutio pter nam potuis mediocris, quia parua dici debeat morbus, ut tu laedit opat.ne, ut tibi annexit aliq.a morbus magnus dici debet. Nam sitim intensam, vomitum, renum, et capitis dolorem, et alia multa sympt.a annexa habere solet. Et hac ratione oes morbi acuti pter alias quas habent magnitud.es, magni morbi dici pnt, ait n. Hipp.s, extremus morbus extremos statim habet labores l. acud.a Imo ois febris in hoc sensu magnus morbus dici pt; Nam ois febris laedit opat.ne multos, consuetos, cogunt decumbere aegri, et ideo dat.r 8. meth. g.

ad hanc magnitud. respiciens dicit,
febris, ut ait, est morbus magnus. Non
loquitur de febre, ut est constitutio ꝓter
nam, ut intempies calida, et sicca,
qa Ephemera non est constitutio sui
generis vel mediocre constitu.
ꝓter nam, imo nec hectica in initio
est morbus magnus. Nam tang. con-
stitutio ꝓter nam, ut dicit Gal. in
initio lib. de differ. morb. et 2. aph. 9.
non omis febris est morbus magnus, cum
inter febres dentur febres parvae. Verum
morbus q est constitutio ꝓter nam,
partis viventis immediate laedens
actione, habet cam adiuncta, vel non,
qui habet cam coniuncta ut humore
vel cam habet parum laedente, vel
mediocriter, vel valde. Unde oritur
4a. morbi magnitudo desumpta ex
ca coniuncta valde laedente. Sic
nulla febris hectica pt dici morbus
magnus, imo nec marasmus sine
toridus, sine senilis, et frigidus dici
pt

posset magnus morbus. Hoc respiciens
Gal. 3. de Diag. ex puls. 4. dixit, nullam
hecticam febrem esse morbum magnum.
Anginam, Pleuritis, synochus putrida, et alii
morbi habent magnit. ulti. appropriatam, quæ de
fiunt à causis vehementer lædente.
Iam sunt appositæ 4. species magnitudinis
una à morbo ut est constitutio æternam,
quæ in tres dividitur est. Alia capitis à morbo
ut est in parte nocente, Alia à morbo ut
lædit opatet 4ª à morbo ut fit à causis con-
junctiva lædente. Hæc species magni-
tudinis respicit Gal. 4. met. 6. dnis de vi-
tium esse magnum vel ipsius partem
Totantem, et ipsius magnitud. morbi non
partis, in qua est, vel magnum quatenus
respicit etiam. vel quat. cacoethes.
In pro. tenui ob partis Totantia non po-
tuit statuere Gal. 3. de Diag. nullam
hectica esse morbum magnum, qa dis
hectica, non solum dis similares detinet
sed etiam cor qd est Totantiss.
Addit Gal. morbus esse magnus ipsius

affectus magnitudo seu magnitudo morbi
ut est constitutio præter naturam tyrannus ve-
hementia mediocres, et paucam consti-
tutione præter naturam. 3.° Opponit magni-
tudo vitij, ut dr cacoethes, q.d. illxit
vitio ab humoribus valde lædentibus
producto: Tale n. est vitio cacoethe
ex Sal. p.° K. Jen. 16. Nec sibi contradi-
cit, quum q. meth. in. alias magnitu-
dines a Oppositis opponere videat, dum
dicit; aliam ex læsa actionis præstantia,
deinde, alia ex propria affectionis essentia,
et 3.a ex falsa læsa corporis gubernante.
Per magnitudo capta ex præstantia læsæ
actionis illxit magnitudo morbi, quia
morbus dr magnus, qa non debiles, non
mediocres, sed præstantes lædit actiones.
Per magnitudo ex propria essentia affectus,
illxit duplice desumpta ex morbo ut
est vehemens constitutio præter naturam,
tul. magnitudo propria, et proprissima.
Declaro, magnitudo morbi ut morbus
est constitutio, non tm pd esse specifica,
sed

sed ppria, ac ppriss.ª Propria si ppendat magnitudo febris ardentis, dr ppria magnitudo huic ppriæ constitutionis, vel ppriæ intemperiei calidæ, q ardens dr. Propriss.ª est magnitudo, ut febris ardens in lene, in quo non tm ádest febris ardens, et magnitudo morbi ppria, sed febris valde accedens á náli statu ætatis senilis, q ppterea habet magnitud. ex affectu desumptá, quæ affectus ppria appellat, p magnitud. ipsam ppriam illus. Ut uero pateat qd p magnitud. ex falsó corpus totum gubernante desumptu illgs.

Notandu est qd non tm morbus pd refert ad corpus, ut diximus, sed et adiuuans. Ipse uero est juuans, tut. ná, atque remedium. Ille est morbus magnus respu ná, q á ná separari non pód aliquo mó. Tali mó Galn lib. ad Glaucyb. c4. ora remedia vocat magna quan tollentia morbu, q respu ná dr magnus, cum á tola ná tolli non potis.

si considerets morbus serpit, quantis, qd
non est nā, sed remedium, ille morbus q
non facile sypat à remedijs, morbus
magnus dici solet. Tali modo Aetius
Elephantiasin morbum maximum appel-
lare solet, qa omnium medicorum arim ferè
contemnit: Ideo ab Arab. Leoniciasis dr
hic affectus, qd quasi leonis viribus gdi-
tus sit. Sic Epta ut notat Gal. lib. de
puero Epilept. morbus magnus dr, Her-
culeus, et sacer, quasi sacro remedio, et
Laberse vires validas indigeat. In hoc
sensu febris dis non dr morbus magnus
qa Ephemera sypat facile, imo hectica
in initio morbus magnus dici non pt.
qa etsi sit difficilis cognitionis, à Gal. tm
facilis esse curonis dr. Imo 2. de Crisi. c.
putavit Gal. in hoc sensu non omem ar-
dentem esse morbum magnum, qa aliqua
dat qd neque remedijs eget, sed q crisim
à na tolli solet. Et omes illi morbi,
qmuis acuti, et gracuti, q tollunt q
nam, seu q crisim à na facta, nullo
mo

nō magni dici pōt. Et quia Gal. alijs
cum in loco alia magnitud. à ꝓpositis
ꝓponere videatur, tu non sibi aduertat 8.
meth. g. Dicit n. oem febre esse mor-
bum magnum, nonē potestatis, et digni-
tatis, ꝗ hanc magnitud. eam illgit,
q. desum. à morbo ut ledit non paucas,
sed multas opat., et hoc vocat magni-
tudo potestatis, qa ille morbus, q habet
potestates ꝓstantes, uel multas opat.
ledendi, morbus dici pō magnus 11 a meth.
C. in fine dicit dari magnitud. à ꝓpri-
a essentia, et à declinat. à nali statu
desumptam. ꝗ hanc illgens eam ca-
ptam ex ꝓprijs. constit. de mag-
nitud. morbi q. refertur ad aliud
indicans nihil in ꝓtentia, qa dum
sermo erit de indicationibus, q. inter
comparari debent, de magnitud. quoq
morbi tang. indicantis curatiui respu
alijs indicantibus loquemur.
Declarare modō oportet, postq. patet qd
et quotuplex sit morbi magnitudo, quomo

ad indicandum concurrat. Morbus magnus ut constitutio ꝓter nam indicat auxilium validum ut cancer cum hanc malam constit.e indicat auxilium magnum, cuius ma est ferrum incidens, vel ignitum comburens. febris ardens cum hanc hypriam constit.e go est morbus magnus indicat remedium magnum cont.m cuius ma est frigida potio. Ardens in sene, go est morbus magnus cum hypriss. constit.e indicat remedium maximum, cuius ma est aq. intense frigida. Cur uero in hac aetate non sit adhibenda, superius docui. Affectus magnus, ut constitutio partis stantis non indicat auxilium magnum, sed ubi agendum auxilij ꝓ st magnum.

Declaro: si morbus sit magnus ut constitutio ꝓter nam, quemadmodum hectica confirmata hoc indicat auxilium magnum. Verum hac febris go est affectus magnus, non tum ut constitutio, sed ut

ut aspicit in toto, et in parte affecta, ideo
indicat ubi agendum remedij magni, ut
balneum qd circa totum fieri pt. et indi-
cat ubi agendum remedij magni, qd
circa cor est adhibendum. si considerat
magnitudo morbi, ut qdcunq a eo non
parum, non mediocriter, sed valde la-
dente. Hæc magnitudo non indicat ma-
gnum remedium, sed est signum in-
dicans magnum remedium. Ad hoc
respicit Gal. 1. aph. 29. ubi dicit se
nullam unquam maius remedium in
ardentiss. febribus, et vehementiss. do-
loribus experiri fuisse, quam evacua-
tionem sanguinis usqs ad animi deli-
quium, adhibita tn distinct., si ve-
nam secare oporteat, non a purgare.
Hæc distinctio denum. ab humoribus
valde ladentibus. Nam si ladat humor
cacochymus, purgare; si in alter, venam
secare oportet. Morbus magnus,
et talis dr, qo a nno superari non
pt, indicat magnum auxilium

in eo sensu, quo Galen. lib. ad Trasyb.
c. 4. dia remedia dicit magna respu
affectus, quos remouere debent, non
inuicem comparata. Nam inter
hoc remedia, q magna respu affe-
ctus dicunt, dant remedia et debilia
et mediocria, et valida.
Si magnitudo morbi perpendis ut
morbus dr magnus respu remedij
hic morbus non indicat auxilium
magnum, sed magnam qtitatem,
mdo remedij. Febris ardens qa et
constitutio calida et sicca pter nam
vnum validum auxilium egrit
cuius mdo est frigida, sed qa diffi-
culter separari pt a frigida, ideo
indicat magnam quantitatem
frigidae esse admouendam.
Sexta uero magnitudo, q demi-
nitur a loris actionibus, nihil in-
dicat, cum uersetur circa symptu-
mata.

Capuetrat

Cap. 1 A.m

De Indicato curatiuo spectante ad rectum vsum. Et Primo de Vbi.

Postq. de oibus indicatis curatiuis spectantibus ad inuentione sumus locuti, diximus etiam qd et quomodo sit morbus magnus, et quomo indicet. Superest ut de indicatis ad rectu vsum spectantibus curatiuis sermo fiat.

Quatuor ad rectu vsum spectant. Vbi, Quantum, Quomodo, Quando. Circa pm. cum sermo sit de curatiuo, hoc indicat à morbo ut corpori inderet. Quandoqz uero inderet toti corpori, quandoque partibus. Vt est in toto, indicat ut mdo miti circa totum administretur, seu in loco ubi juuare pt. Hectica qa est in toto, indicat ut mdo remedij localij ut balnei circa totu administrent. Febris ardens est in toto, et qa juuari pt ex meto qd or assumpto, in-

diat ut frigida g os assumat. Si sit
morbus in parte, vel in artibus, vel in
ventribus. Et dum repit in his sive
in capite, sive in abdomine, sive in
thorace indicat q.d. in variis locis est
morbus ut variis in locis administret
mad remedij, ideo in affectibus capitis
circa suturam coronalem applicari, et
administrari solent. Et Gal. 14. meth.
vlt. in initio inflammationis cerebri
jubet, ut repercutientia circa suturam
supposita administrent.

Est dubitatio cur circa alias partes capi-
tis supposita remedia non apponantur.
Non est credendum ijs, q dicunt partes
alias capitis non omittere administr.
repercutientes, qa id q non omittit re-
medium, ea rone non solet omittere
qa ex mad remedij solet nocumentum
pati, et imbecille reddit. Verum ca-
put magis est adductum circa alias par-
tes, quam sum suturam, qa magis osseum,

densum

denum, ac durus in alijs partibus est
cranium, quas prope suturas. Dicimus
q. id qd indicat ubi agendum, ibi indi-
care esse adhibenda manum, ubi appli-
cata juvare pt. si repurgens remedium
non applicet suturae, sed alijs partibus
capitis, non penetrat ad cerebrum. Quare
circa suturas est admonendum repurgi-
ens, qa ibi applicatum repurgere pt
et augmentum inflammationis cerebri
prohibere. Idem de stillicidio qd circa
suturas administratur, qa v.g. si fiat ex
aq. sulphurea exiccante, indicat á
morbo humido qdebet removeri ab
illam partem. Galenus in 13. meth. c. 1.
ex actione, et usu partium voluit nos
deduci in cognitionem loci ubi sit agendum.
Verum non apponit actiones, et usum
partis tang. indicantia ubi agendum, sed
tang. signa remedij, qd juvare pt. v.g.
q suturas vapores et excrementa tenuia
cerebri volent expurgari, ex hoc usu,

q̃ ꝑ suturas cerebri [communicat]r committ., significatq; quoq; stillicidiis, et inunctionis et sic remedia posse ad cerebru ꝑ-
uenire, et in ipsu agere. Sic actio
est signum remedij qd juuare pt. g. e.
gter alias actiones jecur, et ventric.
Habent distributiones, nam chylus ex
intestinis tenuibus ꝑ mesareum jecori
distribuit, ex jecore uero sanguis per
venas oibus partibus coicatq. Hoc di-
stributio denotat quoq; motum ꝑ or
assumptus alteratq, ut aq. frigida
in ardente posse ꝑ totu corpus distri-
bui, et ardente febre remouere.
Probatur g.o Ratt. actiones, et usum
partiu non tanq. indicantia vbiq
endu, sed tanq. signa remedij, qd
circa uarias partes administratum
juuare pt.

Caput 25.

De quantitate agendorum.

Quod quantu agendu dicimus indi-
cari

cari à morbo agente in manu remedij,
ut qa agere valde agit in frigidam, ideo
indicat ut in magna copia frigida ad-
ministret. Vnde non est mirum si Galen
g. meth. laudat insignem copiam huius
remedij. Differt a admodum quantum
agendum meth. medendi curatorium, de
quo agimus, et quod agendus meth. com-
ponend. Illud indicat à morbo agente
et varium est q. magis ac minus mor-
bus agit in manu remedij. Hoc vero
indicat à modo componendo agente in
aliud medium, cum quo misceri debet
Item Gal. a. de comp. g. gener. 12. volens
miscere erugines cum aq. et ol. cos.
et medium efficere componitur parum exic-
cans, et mediocriter detersorium, vt vlce-
ra sanari possint, determinat adequa
qritatem erugo cum cera, et ol. misceri
debeat; statuens 12. partes cere, et olei
accipiendas esse, vnicam vero tm eru-
ginis. Ratio est qa erugo ita agit

in cera, et oleo, ut possit hæc reddere val-
de exiccantia, et detergentia, et potest.
cum ærugo sit mitium valde detersivum
et exiccans, septies, et quasi cauticum
vt q: mitium non reddat valde detergens
et exiccans, jubet talem proportionem mi-
tibilium esse servandam. Ecce quomo
magna doris proportio indicet ab ærugi-
ne vt valde agente in cera, et oleo.
Argent. 1. de offic. med. 9. qter qtitates
continua agendo dari existimant
qtitates discretas. Hanc sententiam tal-
mo explicat. Supponimus febre
ardente tang. maxime agente in
frigida, in serum lactis caprini indi-
care quoq; maxima dorim proportio.
Quærimus deinde utrum serum totum
simul sit exhibendum, vel partiendum
ut pluribus vicibus exhibeatur. Hoc
quæsitum vid. proponere Hippo. 1. aph.
ubi dicit, et quibus semel, aut bis sine
plura, sine paucora exhibeantur
in bara

cibaria, considerandum est. Dum querit
antemel, an bis sint exhibendi cib., quan
titatem discretam vid. ponere. Crissimo
hoc quæsitum non esse simplex, sed mixtum
ex qtitate continua, et tempore opportuno
agendorum. ait n. constat semum in ardenti
in magna copia esse adhibendum.
Sane constat indicatum qd non est clarum
qm etsi ardens egeat maxima dosi;
virtus tm q. ex pra maxima
qtitate seri resolui pt, ff positum semum
in maxima dosi non permittit, sed ff
mittit ut vg. ad V. aut VI. libras exhi
beat. Ideo hoc exhibitio ad minores
qtitates indicatur á febre ardente conjun
cta cum virtute permittente. Quod qua
rere an dosis sit partienda, spectet
ad qtitates continuas, demonstrari. Quod
et aliqua ex parte reducatur ad tempus
opportunum ordo. Nam dum constat
semum ad maximam dosim simul non
esse prebendum, sed partiendum, qua

nimis qua die, postquam semel adv. libra
est exhibitum ad talem dosim usq; ad com-
pletum totius quantitatis sit prebendus.
Possumus etiam dicere hoc quantum spe-
ctare ad modum agend. Nam querimus
utrum totum metum sit simul exhiben-
dum, vel partiendus, id est dicere, utrum
confertim, vel paulatim sit admoven-
dum.

Caput 26.m

De modo agendorum.

Ais dictis de qtitate agendor, ilcoqua-
mur de modo, dicimus id dupliciter agend. modus á morbo, ut patis, vt qa
vlcus profundum difficulter patitur á
meto liquido, et solido, ideo dalt 4. meth.
1. et 4. meth. ult. dicit p curat. huius
vlceris in forma emplastria, q est media
inter solida, et liquida meta esse ad-
ministranda. Nam solidum metum non
pdcuit ad fundum vlceris, liquidum
non

non diu persistit in fundo, igitur ab his
oleum pati non potest, sed ab emplastico, quod
quidem indicat. Et quanquam ex hoc pituita
mentum suscipiat, non multum tamen a se
pituitam oleum existens in gula, nisi paulatim, non a confertim administret.
Inflammatio oculi sive humida, sive sicca
difficulter patitur a frigidis, quare ad hoc
ut pati possit, indicat ut aeris frigida
administrentur, et ob id medici in ardente, non tamen ut aeris frigida, sed aere tali.
In inflammat.e arteriarum 13. meth. 12.
probat Galen. aegrotantia aere frigido.
Et quanquam tractat in inflammat.e jecoris frigidis aere non esse utendum, tamen non
est dicendum jecoris inflamm.e hoc aere
frigido non indicare, sed eiusdem virtutem, quae a spiritu cerebri est, hoc prohibere. Nam aegrotantia aere frigido
jecoris calidum innatum posset suffocare.
Morbus cerebri difficulter patitur, et praesertim si sit antiquus, a metu in forma

liniments, emplastri &c. Deo indicat ut
administres remedium in foro stillicidij
In affectibus verò oculorum v.g. incipiens
suffusio non difficulter patiq à metis,
q̃ in oculo blandè imponuntur, quare
hunc modum imponendi blande deter-
gentia indicat, q̃ virtus quoq; oculorum
permittit, q̃ libet & eorum administrationem
in formam stillicidij. Nam ex hac forma
mitis oculorum virtus pati potest, ita vt si
ex stillicidio fiat dolor oculorum, eorum affe-
ctiones augeant. Dal. gl. 4. meth. vlt.
in suffusionibus oculorum probat vt mera
resolventia administrentur partium
aequalium, non ex inaequalium, quinde
quum suffusio magis resoluat g. ex.
ex puluere tutiae permixto cum aqua
Euphragio, per metum partium ina-
qualium, quae ex eodem puluere infuso
tum, et à superiori aqua diligenter ex-
presso, qd est metum aqualium partium,
in virtus oculorum, q̃ debet observari tum
ea

ea, q. talem constit. consequens, et
ut sensoem mota inaequalis subtil. non
gnietit, qo. ab his dolor contingit, et his
virtus oculos non sentat. Hinc miror
quomo, qd debet administrari ut partes
aequales in affectionibus oculos existima-
runt alij spectare ad methm componendi.

Caput 17.m

De Tempore agendorum.

Datur tempus opportunus, quod varium est
aliqd querimus, an aliquo temp. morbi
sit agendum. Cui quoniis satisfacit Hipp.
dum dicit q. judicant, et judicata sunt
integre nec movere nec novare et eum
dicit, nullo temp. morbi. q. q. crisin ta-
ratur, et agendum. Dals quoq; huic
quents satisfecit p. aph. 8. dum determi-
nat in morbis lethalibus nunquad aliqd
esse efficiendo. Hipp. etiad satisfacien
determinat in aliquo temp. morbi esse
agendo aliqd. Querimus etiad an toto
morbi temp. sit agendo. Et qndoque

statuit Hipp. in toto temp. morbi agendum.
dum statuit morbis sanitis victum tenuissimum convenire. Hic n. tempus in his
morbis est administrandus. Dum constat toto tempore esse agendum. Quaerimus
utrum brevi, vel longo tempore sit agendum.
Cui quaesito satisfacit Hipp. 1. aph. 4. et 5.
dicens victum tenuem, et exquisitum in morbis
longis tempus non esse dandum. Dum hoc
constat, quaerimus utrum in principio, vel
declinat. morbi, vel alio tempore sit agen-
dum. Et huic quaesito satisfacit Hipp.
ibi in principijs morbos, 1. de vid. mo-
vendo, nove. Et in alio aphor. concocta
mediari, non cruda.
Haec tria quaesita temporis, et alia cum
determinamus ex indicante, ut in praesentia
gat. pt. et juvamentum suscipere.
Et qa morbus q sanat per crisim, et morbus
incurabilis non pt suscipere juvamentum
a remedijs, ideo nunquam indicat, ut re-
media administrent. Morbus vero cura-
bilis aliqm ex remedijs juvamentum
pt

sed sumpere, ideo indicat ut aliqui hoc administrent. Quidam morbi partem sanabiles semp ex remedijs juuamentum suscipiunt, alij uero non semp. Illi indicant ut semp remedia administrent ut morbus pacatus, et ex victu tenuisse juuamentum sumpsisse sed, indicat ut semp hic victus administret. Extenuatio ex victu deficiente semp suscipit juuamentum, ideo indicat ut hic victus quoq, tempore extenuationis semp administret. Et qa dat extenuatio, q longo temp. eget ut sanetur aliqua breui, ideo varie indicat. Morbi q non semp egent auxilio, sed quoq juuamentum sumpere sed in initio, in declinat. aliorie temp. d in initio, indicant ut in initio administrentur remedia. Ideo Hipp. in initijs liq. moccendo uid. mouet, inq. Vbi dal. in com. notat tentandum esse in initijs morbos magna remedia, ut uena sectione et purg. Sic a hac remedia potius desumantur, quam a morbo q juuari

est, non est ut modo dicam. Et quod alij morbi, nisi cō eos sumpsere est pituamentum in fine, ideo determinat Hippo. concocta esse purganda, non cruda.
Alij sumpsiunt pituamentum in augmen.to ideo determinat, ubi morbus fuerit in statu, tunc tenuiss.o vitu vtendum. Et differt admodum tempus opportunum methodi curatricis à temp.o opportuno meth.i componendi; illud desumum ab indicante curatrici meth.i ut praesens est, et ita praesens ut pituamentum sumpsere possit. Tempus opportunum meth.i componendi desumum ex modo, qd in praesentia componi est, seu qd ita praesens est, ut possit praemitteri. Hoc temp.o veris sunt ita praesentes, ut tunc temporis infundi, praemitterique possint cum melle, itaut ex eas infusione, et praemissione fieri posit metum, qd mel aos. tol. dr. Temp.o hyemis, vel autumni non sunt ita praesentes, ut praemitteri possint, atque ut ex eas mixtione metum dictum nancat. Flores boraginis sunt ita praesentes,

tes uere, et certe, ut ymitteri possint cum
sanare, et uerti in sanam bonaginem
quare eo temp.; non a alijs temporibus
indicant, ut ymittant. Cum quomo
tempus methi. componendi differat a
temp. methi. curatricis.

Caput 28.m

De Essentia Causa.

Anteq. qd indicet cā declaremus, de
cā essia loquemur, ex hac n. elicitur
ffpriu cā indicatu. Causa ys se ad dif-
ferentia cā ys auens est corpus non qde
ex necessitate; ut morbus ys ex auenti est
cā. Est igr cā ys se corpus mixtum ad
differ. elementorum, q in oibus mixtis re-
spiunt, habentqs locu cā. Elementa
n. qmuis inter se aduersent, et illa re-
pugnantia in illis remaneat, donec fiat
corporis nri dissolutio; nihilt. tn cum
hac repugnantia auferri non port, ipsius
repugnantia cā, i. elem.ta nihil indicant

Aer etiam multum prohibens vlceris agglu-
tinationem, quamuis indicet sui ablationem
ut docet Dal. lib. art. med. 89. conuenit
tamen ut cum ex aunte quat. cum q. tam
nam sua nihil indicat, ut interna red-
dita indicat sui ablat. Et igr cum q
se corpus mixtum pter nam. Hanc par-
ticulam addere voluimus, qa tanquam nul-
lo mo peccans in corp. febricitante habet
rationem ce morbora, non q se, sed ex ac-
cidenti; qa prohibet naqua transpirat.
q. in febre est necess.a Pariter humi-
ditas rorida etiam tam nam se habeat, qa
tam aliqm prohibet carnis concretionem in
cicatricem, pterea quamuis sit corpus mix-
tum nate, qa ex aunte nocet, indicat
sui ablat. Et q. cum q se corpus mix-
tum pter nam in corpore egro geni-
tum. Quandoqde pila plumbea, telum
corpori infixum, et silia sunt corpora
mixta pter nam, cum tam non sint in
corp. egro genita, sed extrinsecus al-

lata

lata, procul dubio ca q se se indicantis
onem non habet; qo hac ca in corp.d est
genita, et agro, ad differ.d ca qter nam
si in agro corp.d non p[r]ovenit vg. sanguis
valde abundans in corp.d athletico est san-
guis genitus in corp.d humano, non tu agro
ideo sanguis hic non indicat q[u]emadmodum
remedium de quo loquimur.
Concludimus q.d definit.d vralem ca q se
indicantis in meth.d curatrice esse q[u]ondam
nempe ut hac ca sit corpus mixtum qter
nam genitum in corp.d agro. Ca forsitan seu
definitio q cam solem tradita est, ut
q[u]ondam ca sit genita, ut morbum efficiat,
hic hunc pariat augendo, hic q[u]eream-
do, hic conservando, hic aliquo alio mo
fovendo. Haec ult.a particula sil. ut
morbus q[u]ducat, addita est ad differ.d mae
q q[u]ondam in extra corpus expell.r Haec n.
hic fecerit biliosa, hic alia, est corpus
mixtum qter nam genitum in corp.d agro,
non ut morbos efficiat, sed ut qm expell.

morbum aemoriceat. hoc n. cō non est indicans, sed tm̄ illa q̄ genita est ut morbū ꝓducat. Cō q̄. ꝓse indicans est corpus mixtū ꝓter nam̄ in homine egro genitū ut morbū producat. Hinc exibus illoꝝ sententiā, q volunt. sub hac continuitate definit. cutis unitatem, atq; sui continuitate saniem detinentem. Cutis n. ꝓter nam̄ non est nisi in eo sensu, qo sanie detinendo morbū producit. itaq; non illi competit ꝓposita cō definitio. Accedit qd indicans non est cutis continua, sed continuitas cutis, cui etiā sectio, uelut indicans aduersatur. ut ostendemus inferius. Preterea cutis unitas indicans est cō q̄ aliens, qo ꝓse est tm̄ nam̄, detinendo a sanie ex aliento est ꝓter nam̄. Hoc oportet confundere cum indicante ꝓse, cum cō indicante q̄ aliens. Quare definitio ꝓposita competit tm̄ cō ꝓse indicanti. Hoc a cō indicat ꝓse auxilium ꝓtenuatium, qd qdem cum sit multiplex, ut appareat

necessitas

necessitas cuiuscunq; auctoritij quæ ratione
quæ se indicantes diuidere oportet. methodum
n. utemur diuisiua descendendo à supremo genere
cæ quæ se indicantij ad particulares differentias et ab his ad specificas, et proprias deueniemus, donec ea fuerint proposita cæ quæ se indicantij remedia.

Caput 29m.

De diuisione causæ per se indicantis.

Duobus modis licet eam quæ se indicantem diuidere. 1o. si eam ppendamus materialiter mali ut quoq; mali definita fuit. 2o. modo si eæ foliis essem diuidere voluerimus. Itaq; cæ mali sumpta cum sit corpus mixtum quæ natum in hoc agro genitum vel hoc corpus est continens, vel contentum impellens, et hoc vel est vapor, vel vaporis minera. Dixerunt alij indicantij denuo à vapore, et à vaporis minera seu fundam. vaporemq; indicare vacuatus quæ intensibiles meatus, et minera indicare

aupilio euanuari p sensibile meatus.
Quam sentiam auth.e dal.i confirmare
conantur q.d inferius respondebimus.
Nunc sentia p posita est reijciendo, et
p certum qd si vapor indicaret euanu-
ari in qtum vapor p meatus insensi-
biles, q.d ois vapor valet conseq.ta a qua-
tenus tali ad od, q.d sequeretur vapores et
sno nam indicare euanuari p insensi-
les meatus. Quod si p vaporem illgant
vaporem pter nam, qd illgere non vi-
dentur cum dicant vapores quat.i va-
porem indicare euanuari p insensibi-
les meatus, sequeretur oem vapores pter
nam tale euanuari indicare, qd est
falsum. Nam et vapor capitis sternuta-
mento p nares, et vapor ventriculi p
os ventriculi educitur, atq; adeo p meatus
sensibiles vapor euanuat. Et si minera
indicat euanuari p sensibiles meatus, q.d
ois minera et sno nam, et pter nam.
Et si p mineram illgunt minera pter
nam tuo, q.d calida, q.d frigida, q.d defi-
cien

ciens, et quinq; alio pter nam indicabit
aliquid euacuari, q meatus euidentes,
Cur dixit Gal. 1. aph. 12. humores ha-
bentes inclinat. ad cute q poros cutis
esse eduendos? nonne humores habent
aonem minere, seu fundam. vapori?
Preterea sequeretur q oi minere abla-
tio est euacuatio, et consequenter vapor
inanitio, et compressio: Hipp. n. 4.
aph. 2. vocat oem euacuat. vapor
inanitionem. aph. 13. vocat oem euacua-
tionem compressionem dicens in 2.° sicut
vapor inanitio in 3.° neque compres-
sione ad extremum deuenda. 3.° in 6.
Epidem. 2. euacuat. statuit Hipp. et
Gal. esse liquidorum tm. di q.° euacuatio
est liquidorum ablatio, quomodo a corru-
pto dente, uermibus, et alijs solidis
corporibus, q habent aonem minere
indiuari pt. 4.° aph. 2. diebat Gal.
oem euacuat. esse humoris superabun-
dantis, q.° oi euacuatio humoris ex humore,

abundantij, et multitud. Causam inge-
nere indicare auxilius ꝓseruatiuus
aliás demonstrauimus, nunc uero idem
tanquam cap. ꝓprio est determinandum.
Nam 4. meth. 1. indicat. sumpta a
ca ad ꝓseruationem spectare testatur
Gal., et consequenter eius indicatum
esse ꝓseruatiuum. Et 7. aph. 22. morbo
habenti cam mixtam conuenire abla-
tionem ex ablat. ca, et morbi testatur
Gal., et ca remotione ꝓseruatione
diuit, q. d. ca conuenit ꝓseruatio, au-
xilius quoq; ca diuis debet ꝓseruatiuum
4. meth. 5. uberius ca simplici
curatione, a ca uero juncta cum
ꝓseruat. conuenire diuit Gal., igr
habemus indicatu a ca diuis ꝓserua-
tiuum. Est tu differ. inter cam mor-
bo juncta, et non annexa, cum hac
indiet ꝓseruatiuum, qd ꝓtinet ad
meth.m de tuenda; illa uero egeat
ꝓseruatiuo, qd conuenit meth.o cura-
tiui.

trici. Causa q.d de qua sermo habetur
indicat preservatiuus methi curatricis.
Hoc uero auxilium qd spectat ad methm
curatiuas, aliqd à Gal. curatiuus dr,
ut 1. aph. 22. et 10. meth. 1. Notat tn
Gal. hoc auxilium pprie dici preservatiuus
qd tn sepe fit ablatio eae in methe
curatrice; ideo huius eae remotio solet
dici curatio, et huius auxilium curato
rium. Quamuis hae denominatio au
xilij impropria sit, et abusiua à Gal. vo
cetur, ut etiam eae non juncta morbo
debet preservatio, et eius auxilium p
prie dr preservatiuus, qd tn qd attinet
ad methm de tuenda, pt sanam, seu
sanitatem conseruan, vocari. Et huius
eae morbo non annexae ablatio impro
prie sanitatis conseruatio dici pot.
Melius tn est ut ablatio eae vocetur
preservatio, et eius auxilium dicat
preservatiuus, modo spectans ad methm
de tuenda, modo ad curatricem, qut

aufert cam, uel morbo conuenitam
vel non. Vnde non est mirum c. x meth.
c. et p. ad Glauc. 5. dicat Gal. indica-
tionem cam morbo junctam esse curatiuam
et attinere ad methm curatiam, et eius
auxilium curatiuum, seu spectans ad meth.
curatiam. Quamuis cam ablatio ppria
sit pseruatio, et eius auxilium pser-
uatiuum. Vnde Gal. lib. art. med. 99.
dicit triplicem esse pseruat. Prima
hominis q sere valet. 2a. eius qop-
time non valet. 3a. hominis agri
dicit esse pseruat. et spectare ad
curatiam, qa eius ablatio cum ppria
est pseruatio, ablatio a cum morbo
juncta est pseruatio spectans ad
methm curatiam.
Nos g. ppria loquentes non abutimur
et impppria, ut alij dicimus cum Gal.
oend cam indicare auxilium pseruato
rium. Constat igr qd cam indicat, in qtum
cam. Nunc dicamus qd indicet morbus
ut ex ante habet rnem cam,

Caput 30.

Caput 13 Dm.

De morbo ut habet rationem Cause.

Morbus sub propria rone, ut dixi, auxilium p se curatiuum aegrit, qa p se patitur ab auxilio, et p se curat. sub rone ca morbus indicat auxilium qd ex aente est preseruatiuum, qa huius morbi ablatio q p se est curatio, ex aente tm qnqz etiam est preseruatio, qnus til. ad morbum dirigit. q non tm est morbus, sed etiam ca, ut calefactio pedum est curatio p se morbi frigidi huius membri, et qnqz est preseruatio meth. curatricis. Nam qm contingit hanc calefactionem esse ablat. morbi frigidi et frigiditatis hydropes uel cachexiam, tum demouet etiam cam: et si hic morbus habet rone ca ex aenti. Quod a morbus indicet auxilium preseruatiuum ex aenti, colligit ex Gal. 4. meth. 7. vbi vlceri cum ca deberi dicit curat. et preseruat. et hanc auferre cam, illam uero vlcus: mox cap. 4. declarans qd p cam vlceris in-

tellegat, dicit se non tm̃ illgere simpliciem
intempiem, sed amplicatam tumore intempiatu
varicas adiacentes, vlceri, tumores lienis, et
jecoris. q̃ inter cas vlceris multos ponit
morbos, et qm̃ voluit hos morbos indicare
sub rone cā. Cum vero ex ante sint cā,
ex aunt. quoq; indicant auxilius curatiuus
5. meth. 1. vocat intempiem sub
stiam vlceris, et carnis cam gerentem vlcus,
et consequenter voluit intempiem indicare
tanq. cam annexam curatiuis. Quod
etiam docuit 3. meth. 9. et 7. meth. in
loquens de curatione intempiei ventriculi cum
alijs affectibus junctae: dicit eos affectus esse
cas, quibus quoq; voluit conuenire auxi
lia contraria curatiua. Concludamus
q̃ morbus labens ex aunte rone cā
ex aunt. quoq; egrere auxilius cur
atiuus. Et qmuis fuerit determinatus
morbus egrere auxilius curatiuis
constetq; unus ab uno tm̃ indicari, non
ideo nobis adversamur, qa unus sub
una rone unus indicat: sub replici
rone

rone duo p̄o indicare. Morbus sub ppria
rone indicat curatiuus, sub rone cõ ꝓpter
uatiuus. Vnde qm̄ dicit 4. meth. 18. unus
ab uno indicari, semp illgendum est de
indicante p se. morbus sub ppria rone
ut indicans p se semp unus indicat cu
ratiuus. Cum uero morbus p se sit mul
tiplex, et sub rone etiam cõ multiplex
existat, p. diuid. in uarias differ. mul
ta grauia auxilia indicat. Ideo non tm
intempies, ut alij male putant, sed q
cunq; alius morbus a uenio cõ habet p
seuat. et contr. auxilia indicare
uolet. Et qmuis 11. meth. 1. sepe ad iuria
intempies ad ea reducat, et indicare tanq.
cam existimat, non tm negat alios mor
bos sub rone cõ indicare ut unguis in
oculo p habet rone morb. in num. au
cto indicat auxilia curatoria, ut ob
struit pupillam, indicat etiam auxilia cu
ratoria qd sic sit ex usu, sic non, aliq
doui; ut frigus imitati, bliter. et tanq.

cō indicat auxilia preservativa. Deo
magnitudo aucta, ut morbus indicat
auxilia curativa, ut obstruit, et et
cā, indicat preservativa. Et quot sunt
auxilia curativa, tot etiam sunt auxi-
lia preservativa desumpta à morbo ha-
bente rationem cōc. Nam ut morbus sub
propria ratione in multas et distributus differ-
entias, et ita multa indicat: sic mor-
bus sub ratione cōc varias habet differ.
et varia indicat preservativa, de quibus
non est ut loquamur, pt curativa
proprietas pro statu preservativa, dum
capiuntur à morbo et eius differ. ut
habent aem cā. Gal. 4. aph. 2. et
lib. art. med. 85. evacuat. fieri aut
vel purgantia totus, ut drastica ac
vomitoria, vel purgantia partem
ut masticatoria, sternutatoria p diebatus
fieri evacuare per vena sectione p et
colligens oēs evacuat. concludit ors
evacuationis, hoprus corpis esse humores
peccant.

superabundante. Non g. sensibili eva-
cuatio capi ꝓt à quaunq; minera, ꝑ-
tertim qa 2. aph. 13. evacuat. ꝓnè
sumpta dicit tm̃ de humi ex humoribus
equalib abundantibus. Et quia idem
Gal. 13. met. 16. duas dicat esse evacuat.
ꝑ meatus tal. sensibiles, et insensibiles,
non tm̃ voluit evacuat. sensibile capi
à quaunq; minera. Imo à 4. aph. ꝓd
part. usq; ad 20. loquitur de victu tenui
et eius differij. dicitq; 4. meth. 6. 4. aph.
2. et alib. hunc victum evacuare humo-
res. Quomodo Gal. potuit putare mine-
ram indiare evacuat. sensibile, cum ꝓponitur victus insensibilis evacuet.
Et ideo 14. met. 13. non dicit à minera
bilis aliqui humore erysipelacem dem-
mi bilis purgat. sed à ꝓponita bile
erisipelas faciente ꝓponitur capi purg.
Si n. bilis abundat purganda: si sanguis
hic est evacuandus, ut ait idem Gal.
4. aph. 2. Concludimus ꝓ. non à minera
ꝑ sensibiles meatus indiari evacuat.

nec á vapore indicari auxiliis inten-
sibiliter euacuans. Nam differd ex
essentij desumptd á eis malis definita
nihil indicant.

Dicendus uerò est cum galen aegram
genitus esse ut morbus producat, et
ideo ut noceat, seu agat in corpus eius
nocumento. Vitio uerò et consequens
motus in 4. est sentij in subtra gritate
gritare, et vbi. Idem 11. method. 18. dicit
Gal. manu efficiente febres putridas
vel aduersari corpori sunt primum quan-
titatis, vel qualitatis, addit quoque genus
subtrd qa opponit manu† peccantem
sunt vbi, qa eis opposuit ut clara
de qua tus posterius sermo fiet.

† putridam, non
cit. loco. Qui
nit manum

Capitulum 31.

De vitio materiae secundum substantiam.

Per manu peccantes sunt substantiae illorum
quamuis, siue sit corpus continens,
siue contentus, siue vapor, qd quidem
corpus

corpus non habeat formam conuenientem
contento, continenti, et vapori. Ideo cor-
pus qdcunq; penam tm subtrahit indicat
eradicans ut docet Gal. 14. meth. ult.
ubi lapides, vermes, suffusiones, humores,
putridos, et alia a toto grd uel tota
subtia aduersaria statuit esse eradican-
da. Corpus uero tm subtra penam vel
est solidum, vel non. si solidum, indicat
eradicans detrahens. Ideo Gal. 9. in 6.
Epidem. n. detractione dicit esse solidum
emaciatum uero liquidum. Sed dubitatio
est qa Gal. 9. simpl. oleum de chalci-
tide, sulphure, et hilibus valde ni-
cantibus adhibet, ut os corruptum sicc-
tur. Dicatur os ut corruptum indicare
eradicans detrahens, sed qa sepius de-
trahi non pt potiss. qm os corruptum
cum viuente annexum (tunc n. a
viuente separari non pt, ideo humi-
ditas ppter coniunctam ossis corrupti
cum viuente, ut ppribens ossis corrupti

extraneę indicat auxilium siccans.
Putridum q̃ os eradicandus, humidi-
tas a dieta indicat auxilium exiccans.
Quereris quam sit humiditas spirita?
Non est alia, quam elementaris, cuius
spiritus est partes mixti connectere
sicut fuit spirita ad Auic. cap. de elem.
et quia si se sit tm nam ex aunte
tus est per nam, ut si contingat illi
coniungere partes ossis orientis cum
osse corrupto. Irnerius 6. meth. ult. ta-
cit dubius ta? q non corruptus crani-
um dicit esse extradendus, quamo q̃
os corruptus indicat detraendus? Hoc
a ingenio soluey. Quod dr de osse
idem de aliis continentibus corruptis
est dicendus. Unde a. ad Elaui. g. di-
cit, dum membrum erit corruptum
seu mortuum, qd agonizat qa pars
sicut pungitur, vel combaritur, vel inuid.
non sentit, denigratur q̃. Hoc igr
membrum totum ostq, ad partem dana
quam

quam tangit, dicit Gal.s esse extrahendam. Contenta, et solida corrupta indicant extrahens, ut fœtus corrupti, lapis, vermes &c. Unde 14. met. 16. accipiens Gal.s ad hæc corpora solida non labentia substam. ppria dicit q.nisi suffusio indicet extrahens cum tu non poss extrahi, indicat transpon.s ai Gal.s lib. art. med. 94. ingt. si lapis vesicæ extrahi non pt, et transponendus. Unde dubitat quomodo idem corpus secans tm substam indicet auxilium detrahens, et transponens, cum tm unum ab uno indicet? Dicunt alij, idem corpus ut magnum vitium indicare magnum auxilium sil. e. adhibendum, detrahens, qd si contingat esse parum vitium, indicare transponens. Hæc sententia non est admittenda; nam suffusio, q detrahi non pt, et transponenda est in oculis anguli, est magnum vitium tanqua constitutio oter nam, et tang. partis

gitantis sub oculi et tang. ledens aut
qa gitanse aut visione sil. ledit, et
rone faultatis, qa a falte non pt vinci
Et est magnum respu ma juuantis
qa non cedit ma validi juuantis, i. e.
detralentis, quippem detrali non pt, q.
illa suffusio, q. est transponenda, est
vitiu magnum multas in se conti-
nens magnitudines. Imo suffusio ut
fiunt etia barbitonsore, nisi fuerit
magnum vitiu, non pt transponi,
debet n. esse corpus satis solidu ut
transponat. Ideo dicendu est ide corpus
peccans sm substa sil. suffusione posse
ipsu considerari, et ut peccat sm sub-
stam, et ut peccat sm ubi. Si modo
indicat auxiliu eradicans detralens,
vel peccat sm ubi, qa v.g. cepit supra
pupilla, q. est oculi pars gitantissa
indicat ut transponat in angulu mi-
nus gitanse. Idem de lapide vesicu
g ut a toto gre peccat, indicat detralens,

si.

li: uero detrahi non potest, et sit prope
collum vesicæ, ubi mictione prohibeat,
est reponendus ad fundum vesicæ.
Extrahentia uariantur pro varietate solidorum, q̃ peccant à tota substa et q̃ extrahi debent. Ideo 14. meth. ult. Gal. proponebat extrahentia lumbricos, lapides, carnem, et os corruptum. Dans extrahentia fœtum corruptum, inter q̃ est theriaca Gal. 1. et 2. lib. de theriaca ad Pisonem.
Præter extrahentia eradicantia dat eradicans purgans, q̃d non à solido sed à fluido corpore peccante tm substa ad indicans, ut dicit Gal. lib. art. med. 89. et 4. meth. 14. ubi ait grã humoris putridi conuenire purgantia valde. et ideo totam substa humoris putridi eradicantia proposuit. Verum non tm ab humore putrido, sed etiam à jecore, à putrido tero indicans hæc purgantia eradicantia. Ideo in hydrope ascyte

uti contraciimus Clasenis purgantis
ne lementis? Putarunt alij humores
putridos quoddam esse alimentales, et
inter hos esse sanguinem putridum, qui
eradicatur per venæ sectionem indicat. Hoc
ex Gal. confirmare conantur p. meth.
11. Hæc tamen opinio non est admittenda
quia si putridus sanguis id indicaret,
quod et bilis, et mera venæ sectione indi-
carent, quia sanguis putridus conuertitur
est tum partem tenuem in bilem.
tum crassam in melancholiam. Nec
si sanguinem putridum debemus illum
semiputridum, vel illum qui putrefieri
pt, quia hic sanguis ut semiputridus
non est eradicandus, sed minuendus.
Præterea sanguis putridus non eget
venæ sectione cum tollat purgantib.
utramque bilem, et consequenter non
indicat euacuatur per venæ sectionem.
Præterea idem non esset indicans, et
passus, nam per venæ sectionem non

vacuat

vacuat bilis, et melas, q' sanguis pure-
factus d', sed alius sanguis. Et q'nam
educat bilis, et mela ex putrido sangui-
ne genita p vene sectione, hanc tn
non p' indicare, q' euacuat ad euacua-
tione alterius sanguinis. Sale n. q'
toll.r ad alterius ablat.e non indicat,
ut patet 12. meth. 7. Ad authoritatem
Gal.i 9. meth. 11. q' ex sentia nra
uid.r aduertari patebit solutio inferi-
us. Statuimus q.d humores putridos
indicare purgan, eradican, et varios
p diuersitate humoris putridi euacuan-
di. Vnde dat bilem putridam eradican
mecam, et si de alijs. Si vapor fuerit
putridus, indicat vaporem eradican, q'd
est uehemens distutiens, ut erius infe-
rius demonstrabo. Jam sumus loqui
de cõ p se indicante aduersaria corpo-
ri egro tm substam

Caput 8 Vm.

De vitio materie secundum

Quantitatem.

Si eadem ca genet tm gtitatē. Nota qd
hac ca si sit interna vel est humor, vel
vapor, vel corpus solidum. Si humor,
vel genat tm gtitatē, qd est auctus,
vel qd diminutus. Si fuerit auctus,
indicat euacuans minuens. Ideo 4.
aph. 2. Euacuatio sem a coitu indi-
cante humoris s. copia genantis indi-
cari ait Gal. Et 1. aph. 2. Si bilis
fuerit aucta, hac euacuandae si
sanguis, sanguis educendus. 14. meth.
13. et lib. art. med. 94. et 95. Gal.
vocat auxilium euacuans minuens,
qd sit non ex toto euacuans humores
sed aliqua ex parte. Hoc si auxilium
minuens adiuetas humori superaus,
qd ab eo indicas. Sti humor indiget
auxilio euacuante qd id indicat.
Humor superaus vel est excrementum,
vel nutrimentum, atqs vel 1.d vel 2.d
vel 3.d coctionis. Et quinqs fuerit hic
humor

humor, indicat tui euacuat. Ideo
in Ephemeris, q ex ventriculi crudita-
tibus producunt, seu ex chylo aucto,
et male cocto, vtimur chylum, seu
cruditates ventriculi euacuantibus.
Et Gal. 4. meth. 5. dum humidita, ali-
mentaris nimia est aucta, et gribet
agglutin. et utit remedijs eandem hu-
miditate consumentibus. Si sanguis
et consequenter alim.m non p.d non
c.d sed a.d coctionis abundet, indicat
sanguinis euacuat. Ideo Gal. lib.
ad Trasyb. 25. euacuat. sanguinis
aduertari sanguinis multitudini,
et ab hac indicari dicit. Agit n. san-
guinis euacuatio in multum san-
guine, et consequenter ab eo indicat.
Et q.mis euacuatio sanguinis refri-
geret, auferatq; febrem, non ideo à
febre, et à morbi calidis indicat, q.d
tollunt morbi calidi ad ablationem
alterius tui. sanguinis, q euacuat

ex consequenti calidi morbi sanguinis
emanatio non indicant. Q. aph. 2.
Gal. voluit multitudo sanguinis
emanationi adversari, et consequen-
ter emanatio sanguinis à sanguinis
multitudo indicari. Id vo notat
Gal. qd sanguinis, et alterius etiam
humoris emanatio est duplex sensibi-
lis, ut emanatio sanguinis p sectione
venæ, scarific. Q Insensibilis ut p
inedia ut 4. met. 6. sanguinis abun-
dantia indicat emanatio in genere
hic sit sensibilis, hic insensibilis. Ideo
4. meth. 6. dixit Gal. alios tollere
plenitudinem venæ sect., alios scari-
ficatione, alios balneo, frictionibus,
inedia, vel victu tenui. Ob id miror
quomo velint omnem indicare
sensu auxilium sensibilis emanans
cum vo minera sanguinis auxilio
emanante insensibilis tollat. Sanguis
q. superabundans indicat emanans.

Vt

Vt uero pateat à quo indicet validius sanguinis euacuatorium, ut sectio venæ vel scarificatio, et à quo debile euacuatorium, ut cucurbitula scarificata vel euacuatio per hirudines declarare oportet, qd per sanguinis multitudinem sit illgendum. Nos igitur docebimus breuiter qd sit multitudo sanguinis, et quotuplex sit eius differentia. Mox à multitudine ve lementer peccante, venæ sectione indicari ostendemus. Debilia uero remedia sanguinis euacuantia desumenda esse à multo sanguine minus corpori aduersario. Et interim aliis obiectionibus satisfaciemus. Cotta de purgat. termo fiet, patebitq; illam ex humore excrementitio abundante esse desumenda.

Quoniam sanguis peccans multitudine est cū in methodo per se indicans, ideo cū quoq; per se indicantis rōnem habet.

diuiq; debet corpus mixtum q̃ternam
in hoc egro genitum ut morbum g̃uat.
Est uero mixtum non q̃cunq; sed fluidum,
non excrementum, sed alim.m non p.d. uel
b.d. sed d. coctionis. Et aduersatur egro cor-
pori non omne genus subst.a sed quantitas
et simpl.r aduersatur aere multitudinis.
Cum uero noceat maxime multitudinis
uel uehemenser nocet, uel non. Decoritur
sanguinis multitudo, q̃ indicat ue-
hemens auxilium cuius nõ est uena se-
ctio: Et oritur sanguinis multitudo, q̃
cum non sit uehemens indicans, euacua-
torium auxilium debile indicat, cuius
nõ sunt cucurbitulae scarificatae. Et
uero hac sententia probari potest, et ut
oibus obiectionibus q̃ponendis pateat
responsio, est notandum, q̃d sanguis mul-
titudo. q̃tus, siue parus siue multus cor-
pori aduenerit, uel est q̃ se, uel ex acci-
denti multus. Si q̃ se, est ille sanguis
q̃ copia paucus, et mediocre superat
sanguine

sanguinem. Hic est multus, vel quoad
vasa, vel quoad vires, dicente Gal. lib. de
multitud. cap. 4. Sanguis p. modo est is
cuiquo vel fit, vel imminet rarefactio,
disruptio, vel apertio vasorum. Sanguis
multus quoad vires vel respicit facul-
tates, vel animales, vel vitales. S. quoad
vires naturales, est is, q. propter multitudinem
cum obstruat, vel aliam angustiam efficiat
ut calefieri, putrefieri et esse in ca, ut
faltas naturi frustres. Quoad vires animales,
est is quo sentitur tenuio gravitas, et ideo
est ca ut faltas animali sensitiua, et mo-
tiua male operentur. Sanguis vero
multus quoad vires vitales, ex quo suffo-
catio vel extinctio caloris natiui con-
tingit, dr, et est ut in habitu athletico
repitur, q. sanguis propterea in eodem
habitu ut dicit multus quoad vires vi-
tales, et quoad vasa.

Notandum tm qd sanguis hic sit mul-
tus quoad vasa, hic quoad vires, vel

est multus cõ multitud. ut est in athle
ta, vel alio hõi. vel est multus determi
nata multitud. hic vero sit mul
tus hac multitud. hic alia, vel est
multus tm de humore, vel tm quor
dam. Hinc oritur sanguinis, vel massæ
sanguineæ æqualis aucta multitudo,
q̃ pt dici multitudo sanguinea, biliosa,
melica & quas denomin. sumitur humo
re alimentali in massa supante. Et
præterea oris sanguinis multitudo vel est
spuria, vel syncera.
Hinc est spuria, qn unacum alim.to
2.o coctionis excrem.m quoq; auctus
fuerit hic biliosus, hic melicum,
hic aliud. At vero qn solum ali
mentosus 2.di coctionis augetur, syncera
dr. multitudo, ex Gal.o lib. de plenit.
cor. cit. Hæc de multo sanguine, q
p se habet rorem cõ indicantis.
Multus vero sanguis q ex aucta indi
cat, non pt sub definit. cõ p se
indi:

indicantis contineri: qa de eo intentis
est sermo. Ideo multis sanguis dum
vehementer nocet tuc sit multis cōi
multitud., vel determinata, vel vires
vel vasa respicien: Et si vires vel vita
les, vel aāles, vel riāles, tuc etiā mul
tus multitud. massa sanguinea aqua
liter aucta, vel inaqualis, tuc mul
titudo sit syncera, tuc spuria, dum
vehementer noceat corpori egro tm
multitud. indicat auxilium vehe
mens euacuatorium, qd est vena se
ctio. Quandoqz n. tem. vena sectio
p indicatur auxilio ut 4. meth. 6. sepe
tr capitis p mā auxilij vehementer
sanguinem euacuantis. Et ideo si non
est dicendum venesectione indicari
a p spirita multitud. saltem dicere
cogimur auxilium vehementer sangui
nem euacuans, cuius mā est vena
sectio, à vehementi multitud. indi
cari. Si vero sanguis nocens multitud.

non vehementer aduertat, indicat auxilium debile euacuans, cuius mod. erunt cucurbitula scarificata.

Contraria tm sentiam vid. habere sepe Gal. nam 4. meth. 6. conatur contra Methodicos ostendere, sectione vene non indicari ex multitud. et ibi duabus aduertit eos vtiq rationibus. Q.a et Absente plenitud. utimur vene sect. q. vene sectio non indicat à plenitud. Andro prob. q. diximus eam indicare à presente denum. ipsum a. ebat Gal. Nam etsi non abundet sanguis, in his q ab alto cadent, et contendunt, vtimur vene sectione q. hoc non denot. à plenitud.

Responderi ~~potest~~ ~~forte~~ Gal.m imputare eos opinione q dicebant ex plenitud. oi denumi tm vene sectione. Nam etsi plenitudini eos non sint signa vt in conuulsis ab alto cadentibus, fit vene sectio. Non tm prob. modo

ex

ex multa plenitud. indicari vene
sectione, qa in cadentibus ab alto etsi
non adsit plenitudo corporis, est tm determi-
nata in parte sul. contusa, ad
quam multus confluit sanguis per
dolore, et consequenter plenitudo fit
determinata.

Alia dubitatio ibi colligr. Nam dicit
Gal. existente syndrome plethorica
non fit vene sectio. Nam alij satisfa-
ciunt etiam cucurbitulis scarificatis
alijs scarificationibus, qdam inedia,
alijs alijs remedijs utunt euacuanti-
bus, qi a syndrome hac non indicat
vene sectio. patet conseqa qa ut
ex fundamentis notum est, unum ab
uno tm indicat, sive qi concludit hac
ratio Gal. contra methodicos, q puta-
bant tm a multitud. cor. indicari
vene sectione. Nam non ex quacunq
multitud. cor, sed ex ue sementi, seu

vehementer laedente indicat vena sectio,
q. est auxilium praestans ad necessitate
tuenda. In eode habitu aegrotante in
dicat vena sectio methi curatricis.
Non q. q. ang. multitudo cois indicat
vena sectione, sed illa tm q. vehe
menter laedit. Et si morbus efficiat
magnum, indicat vena sectione me
thod curatricis. Hanc sententiam respi
cit Gal. dicens loc. cit. à morbo magno
indicari vena sect., non illgen. de
morbum magnu, sed coniunctum
cum multitud. quem Hippocrat non
ut indicans sect. vena, sed tang. sig
num indicantis s. multitudinis, q.
indicat vena sect. Nam cum
vena sectio euacuatoria multitu
dini adiecta, agatq. in multitud.
à multitud. non a. à morbo magno
indicat.

Dic. sectio vena in defectu sangui-

nis

nis fit, q. falsum est uenæ sectionem
indicari ex plenitud. Huic dubitatio
ni respondent alij, qd dum fit sectio
in defectu sanguinis v.g. in fluxu
sanguinis naris sec.e tunc non indi-
cari à multo sanguine, sed ab eodem
fluente. Contra. Sectio uenæ euacua-
toriæ, de qua Cognur, agit in multo
sanguine, eundem tollit, q. à mul-
titud. sanguinis indicat. Nec n. inter
fluentem sanguinem, et sectionem eua-
cuatoriam est contrarietas, ideo à fluen
te sanguine non indicat. Dicimus
q. uenæ sectione in tali fluxu indi-
cari à multitud. sanguinis non cor.
sed determinata, cum in fluxu dicto
non sit corij multitudo. Nam Gal.
lib. de sang. mis. cur. cap. 9. dicit san
guinem defluere in fluxu à naribus
ideo sec.e uenæ non indicari à mul
titudine cor., hæc n. fluente sanguine

non reperit. Verum concedit Gal.° in
cofluxu esse plenitudinem determina-
tam, q' pot esse quoad vires, et quoad
vasa. Ille dr multus quoad vasa, ex
quo imminet apertio, vel fit ruptio, vel
rarefactio vasorum. Sed à sanguine fluen-
te p naves contingit apertio, rarefactio
et si est disruptio, contenuatur, ideo in tali
fluxu est multus sanguis quoad vasa
et quoq; multitudo quoad vires naturales.
Nam uteremur adstringentibus san-
guinem existentem in venis apertis, dum
modo non sit magna ex parte euacu-
andus, q detentus pt calefieri, putre-
fieri, extra vasa concrescere. ideo ad-
uertat saltibus naturibus.
Dices quomodo in fluxu dicto, in quo san-
guis euacuat in magna qtitate, ades-
se pot sanguinis nulla multitudo?
Diximus rsplde esse multitudo p se et
ex aliis. Cum huius sentia qtan-
doq;

dogs, multitudo non esse sanguinis in
fluxu dicto multitudo ipsi se adversaria,
saepe tamen contingere ut omnis deficiat
sanguis vel in locis affectis mediocris,
non a. abundans sit, qd sanguis hic ex
aente multus esse pt. Nam omnis
paucus, vel mediocris sit sanguis, fo-
vere tamen post discruptione, apertione,
rarefactis et esse causa fluxus. Ideo ex
aenti multus est. Et hic sanguis in-
diat venae sectis multitudini tali
adversam ex. g. in cute et carne fere
consumpta, qd est in corpore patiente, phty-
sin, vel destillatis catharri salsi ad
pulmones, tunc medici efficuint fonti-
culos. Ipsum ulcera qdam, ideo unita-
tes solutae cum magnitudo diminuta.
Haec magnitudo adversatur aenti, sed
in corpore emaciato tamen abest ut sit
magnitudo aenta, qn potius diminuta
cegnatur. fit tamen solutae unitas et mag-
nitudo imminuta in cute, et carne

v.g. brachior, q. est rationabile ut
carnis, et cutis defectus sit, p se idem
magnitudo diminuta, ex acuti vero
aucta; qa ex acuto fuit fluxum ca-
thari, sals. ad pulmonem. Ideo eadem mag-
nitudo diminuta ex acuti aucta indi-
cat dri ablationem, seu diminutem cu
solutio continuitatis. ubi q. in corpe ema-
ciato fit fonticulus, et hoc remedium
indicat de carne, et cute ex acuti au-
cta, ideo dici debet in fluxu sangui-
nis nariu, in quo etti sanguis defluat
p se, qa tu ex acuti quanis paucus
fuit fluxus sanguinis, et multus
etia fit ex acuti quoad vasa, et indi-
cat venae sectionem 5. meth. 14. in qua
imminet vasorum diruptio, etti sanguis
non abundet, dixit Gal. secas venam.
q. (dicent alij) non indicari venae
sectem ex multitudine sanguinis.
Solutio qa Gal. loquebatur de mul-
titudine p se, q. etti non adsit dummodo
tamen

tu vasa sint imbeilla ex sanguine
ex: ⁊ se paucio, hõnte ⁊ acute multi
tudinem, unde dirumpi vasa pnt. ⁊ prera
ab hoc sanguine ex acuti multo sectio
vene indicat, licet sanguis ⁊ se non
abundet. Verum 8. meth. 4. dicit Gal.
ex plenitud. non indicari vene sect.
Nam in febribus ex obstruct. est eua-
cuandus sanguis, ut maiori ex parte
euacuata cacochymia liceat uti eua-
cuantibus et detergentibus. Ex his
colligo contra nos duo argumta.
P.º qa dicit Gal. secandam esse vena
ut euacuata magna ex parte cacochy-
mia A g.º sectio vene euacuatoria
non respicit nec agit in multitud.
R.º dum ait secanda esse vena licet
abstinet signa plenitudinis. Colligo g.º
non existente multitud. vena est
secanda.
A primus duplex est multitudo, sim
plex, et spuria. Gal. loquebat de

ephemeris ex obstruct.e in qbus etiam
corpora affecta obstruct.e et febre
ephemera sint cacochyma, non tam ab
hac, sed à multitud.e spuria indicat
vena sectio. Nam illud q̃ euacuat
ad euacuat.e alterius, id q̃ patitur ad
pass.e alterius non indicat remedium.
Cacochymia aliqua ex parte p̃ vena
sect.e educitur, ad euacuat.e scil. multi
sanguinis, ideo à multo sanguine
non ab alio indicat vena sectio.
Ad alia Gal. verba dnt alij loco
littere B. legendum esse D. ut vena
sit secanda etiam.e adsint signa
multitudinis. Hac expositio concor-
dat cum eterio q̃ in ephemeris ex
obstruct.e cum plenitud.e junctis utili
vene sect.e. Sed melius erat Gal.
sibi ipsi, quod cum eterio reddatur
concors. Gal. n. lib. curat. q̃ sang.
miss. q̃. dicit secanda esse vena
etiam.e non adsint signa plenitu-
dinis

rinis, dummodo morbus magnus, virius
robur, et etas aegrant venae sectionem.
Si q.d. dicetis, secanda est vena, quinam
non adsint signa multitudinis, quomo
q.d. a multitud. indicat vena sectio?
Veruntamen huiusmodi ambiguita, si
dicamus Gal.m 4. meth. 4. et lib. curat
cit. non loq de ori multitud., sed de
sincera, cuius signa licet non adsint
secanda est vena, dum virtus cum
etate et morbo magno sectionem vene
exposcit. Non tn morbus magnus
indicat venae sectionem, sed est ut sig-
num multitudinis. Nam morbus
magnus illicit p diccm ex multitud.
p posita, cuius multitudinis signum
esse pt. Igitur a multitud. efficit
morbus magnus, seu cedente valde
indicat vena sectio. Haec sentia
confirmari etiam pt, qa Gal. 4. met 6.
dicit nos p moveri ad sectionem vene
vel ppter abundantiam, vel ppter

morbus magnus. Quam tm ab uno
indicat, ut diximus, q. una vena sectio
ab uno tm indicante derumit. Hoc qdem
non fit esse morbus magnus, non n. eo
gente fit vene sectio, et a gente tm
capit indicatio. Sit q. indicat se
ctionis vene multitudo valde laden
et efficiens, vel potens efficere mor
bum magnum quem ibi fit potest dal.
dicens, nos secare vena ppter multi
tudinem, et morbus magnus, q cum
tollat potens, vel ghibeat furoris pro
pter vene sectio evacuatoria, ipsa
non pt indicare. Hinc lib. ad Crasp.
c. 1. dicit dal. sectione vene adver
tari multitudini efficienti phle
gmonem, et ab eade, non q. a phle
gmone indicari vene sectione. Utt
nonne phlegmon, et potertim mag
nus si sit in parte potranti, est mor
bus urly. Tamen dal. ibi noluit
sectione indicari a phlegmone, sed
a

à multitud. Gal. 2. aph. 18. dicit
Hipp. consuetisse secare venam, qn humores alimentales aequales sunt tingentes, et auti, dummodo excrementitijs abundat, consueuisse Hipp. purgantia adhibere. Ex qbus colligi. sectione venae ex abundantia humoris alimentalis 2d. coctionis purge. ab abundantia excrementorum indicant. Lib. quos, et qn purgare oportet in initio, euacuandos vena sect. iubet Gal. q. multitud. humorum corrupti sunt, purgandos uero q humorum corruptela abundant. Ideo purgatio ex abundantia excrementorum; vena sectio ex abundantia humoris 2d. coctionis denuntiat. Et q. repletio aduersatur euacuationi, ut Gal. et Hipp. docent 2. aph. 22. ideo repletio sanguinis indicat ~~sang~~ sanguinis euacuat. et sic uenemens p remedium uenemens, qd est uena sectio 3. aph. 4. in com. Dolores oculorum dicit Gal. eu-

randos ex sect. vene, dum fiunt ex
sanguinis multitud. Sane vene se-
ctione noluit detrimi ex dolore, qo
dolor indicat anodynum auxilium, vene
sectio non adversatur dolori, sed multi-
tudini. Ideo à multitud. vehementi
seu dolorem oculor, affluente vene
sectione detrimi. Dicam qd multi-
tudinem vehementer cadente validum
auxilium indicare evacuatorium, cuius
mos est vel vene sectio, vel scarifica-
tio. Gal. n. 4. de tuenda 4. et x. Cb.
cur. p sang. miss. 4. et B. met. 4 et
2. aph. 17. idem dicit posse scarifica-
tione, qd pro vene sectio. Unde Aui.
4. 1. dicit scarificatem esse vene sectio-
nis vicariam.
Per scarificatem n. illeit Gal. et Aui.
aliud, quam quandam malleolorum scari-
ficationem, qd quamuis in Italia non ad-
ministretur, in Syria tn adhuc optime
administrari dicit, ut legi. apud
quendam

quendas, q libros de scarificationibus
composuit barbitonsoribus utiles. Mul-
titudo g. uehemens indicat validus eua-
cuans, qd est uel uena sectio, uel scarifi-
catio. Vt uero à uehementi multitud.
validus euacuans indicat, ita à cacochy-
mia purgatio desum. Ideo s. simpl.
10. purg. ait Gal. esse humoris exere-
mentitij euacuat. Per purg. uero in-
telligo non tm deiectiones, sed euacua-
tiones ꝓ uomitus, ꝓ masticatoria, ꝓ
urinas, et ut uno uerbo dicas, oem ex-
crementi eductione cum Gal. ait loc.
Per cacochymia uero ~~ut~~ ut dicit Gal. 4.
met. 4. et 3. de curanda s. et lib. de ple-
nitud. ult. illgere oportet abundantia
humoris excrementitij. Hoc g. abun-
dantia indicat purg. seu excrem.m
abundans indicat auxilius purgans,
q. qd est uarius ꝓ uarietate exere-
menti et purgandi. Ideo dat purgan
bilem, melam, pituitas, ichores, geu

abundanse, voluit Gal. 4. de rat. vict.
115. q purgantia esse euacuandos. Deo
1. aph. 2. ait. si abundat bilis, hac est
expurganda, si mela, oneta, et sic
de cateris excrementitijs fluidis. Ar-
xilius uero quoungs euacuans hic
sit purgans, hic q prius euacuans,
uel plus, uel minus euacuat. Unde
dat euacuans ad libras, ad semilibras
et alia dantur euacuantia inter se
diuersa, q. magis, uel minus humo-
res euacuandi abundant. Unde
Gal. aliqs proponit euacuantia in
maxima qtitate, ut p. aph. 26.
ubi dicit, se nullum unquam maius
esse expertus remedius, qad euac-
uationes usqs ad animi deliquium
adhibita tus distinct. vii. purgare
uel secare uenas oportet, q distin-
ctio colligt. ex ipsis humoribus ab-
undantibus. Nam si abundet ex
crementitius humor, purgandus
est

est. Si alimentalis, 2d. cautionis vena
secanda est. Probat q. extrema eva-
cuatione, q. meth. 4. ubi jubet in ado-
lescente febre synocho correpto, vene
sectione sanguinem educendum esse usq;
ad animi deliquium. Medicus n. usq;
ille est nā bene agentis minister. Sed
nā nunquam usq; ad animi deliquium
bene humores evacuat, q. nec medicus
id facere debet. Et presertim qa inter
conditione, q primo crisis, et evacuatio
nis, p nam fauta hec una aegrit, ut
cum tolerantia utriusq fiat, q. neque
evacuatio a medico facienda debet
egrum pducere usq; [illegible] animi deliqu.
Amplius in ori evacuat. p vene se-
ctione debemus abundantem sanguinem
educere, adeo q. sanguis cum
non abundet, nam in corp. existens
in eo detineat, ut etiam dum calorem
preter nam intentio est depellere hyp
autem tm, non a. naleum medicus

extinguere debet, q.d. non debemus eva-
cuare p vena sectione usq; ad animi
deliquium, q. non tm sanguis abrendam
sed etiam nati educit. Idem Auer. ci-
tans Rhasim, dicit hunc p tribuisse eva-
cuationes usq; ad animi deliquium in
febribus quod p eas calor nati destruit
et putredo validior redditur. Sall. ubiq;
jubet servanda esse virtutes, quomo
q.d. p. aph. 23. et 9. meth. 4. commen-
dat evacuationes usq; ad animi deli-
quium; et si in habitu athletico extre-
mas evacuationes adeo timet, quomo
pbare pt evacuat. p vena sectam usq;
ad ai deliqu.

Ut dubitationibus, et rationibus ab Auer.
contra Sal.m adductis satisfacere va-
leamus. Notandum est aple vena
sectione usq; ad animi deliqu. fieri
posse: fieri pt aliqn ita ut fiat ani-
mi deliqu, aliqn vero quin hoc
non contingat, immineat tm animi
deliq.

deliquium, adeo ut fiat aliqd animi deli-
quium inclusive in vena sect., aliqd
verò exclusive, ex vena trd sectione
imminent. Sal. quotiés jubet p vena
sectione evacuandd esse sanguinem
vsqs ad animi deliqd, noluit animi
deliquium contingere, sed ex vena se-
ctione imminere. Ideo lib. cur. per
sang. mits. 7. 8. et q. dicit qd dum
extrema evacuatio p sectione ve-
na est habenda, medicus manum
pulsui aegroti adhibere debet, atque
dum pulsus ex magno redditur par-
vus, evacuat. sanguinis dicit esse
sistendd. q. noluit ut actu contin-
gat defectus animi syncope, vel hy-
pothymia, sed qd immineat, cuius
imminentis defectus animi signum
vult qd sit pulsus parvus. Quam-
vis verò evacuatio vsqs ad animi
deliquium arte aliqd fiat, non trd me-
dicus nd adulterat, qd in optima crisi

quidem non usque ad animi deliquium ex-
cluduntur evacuare solet. Nec ipse evacua-
tione usque ad animi deliquium humor
naturalis sanguineus evacuatur, sed tum ab-
undans, quod per abundare et multitudo
quoque ipsi se contraria, aliquid ex accidenti.
v.g. dum contingit synochus cum putre-
dine, et arte fit evacuatio ipsi sectio
vene usque ad animi deliquium. Eva-
cuatio ipsi ponta non est tum sanguinis
ipse multitudine contrarij: sed etiam
sanguinis, quod etsi copia sit mediocris, ex accidenti tum, quatenus plebet nitri-
gnem transpirat, quod in febribus
est necessario. habet tum non con-
multitudo adversarios. Dicimus quod
quod ipse evacuatur usque ad animi deli-
quium educit tum sanguis multitudo
contrarius, tum ipse se contrarius, tum
ipse accidens. Et propterea non imminet
tum animi deliquium et larga eva-
cuatio sanguinis, sed etiam ex larga
spiritum

spiritus emanat? q̃ ꝓ ponit emana-
tioni conuingi solet. Et quidem, ut posset
responsio 3.° argum.to, Auerroi, emanatio
vsq; ad animi deliquium sit cos ut calor
natiꝰ minuat, non tos afficit ut putredo
validior reddat, quod est ꝑ uena sectione
dictum, calor ꝓternam resoluit ex toto,
aliqua a ex parte natiꝰ, et ideo ex reso-
lutione caloris ꝓternam tos abest, ut
putredo augeat, qn potius auferat si-
mul cum febre. Ob id Gal.s 4. mes. cit.
dicit ex sect.e vene vsq; ad animi deli-
quium adeo confertim ablatos fuisse
febrem in eo adolescente, de quo loqtur,
ut oes assidentes vene sectione regulatos
esse febres dixerint. Gal.s cum Hipp.
vid.t damnare 4. aph. 3. extremas ema-
cuationes. Cui authoritati resp.t ema-
cuationes ex eos sentia vsq; ad animi
deliquium ꝑ vene sectiones damnandas
esse 4. deliquium inlustre emanationes
terminet, non a eos emanat.e ex qua

imminent animi deliqu. Ideo in com. 5. aph. dicit sat esse, ut in morbis virtus quodammodo debilis teneat.

Jam docuimus finem, et ois auxilij evacuatorij generici, et specifici. Nunc de ipso est agendum duobus verbis, cum id idem sit notum ex phabitis. Proprium auxilium evacuatorium à Gal. 1. aph. 2. qtitas evacuationis dd. tum n. et contrarius omnino motus moris fertur auxilium proprium evacuatorium, qtum agendum, seu qtitates evacuationis vocat.

Praeter auxilium evacuatorium, et minuens humores auctos, datur etiam auxilium humores imminutos afficiens, p varium est p diversitate humoris afficiendi, et p diversitate qtitatis humoris, q debet affici. Ideo datur afficiens sanguinem bilem alimentalem, et alios humores.

Datur afficiens ad libram, vel ad li-

bram

libram semis, et aliud ꝓ diuersitate humoris reficiendi diuersi. Indicat ꝑ reficiens humores, ab humore imminuto.
Hecest, qd alij dicant humores deficientes non indicare auxilium reficiens ꝓ sensatum. Nam si superantis indicat minuens, cur deficiens non indicat augens?
Quod dicendum est de humoribus auctis, et imminutis, idem etiam valet de corporibus solidis, ac spiritibus, ut corpus solidum auctum, si habet rationem auctae cā, indicat detrahens minuens, atq; uariis ꝓ. est varium corpus solidum auctum. Quandoqs n. corpus solidum auctum habet rationem morbi in magnitud. aucta, qnqs morbifica cā v.g. caro parua superexcreta ulceri ꝓ libet ulceris agglutinatione et non est morbus, sed cā. Germen intra nares est cā obstructionis. Ideo hae corpora solida aucta habentia rationem cā indicant auxilium detrahens im

minuens, ffpriu, variumq; ffdiuersitate
blidi auti, et habenti aerem cõ. Ide
de spiritibus, seu vaporibus autis di-
cendu. Vt si spiritus ventriculos cere-
bri ob mictionem vaporum tint auti,
indient auctiu minuens discutiens.
Auicenna 4. pa. cap. 3. dicit ffpere
vid. indicantia emanat. Nos tu ex
vnio humore auto indiari emana
tione determinauimus. 6m indicans
emanat. tm Auicenna ex repletis
vel humor replens. 5m est virtus.
3m complexio. 4m qdam accentia.
5m habitus corporis. 6m etas. 7m tem
pus anni. 8m regio. 9m aer. 10m
ars ipsa vite genus. Verum non ffpo-
nit hic Auicenna, ut alij putant,
sang. indicantia emanat. sed ibi
vnicu tm ffponit indicans emana
tione. Logis 21. de emanat. qd de-
sumt. ex indicato electu, qd est mul

titudo

tituto coniuncta cum virtute spreta,
q'est vel indians, vel ff mittens, quod
posteaquod ff ponit, alia octo ff ponit
tang. signa multitudinis, et virtutis,
seu tang. indiantia non juuantis, sed
juuantis electi. Nam quoad 1m qd est
tempam. hoc concurrit ut signum hu-
moris abundantis. Unde ff diuersitase
tempamenti dicunt Gal. lib. de salub.
diatu 7. et Hpp. 1. de nat. hum. diuer-
sos in corporibus abundare humores.
Est etiam tempam. signum virtutis.
Nam corpora tempata eam habent
virtutem robustam, quod euacuationes
emittere pt. Deo tempam. in his
corporibus est signum virtutis, q' oper-
nitur. In tempata uero corpora ut
calida, et humida etiam habent virtu-
tem, tm quam ex euacuat. ob reso-
lutionem spirituum facile resolutis. Deo
hoc tempam. est signum virtutis elevata

idem q̃ insignes euacuationes non pt
tolerare. Quod de calido, et humido
dico, et temperato temperam.t, dicatur de
alijs speciebus eiusdem sit. qd q̃ diuer-
sitate temperam.ti diuersus significet
virtutis status. Accidit etiam concur-
runt ut signum virtutis v.g. si veli
mus ex sanguinis multitud. venam
secare, et superueniat fluxus alui,
hoc autem est signum virtutis, qd venae
sectionem tolerare non pt. Nam ex
fluxu alui accidit, fluxus virtus im-
beillis, et venae sectionem q̃ libet. Ser
auidia illgit non tm symptoma sed
etiam morbos, edoctus ab Hipp.te dicens
1. aph. 2. inspicere qd oportet etates,
regiones, et morbos, et anni tempus.
Morbi sunt tang. signa humoris ab-
undantis, et virtutis status. Habitus
quoque corporis concurrit ut signum
seu tang. indicans indicantis. Nam

habitus

habitus sanus significat eam esse in corpore virtutes, q' facile resoluit, ex euacuat.
Deinde habitus demonstrat contrariam virtutes. Habitus pinguis demonstrat ~~virtutes~~, q' ex euacuat. contingit, ut pinguedo comprimat inferiores partes, spiritusq; vitalis veluti suffocet. Emaciatus habitus significat virtutem, q' facile in carnosus genus resoluit ob euacuat. Ideo Auicenna supposuit habitus ut signum virtutis, q' ~~ob~~ vel coindicare, vel pmittere, vel ~~ob~~ibere euacuat. Aetas puerilis proponit ut signum. Iam est signum virtutis, ut vocat Gal. 3. epidem. q' ex euacuat. facile resoluit. Ideo non est mirum, si pueri victus tenues vel inedriam euacuantes, vel aliud remedij euacuatorij genus non possunt tolerare. Si senilis aetas, et pozertin

extrema est signum virtutis, q̃ ex euacuat.ne valde resoluit. Media estate virtutes denotant, q̃ pt euacuationes tolerare. Tempus anni pariter denotat varios abundare humores. Qdam alij vere, alij estate, alij alijs temporibus abundant humores.

Denotat quoq; anni tempus diuersus virtutis statum. Etam extremis temporibus estate, et hyeme ea est virtus in corporibus, q̃ difficulter tolerat euacuationes. Vnde dicit Hipp.s sub cane, et an cane difficiles sunt purgationes, et Gal.s ib. et c. ad Glau. 14. vitandas esse extremas aeris constitutiones affirmat, qo estate virtus, q̃ resoluitur ppter aeris caliditatem, valde debilis reddi pt ppter euacuat.ne. Hyeme cum virtus valde suffocetur ob frigiditatem, et imbecillis sit, pariter euacuationes insignes tolerare non pt. Tem-

poribus

poribus uero in medijs ut uere, et autumno, cum vis sit robusta, euacuationes melius tolerare pt. Idem tempus anni est ut signum humoris, ac virtutis. Consentiens quoq; est signum abundantiae diuersorum humorum, et virtutis status; vnde q purgationibus sunt assueti, faciles purgationes admittunt ut Hipp. et Gal. docent 2 aph. 31. Ars quoq; et vita genus concurrunt, ut signa abundantiae humoris, et virtutis.

Caput 8 9m.

De vitio materiae secundum Qualitatem.

Postquam de remedijs sumptis à cas. in qlitates contraria dictum fuit. Restat ut loquamur de remedijs sumptis à cas. q aduersatur corpori in qlitates et vbi. Multa sunt remedia ma

pecantis tm̃ qlitates tuc̃ q̃ mam̃
illgamus corpus continens, tuc̃ contentum̃, vel impetum̃ faciens, tuc̃ dicta
materia noceat qlitatibus tangibilib̃
vel ad alios sensus spectantibus. Quo
d̃ noceat qlitatibus tangibilibus, vel
adiuvat, tm̃ p̃. qlitates, vel tm̃ alia
d̃ tm̃ p̃ fuerit cont.a vel nocet a
ctiuis, vel passiuis qlitatibus. d̃ actiuis
et mo sit calida, indicat frigidum: si
frigida, calidum. Idem de passiuis.
Imo qd de morbo in vitempie est di
ctum, de mala qlitate tangibili in
mo dicendum est, ut q̃ eius diuersitate
vario gradu, atq; mansione diuersum
indicet remedium q̃ seruatiuum alte
rans, mo calidum, mo frigidum, vel
aliud. mo in p̃. mo in 2.o mo in
alio gradu. d̃ sermo sit de qlitatib̃
secundis, dicemus, qd d̃ mo sit tenuis,

indicat.

indicat incrassans, si crassa, attenuans.
Ideo Auic. 1. 4. tr. 2. cap. 2. dicit digestionem seu ꝓparationem humoris ad purgandum esse attenuationem, et tenuium humorum incrassationem. Et paulo infra subiungit. Nec audiatis eos qui putarunt humores crassos esse attenuandos tantum, non autem tenues incrassandos. Sunt n. tenues incrassandi, qa quat. tenues resistunt purgationi. Nam sic fieri deberet purgatio ꝗ localis ut ꝗ tussim ꝗ mouentia, sic ꝗ purgantia coria, ut ꝗ purgantia deiectoria, tenuis humor purgantibus oribus resistit, nec expurgari facile ꝑt, qa ut dixi in tractatu de tussi, in primo facile uertit, et difficulter ꝗ metu tussim ꝗ mouentia expurgat. Et ex eo contingit tussis mo sicca, mo humida. Tenuis uero humor qui ꝗ purgantia deiectoria debet

expurgari, ut nam obtinens vapori,
aut vapori valde tlem, tm abest ut
attrahat ad intestina, ut potius tui te-
nuitate ad superiores partes ad circumf
rentiam confluat, et purgantibus
valde resistat. Hinc morbus aegis
difficilis est curationis, non tm qa
superius ea mal obstruentes, sed etiam
qa in eo bilis abundat tenuis, q con-
fluens ad cutem difficillime p pur-
gantia dieturia educitur. Est q. te-
nuis incrassandus, non tm qa pur-
gantibus valde resistit, sed etiam qa
dum purgat p intestina, eadem
mordeat, et est in ea ut quoque
dysenteria contingat. Unde Hipp.
2. aph. dueis corpora cum qt prim
purgare voluerit, oportet fluida
facere, p ponit non tm p parate
vatos p q humor expurgat, sed
etiam

etiam humores, q sunt expurgandi.
Nam humores crassi efficiendi sunt
fluidi, si tenues, incrassandi. Si durus
sit humor, indicat emollientia, ideo e-
mollientia docente Gal. 14. meth. 5.
non indicant à duritie scirrhi, sed ab
humore duro scirrhum efficiente. Sari-
ter indicant attenuantia ab humore
crasso, detergentia à viscido, non q. ab
obstruct. Nam q nuis hoc auxilium
Coiter dicat ab obstruct. indicari; ut
etiam dicit Gal. 14. meth. 5. non tm
ab obstruct. indicat, sed à mat crassa
viscida obstruente, teste eodem Gal. loc.
mox cit.
Dicunt uero illia meta deobstruentia
q tollendo cam obstructionis, obstruct.
quoq; auferant. Si mat peccet tm q lite,
alios sensum, non habet vim indicand
in meth. curatiua, sed in exornatiua.

Nam exhalatio aut vapor veg. putri-
dus pecat tm qlitate olfactile, indi-
catq; remedium odoratum, qd spectat ad
methm exornatoriam. Color niger ma
melancholiae efficientis iterum nigrum
indicat remedium contrarium nigrum
colorem auferens, et malem item re-
stituens. Sed hoc indicatum est methi
exornatoriae. Aliqm etiam sumitur
indicatio a cm externa intra suci-
pienda, ut si sit exhibendum aliqd
metum foetidum, et suo foetore excitare
post nauseam, vomitum, hoc metum
indicat dispositionem cm odorato.
Indicatum tm propositum spectat ad
methm componendi.

Caput 6 Am

De vitio materiae secundum Obi.

Jerum ma, et interna cm pecare
etiam

etiam tolet tm vbi. Ler manu tm
ubi peccante non illgimus manu, q
moueat, vel gestat, qm tue moueat
tue gestat, nihil indicat, cu tollat
motus, et quies ad ablationem primi
motus, et geris. Illgimus q. p manu
peccante tm vbi: ea q. habet in se
p. inclinat. mali motus. Huius
sentiae fuit Gal. 1. aph. 21. dicens opor
tere metum ad inclin. na respicere
et si fuerit idonea, subministrare, si
contr. transferre, p. ribere, vel auer
tere. Inclinatio q. humoris ad malu
motu concurrit tang. indicans. Et
ideo Gal. lib. quos et qm. ait esse in
spiciendu ad humoris inclin. tang.
ad id a quo capit remedium. Ideo si
humor habeat in se principium mo
tus pter natu, vel habet hoc principium
motus diminuti, vel depraua[illegible], vel

ablati. Non n. habere pt principium
motus tm nam, nam ti nihil indi-
cat. Hippo n. ait 1. aph. 20. q. iudicat
et iudicata sunt integra, nec movere,
nec novare p. q. humores q. habent
principium motus in se tm nam, non
indicant remedium, sed totius opus na
relinqui debet. Quare si humor ha-
beat principium motus diminuti, in
diat adjuvans. De hoc q. meth. 5.
dicit Galen. si tempo. mittendi sangui-
nem contigerit menses moveri, vel
hemorrhoides, si voluerit sangui sa-
tis videbis ad evacuandum q. aegre
na rem omnem relinquas. Sin minus
tm detrahes, qtu ex conjunctis ambo
bus principiis, id postulas. Proponit q.
adjuvans non simpliter sed mixtum ad
evacuante, ut adjuvans dicatur
ad humore ebenie inclini. ad motus

diminuendi

diminutus, ut euacuans ab humore sup-
abundante. Gal. 6. aph. 21. ponens
auxilius adjuuans, q̃ subministrans ap-
pellat, inqt, si inclinatio nra, seu motus
propium fuerit ad decentes locus, et ideo
idoneus, ita tn ut sit initius motus dimi-
nuti, subministrare oportet, id est necess
est uti auxilio adjuuante. Hoc varius est
p̃ diuersitate decentis loci, ad quem humor
habet initius imminuti motus. Nam
si inclinet humor à ventric. ad os, erit
adiuuans vomitorius. si ab intestinis, p̃
alius humor habeat initius diminuti
motus, inducat adiuuans deiectorium.
Patet adiuuans sudorificus, deiectorius
diureticus, et alia adiuuantia multa
p̃ diuersitate loci, ad quem humor in-
cipit moueri diminute. Mo q̃ indi-
cans adiuuans non tm est humor, sed
etiam corpus solidus, v.g. lapis, q̃ dum
mouet à renibus p̃ ureteres, et ad

vesicam tendit, non tm q̃ ipsa expellit
habet initium motus diminuti, et ideo
indicat adjuvans lapidis inclin.ē Li-
ueró mā habeat principium motus de-
prauati tūc motus depraudati dicat
mobili, vel moueat, ille humor ad lo-
cum ptranse, et habentes consensum
cū ptantibus tūc moueat humor q̃
partem, q̃ quam moueri non deberet,
ut dum bilis expell.r ad intestina q̃
jecur inflammatus, dum.o mā habeat
initium motus depraudati, indicat au-
xilium auertens, q̃ qdē est cōtrā ad
defluxiones, Gal.o docente 5. meth. 13.
hoc est ad des humores, et ad ōia cor-
pora q̃ habent initium motus depraua-
ti. Nam hoc augibilium auertens tollit
inclinat.ē mā ad motus depraudatus.
Et ideo postquā Gal.t 5. aph. 29. q̃ pō-
tuisset adiuuans, q̃ ponit auertens, q̃d
vocat transferens, diuertens, et q̃ libens,

Et

Et dicit, si nõ inclinatio fuerit mala,
id est fuerit principium motus depravati, oportet auertere, transferre, et prohibere. Hoc auxilium auertens, ex Gal.o 5. meth. 13. illustrat. Iudicat de di auertente, remissorio, derivatorio, rejicientes. Ideo 4. meth. a rejectione vocat auertiones. Mõ q.o q. habet initium prauã motus, indicat auxilium auertens, ut ait Gal. 2. in 6. epidem. 7. et 8. Verum vel mã hæc est conuenienti regioni propinqua, vel remota. Si remota à conuenienti, indicat auxilium auertens quod deuellens. Si proxima conuenienti, vel hæc regio conueniens est terminus à quo, et spatium quod sit fluxio, vel est alia pars. Si fuerit terminus à quo, et spatium conueniens, mã q. est proxima huic regioni conuenienti, quanquã habet initium motus depravati, indicat auxilium rejicientes. Si q. conueniens fuerit alia regio à spatio, et termino, mã q. habet

initium motus depravati ad locum decen-
tem, indicat auxilium derivans. Hoc
ora probo. et

Primo repellens indicari à mala habente
initium depravati motus ad locum à
convenienti remotum. Dicit enim Hipp.
2. in 6. epidem. sg. revellere ea quæ
non oportet, nergat. Quasi dicat opor-
tet revellere ea q̃ habent initium mo-
tus pravi ad locum remotum à conve-
nienti. Hinc colligit falsa esse eorum
sententiam, q̃ putarent revellens in-
dicari à mala, q̃ movetur ut est in ter-
mino à quo. Sed est clara deceptio
qa mala in termino à quo non movetur
sed quia dicit de hoc non indicari revellens
à mala q̃ movetur, sed à mala q̃ movere
pt, aut habet initium motus pravi ad
locum à convenienti remotum sive
hoc mala moveat, sive q̃ erat. Ides
Galen lib. cur. p sang. mitt. adhibet
revulsi.

remulsione mā q̄ gerit, cū in aliqua
partem fluere voleat, et dicit eadem
esse secandas venas in pleuriat.ē q̄
secant in principio ascitis. verū in
pleuriat.ē humores non fluunt, q̄ efficit
remulsione ubi ges est.
Clarius addit, podagricis, comitiali morbo
et vertiginibus obnoxios, euacuat.ē ex
cubitu liberari. Vtitur q̄ revellentibus
ub. humores gerunt, fluere tn̄ consue
uerunt ad pedes, et efficere podagram
ad capus et efficere vertigines. Ideo in
dicat remulsio ab humore q̄ moueri pō
ad locū remotū à decent; quare dall.
2. de nā humana p pleuriat.ē dum mā
non fluit, sed gerit, utitur revellentibus
et t. de rat. vit. in aut. 6. dicit meta
in angina crassū humore ad aliā partē
revellere, et optime retrahunt tn. ger
centes humores ad alias partes exteriores

hoc a est revocare humores ad suum
terminus à quo recesserunt. Laser g.
Salm. in angina humores fluxum
revellere. Illius sentiae error etiam
comprehendi, dum dicit, indicari revel-
lentis auxilij capi à mag. rone termi-
ni à quo. Cum tu Sal. mam fluxus
in angina revellas, et existense in
termino ad quem. Preterea 6. meth. 6.
in fluxu è naribus adhibet cucurbitu-
lam arteriis, hypochondriis, et cervici
dum mam existense non in termino
à quo, sed in spatio l. in varijs venis
cupit retrahere. Ideo, ut dximus, au-
xilia revulsoria capiti à ma habent
te initius motus depravati ad locum
à decenti remotum. Antep. de auxilis
derivatoriis sermo fiat, De speciebus
revulsorij remedij est loquendum.
Igitur mag. q. Ebet potiam ut fluat

ad

ad locum à decenti remotum, vel habet
tam potiam ut fluat ad hunc locum
proximum, vel remotum, vel mediocriter
distantem à termino à quo. Si habet po-
tentiam ut fluat ad locum distantem
à termino à quo, indicat revellens ad
locum valde remotum. Ideo Gal. 5. meth.
3. in fluxu sanguinis nasi revellit
humorem habentem inuliriam ad locum
valde distantem, idest ad nares ab artu-
bus, et applicat cucurbitulas artubus.
Si humor habet potiam ut fluat ad
locum proximum à termino à quo, indi-
cat revellens ad locum proximum. Ideo
Gal. cervici applicat cucurbitulas
magnas, ut sanguinem habentem potiam
fluendi à parte posteriori ad anterio-
rem capitis, ad locum quoque proximum
retrahat. Si habet potiam fluendi ad
locum distantem mediocriter, utitur re-
vellentibus, non ad loca distantia, non

ad ꝓxima, sed ad medioria. Quare
vrie huius sanguinis habentis potius
fluere ad locus medio modo se ha-
bentes, applicat cucurbitulas hypo-
chondrijs. Item colligit eos error,
q putarant cerebrium esse tus ad
locus distantes. Verum nā fluit à
posteriore parte capitis ad anteriores
lacrymas efficientes. Haro revellit
Ital. secta vena, vel magna cucur-
bitula occipit adhiba, et tus hoc re-
vellens est ad locus ꝓximus. Item 5.
aph. 65. ꝓponens auxilius revellen
ad locus ꝓximus, dicit dolenti parti
posteriori capitis secta vena frontis
prodest. et Ital. in com. aliā ꝓponit
revellentia ad locus ꝓximus, ut si
dolente parte capitis anteriori appli-
cet cervici cucurbitula, et si fiat
flagis ad oculos, parete cauterium
in occipitio. Hae n. sunt remedia
revell.

revellentia fluentes humores ad partes
superiores, et capitis posteriores. Dal. tu
lib. meth. 11. in libris inflammationibus
dicit retrahendos esse humores levissime
a partibus inflammantur, et hoc esse
repellentibus uti testatur. Sibi q.o con
tradiere vid. modo dicens revellentia
esse retrahentia ad locos superiores, modo
ad remotos.

Soluitur dubium ab aliis non animadversum
Nam revellens duplex est, locale, et
coe. Et ex 2. in 6. epidem. g. in fine,
revellens locale et retrahens ad locos
superiores; coe, ad remotos. Dal. cum Hipp.
5. aph. 66. de locali revellente loquitur
et lib. meth. de revellente cor. Verum
non revellendo habet tanen initium mo
tus a termino a quo, ad quem, seu ad lo
cum a decenti remotum, q tanen termini
sunt opposita. Itaq; humor revellen
tem habet principium ut moveatur

ad partes superiores, indicat revellen
ad inferiores, ut si humor habeat na-
ssum ad caput, retrahendus est ad
vias uteri, ad hemorroides, ad vias urine.
si habeat potam ut moveat deorsum,
indicat retrahens sursum. Ideo in dy-
senteria diarhoea, doloribus copendia
cruris, et pedum fbant vomitoria.
In fluxu septfluo menstrui cucurbitu-
lis circa mammas utimur. si humor
habeat potam, ut moveat introrsum,
indicat retrahens extrorsum, ut frictio-
nes salua facta, intrum a. sudorifera.
si humor habeat tractum ad partes ex-
teriores, ut nimium ad eas moveat, in-
dicat revellens ad partes interiores.
Ideo Avic.a in lepra, et elephantiari
dum nimius humor ad exteriora fluit,
iubet ut multa, ac sepe repetita per-
gantia administrent. si dextrorsum
moveat humor, indicat revulsionem ad
sinistra.

sinistrum. si plus justo vergat ad sinistrum, induat retrahens ad dextrum. si nimium fluere aptet sit ad anteriora induat revellens ad posteriora, et è converso, ut sit statuendum cum Galen. lib. art med. cap. penult. et 14. meth. 4. ppm cum esse in oi revulsi esse retrahendos humores ad partes maxime oppositas. Haec sententia veritatem habet, dum fiat retractio humoris ad suam originem. Unde Gal. 2. ad Glau. 2. dum humores fluunt ad cruy, ut sitat fluxio, id dicit, secandam esse venam in cubito eiusdem lateris, non lateris oppositi.

Eodem modo cum à cruce aura venefica ad caput ascendit, et comitiales morbos facit, remedia q alteri cruri adhibent, nihil conferunt ad fluxionem sistendam, qb non fit retractio fluxionis ad suam originem. sic medici cauteria sutura coronali adhibere debent, dum

fit descensus catarrhi à capite, retrahere
n-cupiunt catarrhos descendentes ad
suam originem. Et dat. in brachio in
flammato non secat venas alterius
brachij oppositi sed cruris eiusdem la-
teris effect: Et lib. cut. q sang. mis.
venas sectas brachij oppositi in pleu-
ritide, vel nullas, vel tardas efficere
commutationes affirmat. Nam pleuritis
ferè semp fit aut calefacto, aut ce-
frigerato capite, et ideo commutio vel
humorum liquatio fit q venas cervi-
cis, et musculos pectoris, q tandem
firmant, iuxta membranas costas ad
cingentes.
Conuenit uero in pleuritide sectio ve-
na commutatoria in brachio lateris
effect; ut sanguis fluxus à capite ad
membranas oppositas certo tramite
ad suam originem tradat. Ideo sectio
lateris oppositi nullas, vel tardam
fait

facit revulsionem, qa si aliqua fiat
retractio hoc progressu temporis sen-
timque contingit. Evacuato si sangui
ne partis opposita nedes vacuum, la-
teri affecto succurrit.

Jam dicemus de oi auxilio revellente,
restat ut termo fiat de rejecutiente, ac
deriuante. Rejecutiens indicas ab
humore habente in se potia ad locos
indecentes, a decentibus, a qbus, et pquos
fluit qf primos. Hoc est dal. sentia lib.
ad Trasyb. vbi dicit nos uti rejecutien-
tibus cum revellit humor noxius ad
locos salubres, a qbus fit flexio. Voluit
qd humores nocivos q habet raptus ad
partes indecentes, et q retrahi pt ad
spatium, et ad terminum a quos indi-
care auxilium rejecutiens. Sed a hu-
mor non est tm is, ut alij dixerunt,
q est in termino ad quem, sed etia q est
in spatio, ita tm ut det duplex respec

tiens. 1m ad spatium. 2m ad terminum a quo. Hoc indicat ab humore apposito existente in spatio. Illud uero ab eode ut est in termino ad quem. Ideo Gal. 13. met. 6. ad incipientes inflammat. magis utendum esse cegcutientibus, quam digerentibus testat. Dum uero incipiant inflammat., sane fluit humor, et dum fluit, non tangit terminum ad quem, sed in spatio cegcutit. Ideo humor in spatio indicat cegcutiens. Addit Gal. et magis cegcutiendum est, si id qd confluit, crassum non est. Ecce qd ab humore confluente q non attingit terminum ad quem, id est in spatio, voluit indicari cegcutiens. Imo ib. Gal. apponit cegcutiens a termino ad quem ad spatium, dicens. Si etiam humor in parte cegcitur non uehementer impactus, cegcutientibus est utendum. Ecce proponit

ponit aliud repellentis, id est à termino ad quem ad spatium. Hæc duo genera remultionum differunt à se invicem tum magis, et minus. Nam dantur repellentia valida, et debilia. Ea adstringentia, alia denutantia dicunt. Nam ut repellendo humori compa rantur repellentia; ut vero poros rarefactos denutant, denutantia. ut poros apertos adstringunt, adstringentia merito nuncupari merent.

De differij auxilij remollentis, et repellentis libris dicimus. Restat ut de 3.o auertente auxilio scil. de derivante loquamur. Hoc auxilium tanè indicat ex mala habente in se principium motus depraua ti. proximo fati, decenti diuersa ab ea, p quam, et à qua fit fluxus. Hoc colligi. ex Gal.o 2. in 6. epidem. 7. ubi ex sententia Hippocratis testatur derivationem

sucum respicere, q non habet inclin.
ut p conueniente regione ferat, per
quam illum habente inclinat. ad
motum deprauatum. Addit Dal. ita
tum, ut nec valde procul à conueniente
regione, nec valde remotum conferri
possit. Quare dicat. Qui sucum est in
parte non valde remota à conueni
enti, q non est spatium huy qd, et
terminum ad quem fit fluxus. Nam ut
verbum deriuare significat ex riuo
ducere in alios canales, ita deriuare
indicat ab humore q duci pt à loco
indecente ut à riuo p canales ad lo
cos decentes. Hic verò humor non
existit tum in termino ad quem, sed
etiam respio in spatio et termino à
quo. Hinc errant q putant humo
rem rone termini ad quem indicare
deriuari. Dal. n. 5. meth. tr. cuius
sententiam refert Prebas lib. 8. cap.
14.

14. eam auertione existimauit esse
derivat.em dum vel p palatum, vel p
gurgulionem fert fluxio, et fiat ad na-
res attractio. Atel tane auertio non re-
spicit humorem in terminum ad quem
sed existentem in spatio, et termino à
quo. Quia fluentem ad locum p positum
humorem, et existentem in cerebro, p ster-
nutatoria retrahimus: Unde derivat.em
dicit lib. cit. eam esse qn fluentem hu-
morem p asperam arteriam retrahimus ad
ventriculum, et intestina, q.a non fluxum
humorem, et existentem in pulmone, sed q
potest fluere p asperam arteriam ad pul-
monem indiget derivat. seu detrahente
ad ventriculum, et intestina. Praterea
Gal. 2. in 6. epidem. 7. tum fieri de-
rivationem dicit, qn mam fluentem
ad uterum attrahimus ad hemorroidas,
vel è concuerso. Aut qn humorem nimium
fluentem p viam urinae retrahimus ad

intestina, et ad aliud, vel è conuerso.
Non q. humor aliquo termini ad quem,
ad potius q. fluit, aut fluere, vt à ter-
mino à quo q. spatium ad varias re-
giones, indicat deriuans. Preterea
nec est existimandum indicari deriua-
tionem à mala fluente. Etam huic fluat
huic gerat, dummodo ad proximos, et
decentes locos attrahi possit. deriuat,
et deriuatem indicat. Ideo Gal. in
Pleuriad. ubi mala gessit utitur de-
riuantibus. Nam si mala q. generat
in capite, et vertigines aut epilepsias
efficere solet, postquam est minuta,
non cessat vertigines, aut epilepsias
producere. Mala, inquam, hoc q. gessit
q. sternutatoria, masticatoriaq; ex-
purgari solet. vt Gal. 6. de tuenda 12.
Imost. meth. 6. potius vid. ex mala
generate auxilium deriuans, tuere.
tur, si mala fluxit, et membro inhe-
sit

sit, deriuanda est ad locos proximos, ex
quibus potius ostendit deriuat.ne capi à
ma gerente. Et p rei veritate nec à
ma gerente, nec ab ea q̃ moueat, deri-
mitur deriuans, sed à ma, q̃ huc mo-
ueat, huc gerat, huc sit in termino
à quo, huc in termino ad quem, huc in
spatio, dummodo ad locos proximos decen-
tes p canalos diuisos, indicat angulus
deriuans. Hinc soluit Argenterij ratio
contra Dal.m lib. art. med. penult. Nam
Dal.s lib. cit. et c. ad Glau. 12. deriua-
tionem esse retractionem humoris partem
occupantis affirmat. Contra hanc sentia
Dal.i, dicit Argenterius. Ma q̃ occupat
partes p vicinos canales non pt dici
ad regionem proximam decentes, q̃. non
indicat deriuans. Soluit dubitatio,
qa ma existens in termino ad quem
seu in parte affecta est splen. Alia

impacta, alia q̃ moueri pt, illa tanē
non eget deriuante, nec de hac loquitur
Gal. dicens, manū partes occupante de-
riuante egere, sed de hac mā, q̃ mo-
ueri pt et q̃ primos ciculos ad partes
decentes attrahi. Constat etiā falsū
esse dari mixtū auertione ex deriuat.
et reuulsione. Nam reuulsio, ut
dixi, et potiōr. cōr fit ad remota, de-
riuatio ad prima; q̃. remedia sunt
ita districta, ut commisceri non pos-
sint. Deriuatio fit q̃ circulos ad la-
tera ep Gal. 4. meth. 6. reuulsio ad
contr. q̃. non possunt misceri. De-
riuatio fit q̃ canales tang. q̃ spatiū
q̃ qd diuersū a spatio reuulsionis
q̃. non pnt misceri. Nam reuulsio
fit q̃ idē spatiū, q̃ qd aptu est hu-
mor fluere. Deriuatio uerō q̃ spa-
tium diuersū. Nam ideo (ut alij

dicunt

dicunt) venæ sectio brachij lateri affecti in pleuritide est revulsio, qua evacuat sanguis loci affecti, et retrahit spatium quod fluxit. Nam hæc omnia competunt revulsioni, cum quod hanc humor existens in pleura affecta, et idem spatium quod fluxit, ad eundem locum à quo fluxit retrahi possit. Patet hinc quod sint omnia auxilia avertentia, propter quod non datur auxilium aliud avertens, quod sub hoc genere contineat. Nam interceptio remedium nullo modo dat, nec sub genere avertentis contineri potest. Etenim ut inferius demonstrabo, non initiat ab humore, qui avertendus debeat, sed à spatio constringendo, quod fluit humor, aut ab humore non avertendo, sed tenui inerassando. Galen. n. 13. meth. ult. loquens de fluxu lacrymarum ad oculos, ponit adstringentia applicata fronti,

inter q̃ sunt multæ cicatrices, q̃ ex
plurimis venæ sectionibus introdu
cunt. Sunt etiã ligaturæ venæ fron
tis, et aliæ multæ adstringentiũ mo
dorum. Hæc adstringentia non agunt
in humores, sed in venas, quas adstrin
gunt. Quare à venis adstringendis in
dicant. Verum de inerassantibus te
nues humores tenuibus cocti: dicemus
inferius de adstringentibus, et tollen
tibus apertiones, q̃ sunt se est naturã
q̃ magis ex aliunde sit propter naturã. Cæ
ter auertentia supposita non datur
auxilium attrahens, et impellens,
ut alij dicunt, et præsertim non dat
auxilium attrahens, indicatur à parte
attrahente, ut dici solet. Dicunt n. ex
emplo manus excalfactæ, q̃ eũ ob
caliditatem attrahat, dicunt indicare
auxilium magis attrahens, et si attra

hat

hat ꝑ caliditatem ut duo, dicunt hanc
partem excalfactam indicare magis at-
trahens, qd est v.g. calidum ut tria. Hæc
sententia non est admittenda, qa destruit
nam contrarietatis, et euertit fundum
ex quo colligit. ubi agendum. Nam si
calidum ut duo tang. attrahens indi-
caret magis attrahens, nil. calidum ut
tria, qd calidum ꝓter nam indicaret
sitē auxilium, vel non destruens, sed
conseruans et augens. Quod si dicant
non in parte affecta, sed alibi esse ad
movendum magis attrahens, ut in ma-
nu opposita, vel crure eiusdem lateris
sequeretur qd aliud esset indicans, aliud
uero curaret. indicaret manus affecta
et parte non affecta remedium appli-
caret. (ubi agendum non determinat
ex subsistentia, ut alij dicunt, sed ex
indicante subsistente, ut demonstra-
uimus) Nam non esset magis appli-

candum attrahens partis affectæ, quod alii
dicunt quod ob expulsionem auxilium esse
impellens, quod etiam dici potest attrahens,
ut diximus dari duplex auxilium remo-
vens, attrahens, et impellens. Quod re-
spectu ob sit impellens satis est de-
monstratum, hoc n. auxilium vel im-
pellit materiam à terminis quo repit
ad spatium, vel à spatio ad terminum à
quo. Si confluere aptus sit humor ad
caput, et utamur diuretici, hæc reme-
dia sunt cucurbitulæ impellentia
si vero fiat sectio venæ eiusdem late-
ris tempor. pleuritidis, tunc utimur
cucurbitulis attrahente. Et si cucullamus
catarrhum à capite descendentem ad
pulmones, et utamur cum sal. fumi
columbini duy sutura coronali applicito, cucullimus auxilio attraen-
te. Derivatio quoque fit per attraen-
tia, ut si inflammetur crus dextrum,

et

et secet uena pedis eiusdem lateris, fit de-
riuatio per attractionem. Si uero fluat ni-
mis ma ad intestina, et utamur diureti-
cis, fit deriuatio per impulsionem. Non
est g. ut pter deriuantia, reuellentia
et repellentia ponamus alia auer-
tentia, qa ad hoc tria ora reduci pnt.
Preterea ex pris constare pt, qd sit di-
cendus de mo q. non habet principium
motus depraua ti. sed geti pternam.
Nam si geniti, qa sit crassa, indicat
attenuans, qd est remedium supra positum
detumptum a secundis qlitatibus. Hoc
etia metus dr digerens, non attenuans,
qr humores crassi ueniunt in corpus te-
nue, et vaporosus, qd etia digerens re-
medium ont qstare. Si geniat humor
pter duritie, indicat emollien. Si
pter obsiditate, detergens. Verum de
his auxilijs a qlitatibus secundis tangi
bilibus detumptis superadiximus, ut

concludendum sit, non ꝓ potuisse reme-
dia nã desumpta à cã ꝓ se indicante.
Et ij. metha. 13. Dal.m oportere diuisse
humores, et consequenter cam ꝓ se
indicantem uel agere ꝓ qlitate, uel
qtitate, uel substantia. Et ꝓ. aph. 21.
et alibi. Dal.m et Hipp.m ꝓ potuisse mam
peccantem circa vbi.

Restat ut postqua de inuentione re-
medij ꝓtercatiui à cã ꝓ se indicante
desumpti egimus, nonnulla de recta
administrat. ma cuiusdam agamus.

Capitulum 35.m

De recta administratione materia remedij causæ per se indicantis.

Circa quantum agendum constat qd qu-
tiescunq; querimus ad qua qtitatem
debeat sanguis, uel humor excrementitius
euacuari, qd hoc quesitum non
attinet ad qtem agendum determinatu,

Sed

sed ob ad qd agendu ppriu. Et ideo
Gal. 1. aph. 23. optime dixit, se in vele
mentis doloribus, et febribus ardentibus
nullum aliud expertu esse unquam
maius remedium, quam venæ sectiones,
aut purgationes vsq; ad animi deliquium.
Nam pponebat extrema remedia
q'uim sint preservativa, deximunq; a
ca efficiente extremos dolores, et febres
ardentes, q' ppterea spectant ad qd agen
dum ppriu, non a. ad qtum agendu.
Si vero queramus postquam constat
purgandu esse bile in febre ardente
et consequenter ut endu esse Rhab.
vel scamoneo, ad quu qtitate uti liceat
his mitis, hoc qtitu spectat ad qtitate
agendos, et capitis (ut docui) ex indi
cante agente in manu remedij.
Constat bilem efficientem febre arden
tem valde agere in Rhab. et parum
fati ab eo, ideoq; indicari maximam

gritatem, ut ad iij. vel iiij. vel etiam plures.
Eadem bilis à scammonio facile vincitur, et attrahit, et parum agit in hoc remedium, ideo parcam scammonij
gritatem induere pro ut v. g. ad 8. vel x.
vel xij. grana.

Preter quam agendum dubium est quo
tempore agendum, et presertim ut quarta
die in morbis acutis liceat venam se
care, vel potius post quartam. Auic.
n. 4. p. 16. in princip. dicit quod post
ponit vena sectio post principium
egritudinis, non est amplius intensio
Addit tonem diem, nam fortasse phle
botomari interficiet cum adiuentu dis
tuti in beuillis. Voluit quod ante 4.
diem, non postea, in acutis venam
secandam esse. Nam quod principium
illgit spatium trium dierum cum Hipp.
1. aph. 12. dicente in 2. parte aphor.
et hi circa initia sputum apparuerit

q̃ initia commentatore Galeno illgit spa-
tium trium dierum. 2. aph. 2. dicit Hipp.
in initijs morbor, ligd vid. movendum,
nocet, id est, ut dicit Gal. in primis tri-
bus diebus non sunt dimittenda mag-
na remedia, inter q̃ est venæ sectio.
Vide 5. meth. 25. reprehendit Asclepiades
qa Leuioribus incipiens primis diebus
acutis morbis vena sectione, et alia
magna remedia dimittebat. Post
quartam ut plurimum vires in acutis
est debilis ex 2. meth. 2. qa post quar-
tam non est secanda vena. Leuat
sanguis in sanis exacte tus ante 4.am
diem, non a. post 4.am qa in 4.o ter-
miniantur, qa in his morbis tus ante 4.am
vena sectio est facienda. Nam Gal.
3. de crisi. 4. et Aret. 1. 4. tr. 2. cap. 4.
in fine morbos dicunt exacte sanitos
ut synochos in 4.o terminari. Ha-
oes rone q̃ hac sentia.

Idem tn Gal. 9. meth. 5. oppositu docet,
in morbis tut. gaudis, et ante 4.m et post
4.m secandas esse venas. Hoc etiam tradit
Avic.a 4.a 1. cap. 20. et Gal. 1. aph. 12.
dicens Hipp.s in pleuritide Anaxio-
nis venam secuisse in 8.a die.

Solutio in hoc consistit, ut tunc sit
secanda vena qn indicans est electus
Sape in acutis indicans est electus an-
te 4.m ideo sape ante 4.m vena est
secanda, ut in qbus sanguinis mul-
titudo morbum acutum efficiens, aut
faciens concingit cum virtute vel
robusta pmittente, vel debili ex tufo
catione coindicante. Sano tn fit
ut post quartam indicans sit electus
a quo vena tertio indicet, qa ut opti-
me ingt Gal. 7. meth. 2. post 4.m vir-
tus in acutis tolet secolui. Unde et
si remaneat sanguinis abundantia
dum concing.t cum virtute debili

ep

ex resolut.ne non est electus indicans, sed spretus, qa virtuti debili, alimentis, non a multitudini sanguinis vena sectione est attendendus. Contingit tus, luet rarò virtutes magis esse robustas post 4.am quam ante 4.am ut si morbus aliqs inuadat cum hypothymia, cum diarhoea, et vis fiat robusta, additq; sanguinis multitudo, cui dubius est, qd etiam post 4.am vena est secanda. Ideo qd mirus si Hipp.s in 8.o die secuit venam! In pauciis tus exacte, nunquam est secanda vena post 4.am qa si terminant in 4.a post 4.am non adest indicans vena sectione. Itaq; ex dictis facile auctoritates, q videntur discordes, conciliari sunt. Restqua de auxilijs preseruatiuis desumptis à morbo rōnem ea obtinenti louti sumus, et de oribus auxilijs preseruatiuis à ea qd se indicante desumptis. Restat ut loquamur de remedijs q ea puint ab alijs caus, seu indicantibus

q̃ ex acuti habent rationem causæ.

Caput 60m

De rebus externis, vt ex accidenti habent rationem causæ.

Inter hæc indicantia sunt cõ externa ex acuti internis accidita; symptomata ex acuti rationem cõ habentia, atq; accidentalia ex acuti ledentia. Nunc de eis externis loquendum, accidentibus et symptomatibus, et rebus naturalibus, q̃ ex acuti habent rationem cõ morbifica. Itaq; cõ externa ex acuti accidita interna indicat auxilium ad eruatium, q̃ est eradicans, qa eis externa cõ facta interna pecat tm substam, et tm formam dissimilem fac̃ vicenti. Dal. lib. art. med. q. inter has cas ponebat pilum, arenam, oleum, aerem. Hæc n. cõ externa, si intra labia vlceris detineant, et ex acuti sint interna, habent vlceris agglutinatis, et cõ ster nam dici debent. Ad hæc cãtam

sarum grā reducunt sagitta, ferrum infixum, pila, bombarda &c. Ideo aer prædictus internus fribens vlceris agglutinationem indicat eradicans discutiens. Denuō quoque aliud liquidum internum redditum fribens vlceris agglutinatione aut alio modo nocens, indicat eradicans vacuans. Ferrum, sagitta, pila, bombarda et quoque aliud solidum internum redditum, et ipsum nam indicat eradicans detrahens. Vnde dantur remedia detrahentia ferrum, telum, pilam plumbeam, et alia varia detrahentia.

Caput 87.m

De symptomate vt habet rationem causæ.

Si sermo sit de symptomate indicante, hoc sane tanq; symptoma non indicat, qt ut dixi, ve ipsum indicat, sub rone ea indicat. Symptoma in quantum

symptoma toll.r ad ablationem ca.e, a
qua pdeuit, ideo nihil indicat, dicit a
sepe Gal.s id non indicare, qd ad alte-
rius ablationem toll.r et ita concludit
symptoma non indicare nisi sub ratione
ca.e. Preterea etiam oportet ut sympto-
ma habeat rationem ca.e lædentis, et non
sit qdcunqs symptoma, sed ut dicit
Gal.s non parum, non mediocre, sed
vehemens. dicq in meth.s medend.
color flavus v.g. in icteritia toll.r ad
ablationem ca.e, nihil indicat. In meth.s
a exornatoria, qa lædit pulcritud.
indicat auxilium contr.m Dolor a in
dysenteria v.g. qa ad ablationem deter-
gentis exicantis, et alvus tollentis non
auferts, ideo si fuerit vehemens, habet
rationem indicantis. Et qa inter sympto-
mata dans actionem læsa, et inter
accidens dolores indicantes, ideo de re-
medijs dolores respicientibus nunc est
agendum.

Sunt

Sunt hæc remedia anodyna, seu dolorem mitigantia, quæ aliqua agunt in mentem, alia in corpus. Agentia in mente sunt in cæ, ut mens, seu facultas sensitiva non adversat obiecta dolorifica, ut mens distrahat a cognit. obiecti iucund. Et hæc sane indicant a mente, seu facultate sentiente, minime obiecta dolorifica adverterte. Inter hæc Galen. et Hipp. 4. aph. 46. ff ponunt vehementes dolores, q minores obscurant. Nam ff per dolores vehementes tota facultas sensitiva distrahit a cognit. obiecti dolorifici et una cum spiritu confluit ad locum vehementer tentatum. Maior q. dolor veluti obscurans, et demulcens minores dolores, anodynum dici pt. Omnia animi acid. a sue iucunda, sive iucunda anodyna remedia pnt appellari, ut aeris delectabilis inspectio, et cogitatio. Unde iubent

medici ut patientes de cibis jucundis
cum amicis loquantur, jucundaque
tractent: Animi etiam aeuntia jucunda
sunt remedia anodyna, ut est timor,
ira. Unde cum aliquis ab inimico vul
neratur, vulnus non sentit, quia ob
iram, vel furore mens, seu psalta
seruitica distrahitur a cognit.e et ani
madiuersione damni accepti. Si
aliquis magnum patiatur dolorem, ut
ipse illud sit morti propinus, dum
intuetur domus comburi, ob ignis timo
rem nimium distrahitur a cognit.e pro
prij doloris. Animi igitur aeuntia bona
et mala anodyna remedia dici pnt.
Unde Val. l. de tuenda 4. inter ano
dyna, seu demulcentia dolorem pue
rorum ponit papillam mammillae
nutricis, motum lecturi mediocrem
et vocis modulationem q.d ora agunt
in mentem pueros, et distrahunt a
cognit.e

cognit. obiecti dolorifici, atq; anodyna
dici merent.
Quod si alij de anodynis loquentes, hac
mentis anodyna ꝓponerent, exactius
de anodynis loqui fuissent.
Praeter mentis anodyna dant alia cor-
poris, quor alia sunt valde frigida
ut papaver, mandragora & ꝓpoita
à Gal. 5. simpl. 19. Alia sunt humida
ut dicit Gal. Dant quoq; anodyna in
p.o et tenuium partium vel temperata.
Necessitas horum anodynorum est ꝓponenda.
Nam metum anodynum agens in corpus
à sanantia differt, qa non tollit rem
ꝓter nam, et doloris cam, sed hanc
relinquendo dolorem frangit. Nec tol-
lunt anodyna receptionem obiecti dolo
rifici; sed tollunt rei dolorificae diiu-
dicationem, quam non tollunt agenda
in mente, sed in corpore, et qa differunt
anodyna mentis ab anodynis corporis,

Hoc a qd tollit diuidiationes dolorificam agendo in corpus, vel ex toto eam auferet, vel aliqua ex parte, seu diminuit, vel reddit aequalem. Ideo dat anodynus sensum, seu diuidiationes tollens, dat minuens, dat aequales reddens. Tollentia diuidiationes noe tm, non se dicunt anodyna ut dns 5. simpl. 29. Nam etsi demulceant dolores, qa tollunt sensum et eo modo dicunt anodyna, quo hoe mortuus, seu stupidus paralyti detentum dicimus carere dolore; sunt potius anodyna haec stupefacientia: semimortuus sil. et stupidus hoem reddentia, quam vere demulcentia dolores. Ideo noe, non se dicuntur anodyna. Haec cum sint ue lementer frigida, et aduersent calori, tollunt calores agendo in illos. Et procul dubio a dolore indicantur

Nam

Nam ad faciendam judicationem obiecti jucundi, per faltem sensitivam, per quam agunt mentis anodyna, dant quoque faltis instrumenta inter q̃ est tympanum, et consequenter operatio oris corporis viventis fit concurrente calore, seu calido temperamento. Et sensatio, et judicatio obiecti jucundi fit non tam à faltem tanq. à principe agente, sed à calido temperamento, velut instrum. Propterea cum hoc tollat à stupefaciente, hoc quoque remedium indicat. Et quia ipse temperamentum calidum est tum nam, ex acuti. tum, quat. est cum sensationis obiecti dolorifici, dum indicare contum. valde frigidum, id tollendo corporis temperamentum est quoque, in eum ut dolor tollat. Praeter anodynum tollens, sensum dat quoque minuens, et aequale reddens, de quo est dicendum.

anodynum minuens sensum est humi
dum à qualis propriis 12. met. p. qd
quem indicat à contrs. scil. sicco. Itaq;
ad sensationem efficiendam oportet calidum
temperamentum qd concurrit vt instrumentum
faculti principali dat quoq; temperamentum
qd est instrum, et contrm adjuvans, id
est siccum temperamentum, qd lima caloris
dici solet. Hoc temperamentum quod ex
acuti jungit cum dolore, et dolorem
fovet, indicat acuitiem humidum, qd
est contrm. et dr anodynum, qa dolorem
tollendo non auferit doloris causam oportet
nam. Id tn circa duo anodyna propria
frigidum scil. et humidum notandum. frigidum tunc indicari à co
lore, quando p se fuerit natis, humi
dum à sicco dummodo siccum p se
fuerit temperamentum nate. Itam si
fuerit dolor in Erisipelate, ubi tem
peramentum calidum est, et siccum oportet
nam

nam, et doloris cō, remedium valde frigidum, et humidum non debet vocari anodynum, sed sanans, cum cam pter nam tollat. Preter hec dāt anodyna q̄ tenuia aqualē cedentia vocari prē. ponuntur, q̄ a Gal.o 5. simpl. 29. et sunt calida in p.o et tenuis substā. vel temperata. Vt pareat a quo indices hoc anodynum. Sciendum Gal.m dicitur 4. aph. 46. qd dum vehemens contingit dolor, ad locum affectum spiritus aiales una cum salte nimium influit, et pure. Nam si dolor habet vim accendendi humores, cur spiritus non confluet ad locum dolorificum, q̄ magis mobilis est quam humor. Experia est comprobatum in vulnere partis dextre capitis seu alqui vehemente dolore, et inflamm. ut ideo tota salta et spiritus nati dereliquat partem sinistram oppositam ita ut in parte opposita contingat

paralysis. Confluit g. spiritus aliq
et faltas ad locum dolore detentum. Itaq
spiritus q ad locum affectum nimius con
flueit, est ea ne faltas nimium oper
circa obiectum dolorificum. Quare eadem
faltas indicat auxilium diuentiens, seu
resoluens, qd est mutum calidum in p.
et tenuis substiae, hoc n. agit in spiritus
et ipsum resoluit. Est etiam mutum tem
peratum. Nam dixi de morbo in densa
tione qd indicat rarefaciens, ondi
quoq rarefactione fieri à mutu tem
perato. Et Gal. ait aq. tepida balneum
corpus rarefacere. Si igitur mutum
temperatum rarefacit, cur non poterit
quoq spiritum, q ad locum affectum
nimius confluit, rarefacere? Mi
nor quomodo alij coqueate, de hoc a
nodyno dixerint indicari à vapo
re, et humore q dolore attracto.
Nam hic vapor, hic humor, q attra
hitur

hitur, quique doloris affectus ab ipsis
DS, vel effiunt, et augent dolorem, vel non.
Si dolorem non effiunt, neqz augent, neqz
ullo pacto conseruat, ita ut tm dolo-
ris sit affectus, non a ea, sequitur quod
quinis ⊕ mitium calidum in p.º et te-
nuis subt.ª hic vapor, hic tenuis ~~subtq~~
humor resoluat, ideo dolor non demul-
cetur. Ideo remedium qd tollit affectum
doloris, nullo modo remedium doloris
neqz anodynum, neque sanans dicitur.
Quod si hic vapor, hic humor tenuis
a dolore attractus habet quoqz rorem
ea agentis, vel conseruantis dolorem
et tollat ⊕ mitium calidum in p.º ⊕
sequitur hoc mitium non esse anody-
num, sed sanans, qo tollit doloris
cam qter nam, non a mitigat
dolorem abqz cum ablatione. Quare
nos dicimus hoc remedium calidum
in p.º et tenuis subt.ª indicari a

spiritu animali, seu radio ipsius
spiritus nimius confluente, et fa-
cultates sensitivas conservante, q'
cum sit eo ut nimia fiat sensatio,
indicat anodynus, qd est aequalem,
seu malum reddens sensum. Verum
non tm sensus aequale reddens ano-
dynus dicit, sed etiam motus temperatus
ut dixi. Unde dicimus qd Gal. motus
hoc temperatus veluti suppurans vo-
cat, qa cum sit motum temperatum
est tale quoad temporem suppuran-
tium. Quamvis vero sit tale sup-
purantis, non est tm ideo cum suppu-
rante. Et praeterea omnis suppurans
aut temperatus fortis dici anodynum
non debet tm anodynus vocari, quat
est viscidus. Item Gal. 5. simpl. 19.
Sicut adstringentia inter q quoq
viscida reponunt meta, dolorem fo-
vere, et augere. at pure quidem.

Item

Nam si metu viridu applicita con-
tenant spiritus, q influxerunt ni-
mium fouentes, saltem sensitiuu,
conferunt quoq; ad doloris auctione.
Id uero clarissime conspicietis in Gal.
lib. met. ult. ubi loquens de ophthal-
mia, probat mitum viscidu sanans
partem, esse qdem partem necessariu
in methis componendi, non a anodyn-
num. Dicit sanans, quasi tollit do-
loris oculos cau, q qdem pendet ex
aeriflupione ad oculos. Nam aeris
fluxio asperitates oculos, et solutione
continui efficit, ex qua dolor contin-
git. Liquor ouii, mitum tel. crassu
subtilu ex Gal. sentia tollit oculos
asperitates, et ideo non anodynu, sed
sanans dici debet. Ideo mitum visci-
dum est in methis componendi neces-
sariu, ut illi ymisceant pulueres

tenuissimi in oculus immittendi. Sal.
q. mitum viscidum quidoqz ponit ut
tanaqz, aliqm ut necessariu in methodo
componendi. Non tn. est ut aliq diant
mita viscida densare, et obstruere
pores, p quos spiritus, et faltas ani-
malis confluit, et consequenter do-
lorem tollere. Nam quiq hoc pre-
stant mita viscida, non tm andrpa
sed potius precauntia à dolore dia
debent. Nam si administrentur dum
adest vehementis dolor, tm abest
ut dolorem mulceant ob eam diuta
ut potius obstruant, densentqz locum
affectum. Atqz sint ea ut spiritus de-
tentus nimis forceat faltem sensi-
tiuam, et qua dolor contingit. Si
uero administrentur antequ contin-
gat dolor, roborabunt eadem par-
tem, ita ut faltem animalem,

et

et spiritus influentem recipere non possit, ideoq; ab imminente dolore preseruabunt. Quare hæc remedia viuida subitò non sunt anodyna, sed preseruantia à dolore.

Argenerius lib. suo de consultandi rone cap. 12. nullum aliud anodynum præter stupefacientia & sitet. duo alia tenuis subitò calidum sil. et humidum mirum dicit esse remedia dolore sanantia. Quod est falsissimum cum hæc remedia demulceant dolorem, non adimendo cam doloris. Itaq; diuitis remedijs à dolore indicatis, de remedijs alioq; symptomatis sermo est habendus.

Vigilia inter alia symptomata cui sint actiones de præcaro omnium faultatum animalium, et quidq; habeant curem cæ, et pmaneant ad ablationem cæ efficientis, ind-

cant contrariu qd est stupefaciens,
differens à stupefaciente à dolore
indicato, qo hoc est stupefaciens fa-
cultatem sensitiuam, et tactricem, id
uerò agit in ces faltem animales.
Preter operationes istas alia sympta
non pnt indicare, nisi fortasse exi-
ens immutatu, ac detentu qter
nam considerens ut de. Cunc n.
exiens indicabit aetatem variu
ut dixi. Non est n. diendu exiens
indicare adstringens, ut malè alij
dicunt: Nam adstringens tollit ey-
tione, et ideo indicat à morbo in
aptione vasoq. Ut etiam si adstrin-
gens consideret ut tale, et ut vir-
tutem conseruans, indicat à virtute
q conseruari debet, ut dicit tu loco.
Sletius vtus remedij indicati à sym-
ptomate, et potissm. mu auxilij ano
dyni consistit in modo agendorum
et ponendo

ponendo. stupefaciens n. ut aqua
frigida, et tale debet aeru frigidu ad-
ministrari. Anodynu uero humidu
et calidu ac tenuis substie debet aeru
tale administrari. Nam temperam.m
calidu, qd indicat stupefaciens, cu
sit nale, et in habitu, difficile patis
a stupefaciense, ideo aeru frigidum
administrat. Pariter difficulter
patis spiritus q debet aeroluis q ano-
dynu calidu, et tenuis substie. Patis
etia difficulter temperam.m siccum
nale ab humido aemedio. Quare hoc
mo aemedia aeru talia administran
da sunt.

Caput 68.m

De Februs Naturalibus habentibus rationem causa morbifica.

Praeter indicat.s desumptas a sympt.s

habente ex accidenti rationem cō. dant, indicato q̄ capiunt à rebus naturibus ex ante habentibus rationem cō pternam. Inter has est constitutio nati, q̄ opponit morbo cui sit constitutio pternam. Datur cō constitutio tm nam, q̄ opponit cō morbi. Datur acus constit. nate, qd opponit symptomati seu acuti constitutio pternam. Quod qdem acus à Gal. lib. art. med. 46. symptoma, acus ucio constitutio nati simpliciter acus dr ex Jo. meth. 4. d. termo sit de constit. nati, morbo opposita, hac constat ex tempie, constitut. et ex nati unitate.

Circa tempiem si habeat rationem cō pternam, indicat constit., ideo tempiamentum calidum nolo ja conservat dolore, indicat remedia frigidum.

Compositio distingt. in magnitudine, numerum. Magnitudo nati si ex acuti fuerit pternam, indicat acui

cius

lium minuens magnitudinem v.g. efficere volumus fonticulum, et humores paulatim euacuare continuo, ut Jure cum assimilet fonti continuo corpus fluidum in se continenti, potius fonticulus, quam cauterium dicam) Cutis a magnitudo habet rationem ca pter nam p̄ libentem humoris euacuat. ideo indicat auferens hanc magnitudinem, seu fonticulum efficiens. Ipsterea Galen lib. de ther. ad Pisonem cap. 4. in morsu canis rabidi vtebat ferro candente efficiente vlcusculum, qa cutis, et carnis magnitudo erant in ca, ut venenum canium detineret. Caro subiecta gangrenae qmuis sit tm nam, et gangrena non sit correpta. Medici tn non tm gangrenam, sed etiam partes ei proximas combuerunt, qa caro, seu magnitudo carnis proxima ei, ex aduenti est pter nam, et pd esse ca, ut p contactum

gangrena partes, etiam q̃ ceina gangrena afficiant. Pars omenti, q̃ ꝓter vulnus in abdomine excidit, indicat sui ablationem. Nam Hipp. 6. aph. ult. ait, si omentum excidit, necessario putrescit, q̃ q̃ magnitudo omenti q̃ excidit est ꝓter nam, ideo indicat auxilium minuens eius magnitudinem. Magnitudo oris ut cranij aliqm est ꝓter nam, qm ob contusionem contingit sub cranio vel concretum sanguinem, vel taniem esse. Tunc n. magnitudo cranij prohibet tanei euacuatem ideo indicat sui ablationem. Unde qm minus ti ꝓt. aer craneum, et cerebro eius magnitudo auferat.

Humeri quoq; partium si fuerit ex aunti ꝓter nam, indicat sui ablatem ut docet Gal. 14. meth. 13. Nam si dens afficiat carie, et dens auferat, tane

hoc

hoc remedium non indicat a dolore, do-
lor n. indicat anodynum, et caries indicat
postiq; partis ablatae dentis auctionem.
Extraxeris q. dentem indicat ab ipso
dente, quns contingit ipsi ex aliuti esse
cand pter nam, et cariem dolorem q;
dentis fouere. Idem de numero partis
carnosae et dicendum, vt de varicibus
de testibus valde tumidis, de columella
exterciata, de membrana nariu
cum polypo iuncta. Cum n. hae partes
ex aliuti fiat pter nam, indicant sui
ablationem. Vena varicosa est ex
aliuti pter nam, et magnitudine
eius consentiat, ideo vena hac indicat
sui exectionem. Cuare s. met. p. dicit
Gal. si arteria fuerit incisa, et con-
tingat ppter vulnus sanguinem nimis
fluere, arteria vulnerata extraxen-
da est. A quo indicat hoc remedium.

Non à fluxu sanguinis, q indicat re-
trahens, non à vulnere, qo indicat ag-
glutinans, qs ab arteria vulneri juncta
et ex aenti vulnus, et sanguinis flu-
xionem conservante.

Praeter alia ad constitd naleni spectan-
tia, q ex aenti indicant sui ablá-
tionem, est situs. Unde 5. meth. 13. dicit
l. vas tm nam sit in fundo ulceris
est attollendum. Nam situs varis pte
ex aenti fovendo sanguinis fluxionem
habet vmem ca, et indicat contra-
rium attollens. l. qs in pectore
vulneretur, qmuis decubitus supinus
sit q-e. illi patienti tm nam, ex
aenti tm, qns jungit cum vulnere,
est pter nam, et ca detinens sanie
aut sanguinem, ideo jubendus est
aeger servare decubitum, non supinum
sed contrarium.

Neque

Nexus quoq; ste, et tm nam, ex
cuti aliqm est ster nam, ut ex
vulnere capitis, vel contusione, si
fluat sanguis sub cranio, et fiat pus,
in hoc casu craneum tm deam ma
gnitudinem ex cuti et ster nam.
Nexus quoq; cutis, et pericranij cum
cranio ex cuti nocet, et ff libet
cranij ff foratione, ideo jubent ut
cutis, et pericranium à cranio separen
tur. Nam nexus dictarum partium
ff libens cranij ff foratione ex cuti
et ster nam.
Conformatio quoq; ff esse ster nam
ut meatus, et cavitas; ideo in tussi
dixi meatum asperae arteriae ex cuti
fovere tussim, et esse cam ut mam
ff tussim expellenda in thorace
detineat. Quare etiam dixi meatum
seu latitudinem eius meatus esse
ff te na lem, ex cuti vero ster

nam, et indicare auxilium expectorans. Colligit ex 5. meth. ij. ubi Gal. optime ait, bellica indicari à figura arteriae arteriae, & figura illarum conformatione, & se natum, ex aenti ster nam facto indicari bellica.

Cauitas etiam aliqui concurrit ut morbosa ca. Hoc dicit Gal. x. meth. penult. loquens de fluxu lacrymarum ad oculo, ubi notat parvulas cicatrices venarum frontis esse efficiendas, ut cauitas venarum angustiet, et non amplius fluant lacrymae. Dicit etiam ut adstringentia frontis adhibeantur ob eam cam, et ut venae, et arteriae alligentur ut pariter facta angustia tollatur lacrymarum fluxus. Quaero à quo angustatus, cuius non est cicatrix, multa adstringentia frontis applicita, et ligatura venarum, et arterarum indicat? Non ab alio, quam à cauitate

uitate varios, q. quivis ut pte et tm
nam indicet tile, ex acuti tu ut faciem
fluxum indicat contrm. Hæc de tuffitie
ac figura dicendum.

Unitas quoq; sæpe concurrit ut cum mor
bifica, ut unitas carnis detinenti pus.
Nam si fiat aliqd vlcus satis profundum
in cuius sinu detineat sanies, ut cures
hoc vlcus, secari solent partes saniem
continentes. Sectio hæc aduertat unitati
quare ab unitate illarum partium indicat
et sure, qa unitas sanie fluxionem
prohibet. Dum fit colli vesicæ sectio ut
lapis detrahat, sane tollitur id qd est
ex acuti pter nam, qd est unitas vesi
ca lapidis extractionem prohibens, ideo
ab unitate vesicæ sectio illa indicat.
Pariter unitas cutis, musculorum, et
pitonei detinens aqua in ascite, et
pter nam ex acuti, indicatq; pho
rationem. Ob id dal. 3. meth. c. 4.

pungat nervus, ex cuiusq; punctione
fiat periculum convulsionis, ne id fiat
jubet ut totus nervus incidat.
Quaro, à quo indicat initio? non ab
unitate soluta, seu punctione nervi,
qa hac tanè hoc actione non ablatè
indicat. Totus nervi initio agit in
nervi unitatem, et eam tollit. q. ab ea
indicat. Et jure, nam quamdiu uni-
tas nervi conservatur, tamdiu immi-
net, ac fit convulsio, ideo ea unitas
q se sua nam existens, ex acuti in-
dicat hui contrarium scil. sectionem.
Quod de his simplicibus dictum est, ex
qbus constat natis constitutio, de
compositis etiam ad naturam constit.
spectantibus dici pt, vt si unitas
jungatur cum magnitud., concur-
rit ut detinens pus, ideo indicat non
tm soluens unitatem, sed etiam mag-
nitudinem tollens. Pariter dic ob
vulnus

vulnus exit omentum, non tum unitas omenti, sed eius magnitudo ex aliunde est propter nam, ideo indicat non tum solvens unitatem omenti, sed magnitudinem eius tollens. Hinc partem omenti exeuntem secant, ac detrahunt.

Contra iam dicta occurrit dubitatio: Nam si ea, q. spectarent ad naturam constitutam indicarent aliquid contrarium sequeretur idem esse indicans, et sibens quod falsum, et contra Gal. 1. meth. et lib. de opt. sect. Nam si v.g. unitas venae indicaret sectionem, q. eadem unitas q. sibet sanguinis, euacuat indicat pariter magnitudo, et unitas cranei sibent euacuat. canei, itaque si indicarent sibrationem, idem esset indicans, et sibens. Dicto unitatem venae indicare sectionem, non euacuationem sanguinis, quae sibet, sic unitatem, et magnitudinem cranij im

sedire puris emanat, camq; non in-
dicare, sed ꝓ fœtationem.

Diximus de ijs, q̃ ad constit. natend. p-
tinet, dicendum est modo de causis
constitutionis nati. Inter has causas
est contentus et impetens. Contentum
est excrementitius, et alimentale a q.
sanguis ꝓ se nullo modo peccans, in
quam plurimis febribus putridis habet
rationem ca q̃ter nam; necessaria est
n. caloris ellatio, et transpiratio
in putridis, quam sanguis ord. ꝓli-
bere, ideo q̃ mirum, si Gal. dicat sa-
lubberimum esse in putrido sanguine
emanari; in his n. etti ꝓ se non su-
peret copia pauem, vel mediocre
sanguinem, ex aenti tu habet rationem
fugabundantis, ut sib. sua q̃tase
ꝓhibet euent. et transpirat. ideo
ex aenti quoq; indicat emanans
sanguinem, dummodo tu putrida
febris

febris non fiat ex calochymia, aut an-
nexa sit calochymia, ut si sit putrida
febris cum hydrope, vel simili. Exure-
mentum nato qd aliqm indicat contrarium
est multiplex, et potiss.m pili. Nam si
velimus applicare oxycrocinum futuro,
pili habent rationem ca qter nam pri-
entis dicti remedij administr.d Quare
qd miraculosum ex acute habeant
rationem ca qter nam, à medicis auf-
cantur. Quod si termo sit de ca consti-
tutionis, q imperentis rationem obtinet,
id est de spiritu, iam dictum est spiritum
animalem, et cuius radius in dolore
habere rationem ca morbifica ex acuti,
et indicare anodynum, qd est calidum in
p.o et tenuis subt.m vel temperatum.
Inter res natas non tm est constitutio
sed etiam accidens constitutionis, qd
ut supra docui, respondebat sympto-
matibus. Itaq; actio tm nam aliqm

habet vnem rei pter nam ex aunti
et indicat sui ablationem v.g. fluat
vapor venefici ab infernis partibus
ad caput, si sensatio erit jucunda
partium infernar, tane conservabit
fluctionem dicti vaporis ad caput. Ideo
illa jucunda sensatio indicat anody-
num contrarium, qd dolorem efficien
vocari pt. Vnde non est mirum si
circa partes infernas nullo dolore
qditas applicent vesicatoria, ligatu-
ra cucurbitula non scarificata,
frictiones dolorificas, ut sul. sensus
jucundus ex aunti fomen vaporis flu
ctionem ad caput auferat. Verum
ut symptoma in methd medend
nihil indicat, ita accidens qd respon-
det symptomati in affectu, seu in
qlitate mutata nihil indicare pt
tamen exiens ut pter nam, et ut
cd, indicat retralens, ut v.g. optima
crisis

crisis, et fluat sanguis é naribus, tem
pore tu huius crisis supueniant ani
mi perturbationes, et vigilia quoq;
sequantur, ob q̃ ore virtus resoluat,
sanguis optimé exiens habebit in p.
sentia locus cū fouentis virius imbe
cillitatis, ideo ex aeuti quoq; indiabit
retrahens. Et qa cadem est ratio oppo
sitorū, sicut resistunt nam indicant, ali
quando hui ablationes p. habent rem
cū pter nam. Ita morbus cū pter
nam, et symptomata aliqui cū sint
ex aeuti tu nam, indicabunt sui
conseruatē. Nonne vlcusculum.
qd dr fonticulus, est morbus mixtus
ex magnitud. diminuta, et soluta
unitate, qa tu, qmuis p se sit pter
nam, ex aeuti juuat, indicat sui
conseruatē. Idem de intempie fri
gida introducta á stupefaciente
dr. Ita n. intempies pter nam

ex acuti juuat, et patientem à dolore
immunem conseruat, ideo ex acuti
indicat sui conseruat.ᵒ Quod item de
alijs rebus pter naam est statuendum.
Nam ora, ut ex acuti juuant, sunt
conseruanda, adeo ut sit rationabile
fundari virtutem in rebus pter nam
tang. in instrum.ᵗᵒ, atq; ita res pter
naam conseruatione sui indicare.
Hinc colligᵗ cur medici sic definiant
morbum: Morbus est constitutio pter
nam, ad differ.ᵃ natis, ladens imme
diate operat.ᵒ, ad differ.ᵃ constitonis
pter nam q̃ immediate non ladit
operat.ᵒ, sed potius juuat, ut fontic.
lus. Hæc n. etsi habeant rationem
morbi, non tm obtinent rationem mor
bi definit. Idem de cõ constitonis
pter nam dicatis et de symptomatib.
ut dolor quat.ᵗ plibet fluctionem
humoris ad caput, si fuerit in ex-

tinis

tinij, indicat sui conseruat.ᵒ, qo ex
aeuti habet rōnem cōe juuantij.
Superest ut agamus de recto vsu mō
auxilij ꝓseruatiui, respicientij cam
ex aeuti ꝓcernand.

Caput 3 q.ᵐ

De recto vsu materiae remedij ꝓseruatiui respicientij causam indicantem per accidens.

Circa vbi agendum, ibi facienda est
cranij perforatio, ubi cranium est im
pedien sanguinij coneret; et sanei
euacuat.ᵒ Ideo 6. meth. cit. Dat
utebat cranij perforat.ᵒ ubi erat
contusus, uel vulneratus. Ibi est com
burenda caro, ubi ex mortu canij
rabidi est vulnerata, et ubi est pri
cilum gangrenę. Nam caro ꝓpo
sita q indicat combustione, ibi

est comburendo, ubi combustionis indi-
cans accipit. Ibi est admouendus stupefa-
ciens, ubi pars stupefaciendo est, et
ubi stupefaciens adhibitus juuare potest.
Juuat 4. loco dolenti applicet, et p os as-
sumat, q. loco dolenti applicandus, et p os assu-
mendus. Idem dicendus est de ōi secto
vtro vbi, siue respiciat magnitudō, siue
unitatē, siue figurā, uel situ, aut aliū
ita spectans ad naturam constitutionis vel ad
cam, uel ad alium naturalis constitutionis. Ibi
n. est admouendus remedium, ubi cum
juramento agere, pt. Vnde Gal. 6.
meth. ult. dicit, si vlcus habeat cauī-
tatē p fundū tendentē ad infeniora
et ideo sanies detineat, partes p ulcus
tes sanie euacuatē secandē sunt.
Hactenus p posuit q agendus indica-
tum ex partis unitate, q detinet sa-
nem, Addit. Incidere duo oportet
vel totas partes supra cauitatē, uel
an

infundo tm cauitati (docebit uero vtr.
hoc vel illud sit efficiendum) sequitur.
Nam loci affecti, et vlceris magnitudo,
quibus uerbis ponit ubi agendum. Vtrum
sil. tm in fundo vlceris unitas sit tollen-
da, vel potius tota pars supra vlcus ca-
uum sit incidenda? Hoc ubi agendum
indicat ex unitate inherente, prohibente
saniei vacuatio. Sed hoc unitas est in
oibus partibus supra cauitatem vlceris.
Ideo unitas omnium partium indicat sui
ablationem. Verum ubi agendum non
tm desem? ex indicante inherente
sed etiam ex innato, et permittente. Sepe
fiunt vlcera profunda sub partibus
nerueis, et pleris vasibus, ut si partium
unitas tollatur, fluxus immodicus san-
guinis contingat, et dolores vehementes,
aliquando etiam paralysis, vel stupor.
Idem si unitas partium detinentium sa-
niem fuerit vel nerueus, vel vasor

sane tui incisi gribet. Deo optime
dicit Galen. verum pars continens sanie
sit secanda tota, indicabit boni affecti
na, seu nati constitutio, id est unitas.
Itaq; si unitas q est ca ex aliunti deti
nens saniem, fuerit conjuncta cum uni
tate gribente magnam sectionem, plu
ris sectio tunc in fundo erit faciendo,
go in fundo est unitas indicans, nec
est talis unitas vasorum, et nerorum q
paucam sectionem in fundo vlceris gri
beat. Item de sectione vene est di
cendum, si v.g. descendat sanguis a
jecore ad cru, et indicet secellen,
eiusq; accumulationem gribeat unitas
vene basilice dextri cubiti, hac uni
tas ibi reperta, ibi quoq; ~~illi~~ sectionem
indicat.

Quantum agendum indicat a ca agente
ut cum quaritur utrum sectio debeat
fieri magna, vel parva, si unitas
valde

valde resistit auxilio sedanti, et eua-
cuationes sanei, ꝑ libenti, magna
sectio. Sin contra, parua est efficien-
da. Ideo medici in febribus bilionis iu-
bent ut foramen venæ parum fiat, in
melancholicis magnum, qa vnitas ve-
næ in bilionis parum resistit auxilio
sedanti, et sanguinem euacuanti, cum
ꝑ foramen parum bilionis sanguis
facile educat. In melancholicis valde
resistit euacuationi, ideo foramen
magnum fieri iubent medici.
Quod ad modum denum? ea indicante
patiente, qa dum est ꝑ frandus crani
um, iubent orbiculare ꝑ fratione esse
faciendas, qa cranius nus vnitatem
valde resistit euacuationi sanei, et
sanguinis concreti, quare ea figura
est ꝑ frandus, qua sanies, et concretus
sanguis optime educat: hæc a est

orbicularis. Quare orbicularis faciendo
est cranij sectio. Unde Gal. 13. meth. 5.
dicit se aliqui sectione cutis inguinis
et axillarij simplice efficere, si tanie
contenta sub cute dictarij partis facile
concaui. Si difficulter cum ablat.
alicuius portionis cutis, et ad similit.
folij myrthi esse faciendas. Hippo. lib.
de cap. vulneribus loquens de modo qu
cranei est perforandi, et pendens
utrum sentim vel confertim efficien
da sit perforatio, dicit text. 50. auctori
terra os excidere usq; ad membranam
ptinij oportet.
Dicerat tu 48. os usq; ad membranam
statim excidere non debere. Nec tu
sibi contradicit, qa loqtur de modo se
candi cranium. Aliqui qi unita val
de resistit auxilio secanti, et saniem
vel sanguinem euacuant, aliqui pa
rum

cum cessit. Tunc parum postquam
vulneris, vel contusionis initium est
transactum, seu post tres dies. Tunc n.
incipere solent accid.ia ideo statim
confertim est os incidendum. In princi-
pijs vero vulnerum, vel contusionum
non valde nocet unitas cranij, ut sli-
bens evacuatur, qa etsi detineat san-
guinem, non tm accid.ia vulneris onos
apparentia accedunt, qpterea cum
unitas nondum sit ca, ut ma valde
nocens detineat, in principijs vulne-
rum sectio est sensim efficienda. Hipp
6. text. cit. respexit ad unitatem cranij
valde nocentem. At text. 48. ad eam,
q parum nocet. Ad hanc etiam respicien
Paulus lib. 6. cap. 90. dicit se reten-
tum non statim, sed paulatim au-
ferre oportet, et Celsus lib. 8. cap. 10.
si contusio, ait, non fuerit qpressa,
paulatim os contusum est extrahendum.

Inter ea, q̃ spectant ad ceteros vtos docere oportet, qnd agendum, ut vng. qm̃ sit craniũ perforandum. Huic quæsito satisfacientes medici videntur sibi contradicere. Haly abas lib. 2. suæ medicinæ q. dicebat nec à p.m̃ die oportet ossis amputationem differre, quasi dicat: perforare, et os extrahere 2.a die oportet esse. Quod etiam testatur lib. 6. cap. 90. dicens sequenti die os perforare aggredimur. Avicenna vbi loquitur de fracturis illis cranij cap. illo 21. dicit, ut plerumq̃ perforationem ossis fieri debere post 3.m diem, vel in 2.o aut 3.o qd etiam docuit Hippo. cap. et sept. 21. ubi ait, nec pati opus est, ut res 3.m diem excedat, et hoc dicit in lib. epidem. Avicenna tm̃ ubi loquitur de fracturis capitis 2et. dicebat in æstate ante septimam, in hyeme ante undecimam, vel 14.m cranium esse perforandum.

Juniore

Juniores aliq diciunt se cranew feliciter sectisse in 15.o 16.o 17.o et 18.o die. Et Paulus lib. cit. ait se quendam vidisse, cui ex fractura cranew erat conuaiuus, et post annum sanitati fuisse restitutus. Hæc q de templ. perforandi cranij dicunt, q inter se videntur dissidere, non difficulter conciliari pnt, eo modo, quo discordes opiniones de tempore sectionis venæ, inter se concordes creditæ sunt. Dicebat n. Gal. q. metq. in febribus continentibus venæ sectione non esse omittenda, dummodo nec vires, nec aliqd aliud prohibeat, ut ex. g. Sucus crudus in primis viis. Idem dicendum est de perforat. cranij, qd in fracturis et contusionibus nunquam est omittenda, dummodo non adsit vnitas, et magnitudo cranij prohibens sanguinis, aut sanie euacuat. atq

nihil cranij perforationem ꝓlibeat.
Ꝓlibere volet ꝓforationem cranij
unitas cutis, ac pericranij; q; correspon-
det creditatibus in primis vijs existen-
tibus. Nam ut hoc ꝓhibent tempus
in vena secanda, sic unitas cutis, et
pericranij ꝓhibet tempus ꝓforationis
cranij. Et quemadmodum in primis
tollenda sunt creditates in secanda
vena, ita pl. et tollenda unitas di-
cta ut partim et postea ꝓforandum
cranium. Hinc Celsus lib. 8. cap. 12.
dicebat: Quantum fieri potest, eodem
momento cutem incisionis, aut con-
tusionis esse incidendam, ac os deter-
gendum. Et Albas. 15. continentes di-
cebat; Secatur cutis in hora passionis
eius, aut in die. Hinc patet cur cra-
nij ꝓforatio nunquam die contusio-
nis, aut vulneris sit efficienda, sicut
eadem

eadem die adest impedimentum, quo minus possit cranium perforari. Est a hoc cutis, et pericranii unitas cum cranio annexa; ablato hoc impedimento dummodo nihil aliud prohibeat perforatam ipsam efficere oportet. Ideo jubent medici, ut transacto 5.o die perforetur cranium. Quod si huic 2.a diei faciendam esse perforationem 3.a die, hoc statuit, dummodo fuerit necessaria mora usque ad diem 3.um. Ligde 3.o die est perforandum cranium non a 5.o propterea quod 5.o die adest proliberis, ut diximus. 1.o vero adesse non solet, aliquando tamen virtus partis vulnerata cepit imbecillis ob fluxum sanguinis, ac prohibet, ne 1.a die fiat perforatio, ne amplius imbecillis redatur. Ideo ait huic 2.a cum necessaria fuerit expectatio ob fluxum sanguinis, hoc adstringentibus ablato. 3.a

3.a die cranium est perforandum. Quam sentam sumpsit ab Hippo. loc. cit.
Ideo Schas. 15. continentij p. ac 3.a non opus est, dicebat, ut expectemus effectus putredinis. Quasi dicat, in 2.a aut 3.a die cranium est perforandum. Nam si post 4.a fiat perforatio, quo temp. facta est mā putrida, et affectus reddi incipit insanabilis, sine dubio nil patienti proderis. Cum affectus insanabilis solo sit relinquendus prognostico. Et qa po esse ut aegrū annum indicans cum permittente eriā post 4.a sita infrauteris, vel vulneribus capitis, aliquando post 4.a licet perforare cranium. Ideo dicebat Avicen. 4. 1. cap. p. non attendas in sectione venæ numerum dierum, et ne credas post 4.a die non esse secandas venas, qa dummodo adsit indicans, et nil sectione venæ

† Ideò quemadmodum licet secare venam post 4.tum

prohibeat

perforabeat, secari debet vena. Pariter
dum adest unitas, et magnitudo cranij
propter quam detinet sanies, ex qua pho-
ratio indicat, atq; nihil perforationem pro-
beat, etiam post 4.am sem. pd. Et qa in
estate ante 7.am in hyeme ante X.am vel
XIV.am aliqn adest indicans, nempe uni-
tas, et magnitudo cranij, nihilque pro-
bet perforationem, ob id statuunt medici,
hyeme ante X.am vel XIV.am diem, in estate
ante 7.am perforationem esse efficiendam;
Et aliqn perpetuo indicans accipit post
X.am quinimo, ut docui ex Paulo, sept
aliqn indicans post plures menses: hi-
n. accidat ob continuione solui unitatem
cranij aliqa ex parte, atq; excrementa
q ad locum affectum confluunt, ac in ea
colligunt, magna ex parte ob solutam
unitatem excernant. Contingit quoq;
ut longo temp. capiat indicans pho-
rationem, nempe magnitudo cranij

et unitas ex toto impediens euacuat.
excrementi. Quare pd secari cranium
quocunq; tempore. Unde qd minus si
Saulus dixerit se vidisse quendam, q
ex questione capitis, facta post annum
perforat. cranij sanitati fuerit restituta
Illud est etiam notandum qd antecedentem
mus qm dit cranium p forandum, quem
ere consueuimus an sit p forandum?
Hoc quaerimus ut alias docui, pertinet ad
tempus opportunum agendi. Quaeri
mus si. an sit agendum, seu aliqui
vel aliquo tempore contusioni, aut
vulneri capitis cranium sit p forandum
Atqa sepe contingit in magnis
vulneribus, ac contusionibus capitis
unitatem, ac magnitudinem cranij
non seruari, sed eius partes, aut gla
dio incidente, aut alia detrahi. Ideo
Hipp. lib. de vulnerib. 4. aiebat, si
initio ossis fuerit magna, tunc non
est

est perforandum cranium, ac pterad
ubi os collidit, aut alio parte solutum
ut non imminear sanguinis collectio
vel puris sub osse: ossis perforatio non
est efficienda, quandoque ubi fiunt
vulnera magna, magna contusione,
tollit ossis magnitudo, prohibens eva-
cuationem excrementi. Et tunc tempo-
ris non adest indicatio perforationis. Et
ubi non imminet periculum retentio-
nis saniei, vel sanguinis, solutio
unitatis, ac magnitudo ossis immi-
nuta non est ex accidenti propter nam.
Ideo non indicat perforatio. Unde
Paulus lib. 6. cap. 90. ait, si fractu-
ra ad cerebri membranas pervenerit
cognoscere oportet utr. cerebrum ab
osse discesserit, necne? Si n. ab osse
discesserit, signum est inter cerebrum
et discedit ab osse, et ossis cavitatem

repit sanguinem, vel saniem continere atq; ob id os esse perforandum. si cerebrum non discedat ab osse, cavitas talem saniem continens inter cerebrum, et os non repit. Deo magnitudo ossis ac vnitas non est propter nam, cum saniem emanat. non prohibeat, quare perforationem non indicat.

Caput 40.m

De Indicatione vitali in genere.

Postquam de indicationibus captis à re bus propter nam diximus, restat ut agamus de indicationibus certis tum ratione seu à virtute potiss.m ga non solum de his diligenter loquitur est Gal. in lib. meth. sed qa in meth. illa sunt necessaria, ut dr à Gal. 9. meth. 7. q virtutem ad indicandum ita ait esse necessaria, ut ferme eius grad in parte

parte curatrice ꝑia fieri oporteat: ut
exemplo febris synocalis humoralis con-
firmat ipsemet Gal. x. meth. 11. cone-
dens vinum grā virtutis, et ob obstructio-
nem, febrem, et putredinem augere pōt.
Aliqd mediariter est necessaria virtus in
meth. curatrice, ut aliqd faciendum
sui gratia esse ostendat, non tā ꝓ libet
aliqd gratia alī ꝓter oranū fieri, ut
ex eo colligit. 9. meth. x. in fine, q
ubi ꝓ Hypocratis euacuat, seu sensim
seu paulatim, qd est salubre separa-
re, et virtutem refrigere oportere af-
firmat.
Cum qd in meth. indicione, à re by
tmū nam sumpta sunt valde ne-
cessaria, ideo de his loquendū. Pre-
sertim qd in meth. curatrice magis
est necessaria virtus, quā in meth.
de tuendo. Ita Gal. 9. meth. x. ubi

finem partis curatricis esse morbi ab-
lationem, methodi de tuenda sanitatis
conseruatio esse affirmat. Utriusq;
uero finem esse vitae custodiam. Notat
tu quandoq; ex remedijs q̃ rem tu
nam in methodi tuenda conseruant,
virtutis etiam labere custodiam. Deinde
methodi tuenda virtutem non indicare
aliqd diuersum à iuuantibus desumptis
à rebus tu nam. In methodi uero
curatrice valde esse diuersa indicatio
nem ꝓter nam, et virtutis, cum reme
dia res ꝓter nam tollentia, non ita
virtutem conseruent. Quoda n. tem
pestiue adhibita, ut vena sectio, pur
gatio q̃ vitam adiuuant. Unde id
ob vena sectione dicit Gal. se duos
in manibus medicos iugulatos con
spexisse. Cum q. in methodi curatrice
indicatio à virtute sit necessa. et

diuersa

diuerta ab indicat.ne rerum ꝓter nam,
ideo de indicat.ne virtutis loquendum est. Et
ꝓtertim de remedijs à virtute desumptis
ga Gal. 4. meth. 4.o dicit ad curationem
necessam esse vitæ custodia, sine qua res
ꝓter nam tolli non ꝑt. Postquam n.
de remedijs rerum ꝓter nam diximus,
ut ordine utamur aedificatione, de reme-
dijs tum nam est dicendum. finis n. me-
dicinæ est rei ꝓter nam ablatio. Res
eadem, cum non tollant, nisi virtus
custodiat, ideo post sermonem de remedijs
tollentibus res ꝓter nam sequitur sermo
de remedijs virtutem custodientibus.
Unde 9. meth. 5. et 4.o meth. 12. et 1.
meth. 5. principalem esse indicatem à rebus
ꝓter nam desumptam affirmat Gal.
Quam eandem sententiam habuit 9. meth.
x. ubi primum usum esse in methodo
curatrice affectus ablationem testatur,
et illum esse indicationem contrarij.

Sibi igr indicon ibus contrarijs ut
principali intentis, ad indicone à vir-
tute desumpta, ut minus principam
descendendus. Verum Galen sibi con-
tradicere vid. qr g. meth. 13. dicit
indicone omnium pos. à virtute capi
Ra. à rebus Pter nam. Hanc sentia
reperit 4. meth. 4. o.
Non tm sibi contradicit qr vel loquur
de meth. curatrice, ut de arte, vel
tang. exercitio. Principali indica
tio in meth. curatrice sumpta p
arte est indicatio contrarietatis, qr
artis finis est rerum Pter nam alla-
tio, et consequenter indicatio huius
fini deservien est principali. Licet
sumat meth. curatrix y vtu, et
exercitio, principali, seu pos. indicatio
ea est, q capit à virtute. Cum n.
res Pter nam removeri non pos-
sint, nisi prius virtutis custodia
habeas

habeat, ideo primus locus obtinet in
ordine virtutis indicatio. 2.us indicatio
contrarietatis, vel etiam dicis, 3.tio. ipsa
esse temporis et intentis. 5.a intentis
est indicatio contrarij. 6.a temporis est
indicatio filij. Ideo Gal. ibi non con
tradicit, de indicat. igitur filij p.o do
cebimus huius remedij inuentionem
deinde ordinem vtrum. Antequam uero
constet, qd indicet virtus, breuiter tra
atur nos g virtutes cum Gal.o 1. met. 8.
illgere quamcunq; animae faltem
vel vitales, seu animosas, nalem
vel aialem. Sicut a hac tria ap
pelles faltes hic animas cum Plato
ne nihil interest, dicit ibi Gal. q
1. met. p.o has faltes vires vocat
et aia virtutes. Virtus igitur indicat tui
custodia ut habemus 9. meth. in prin
cipio, vel ut sic dicas, indicat vitae
custodia. Hinc fit ut cap. 13. virtu

tem dicit esse indicans vitale, non cu-
ratiuum, et eius indicatiuum non esse
ex numero curaticorum, sed vitalium.
Et cap. x. fallunturq, inqt, quidam
q non illgunt virtutem nihil ad affe-
ctum remouendum indicare, sed tui
custodiam. Quod idem habet 4. meth.
3.° Notat tn Gal. virtutem quan-
doqz esse indicans curatiuum, et non
nunq. Preseruatiuum ex acuti. Ita
9. met. 13. in fine, vbi cum dixisset
virtutes p.° et pte tui custodiam indi-
care, dicit etiam ex acuti affectus re-
motione indicare. Per affectum
illgit rem pter nam, ut dicat
virtutem ex acuti indicare mori
et eo ablationem. Hinc 13. meth.
p.° dicit q cunqz magis pepter se
indicare, quam pter aliud. Sed
quaeritq, quae sit virtus, quae indi-
cat auxilium curatiuum, quoque
sit

sit ea, q ex acuti est indicans pter
uatiuus.

Dicunt alij robustam virtutem hanc
esse ut virtus in corpe patiente
Ephemera, q ita pmittit vene sectio
nem, ut eam ex acuti indicare vide
atur. Sed falsa est hac sentia, qa
virtus robusta qmuis pmittat re
medium ca et morbi; nullo tm modo
est indicans curatorium, aut pter
uatorium. Nam id qd indicat reme
dium pter se magis, quam pter aliud
indicat, ut docet Gal. 3. met. p.
q. 1. vis robusta indicat vene se
ctionem pter se magis, quam pter
aliud indicaret, hoc a est falsum,
qa ois virtus indicat sui custodia
non custodia virtus ex vene sect.
Imo ut 9. meth. x. habemus robusta
vis ex sectione vene ~~sectionem in~~

diuaret, nec iuuamentum, nec detri-
mentum suscipit, q̃ti vis robusta
vena sectione indiuaret, id indiuaret
ex quo nec patiat, nec iuuat, non
a indiuaret custodiens. Cti virtus
non fuerit admodum robusta, ut ha-
bemus p̃ aph. 4. ex vena sectione
purgantibus, et virtu tenui aliq̃-
quantulum patiat. Vnde concludit
Gal. q̃d p̃mittit q̃dem in morbis ut pa-
rum debilitata fiat, non tn indiuat
ut parum debili reddat, sed indiuat
sui custodia. Ideo vis robusta vel
parum, vel valde vena sectione
non p̃t indiuare. Quamobrem virtus
q̃ vena sectione indiuat q̃ aut
non robusta, sed debilis est, non q̃
resolutione, sed q̃ suffocatione.
Nam cum virtus indiuet sui cust-
diam, et debilis non custodiat Cti
ex

ex resolutione sit debilis, q̃ vene
sectione, sed magis resoluat. Ideo
hæc virtus venæ sectionem non indi-
cat, imo nec eam p̃mittit. Virtus
q̃ debilis q̃ suffocationem cum ex
vena sectione custodiat, ideo hanc
ex aliunde indicare p̃t. Hoc dicit Gal.
1. meth. 10. ubi dicit, si ex abundan-
tia virtus debilis fuerit, ex moderata
euacuat. viribus parat commo-
dum eo ablato q̃d vires premebat.
Cuc vis imbecillis ex suffocat. custo-
ditur ex euacuat. q̃d illa indicat.
Notandum tn q̃d non q̃cunq; vis de-
bilis ex suffocat. quamcunq; eua-
cuationem indicat. Nam q̃ vehemen-
ter suffocat, ita ut immineat syn-
cope, indicat sane ex aliunde leuem
euacuat. ut p̃ clysteres, ligaturas,
frictiones p̃ docente Gal. 12. meth. 13.

Non tñ ueno sectione, uel purgans
indicat, imo nec ꝓmittit. Patet qꝫ
ꝫ ht ea virtus, ꝫ ex acuti indicat
ꝓseuans. Ea uerò ꝫ indicat cura
toriũ ex acuti non ex robusta, sed
debili, non ꝫ suffocat sed ꝫ resolut.
ex g. si fiat macies, hoc tang. morbi
in intempie sicca, et magnitud. di
minuta indicat contr.m alimentũ.
sul. valde reficiens, et tollens intem
pie sicca, et magnitud. imminuta
In corp. a emaciati vis est imbecil
lis ꝫ resolutione. Et custodit virtu
illa ex alimento subtam deperdita
augente. Ideo qd minus, si sal. valde
reficiens alim.m vitale, et ꝓseuans
a syncope appellet, qt ꝫse est ind
catus a morbo sicco, ex acuti uerò
coindicatus a virtute. Vnde virtute
existente imbecilli indicat acutiũ
custodiri

custodiens, qo ds pmittens ex Gal.o 9.
meth. x. virtute n. aliquando custodiri
dicit ex consentiat. temperam.ti naturali
aliqd ex pmutat. temperam.ti pter nd.
Virtus q. q indicat sui custodia est virtus
debilis ex resolut. cum ind custodia fiat
ablatione morbi sui, et magnitudinis
diminute. Quare on virtus indicat
ppte auxilium vitale, ex acuti uero
aliqd pterneatium. cum sil. ex au-
xilio cand, uel morbus sicus, et ma-
gnitudinis imminuta tollente vir-
tus custodit. Haec virtus ex acuti
indicans ex ea q. spernit. Ideo p.
meth. 7. cu pponisset Gal. virtutes
valde necessaria et mediocriter ne-
cessaria ad indicandu, et parum ne-
cessaria, tandem eam pponit, q. pmu
indicet sui custodia, tu pponu qo
indicat id, q. est ab alio indicatu.
Et est virtus ex acuti indicans cum

tium, et generatium, indicat n.
q̃ est à cõ, et à morbo indicatu. Ideo
g. meth. 11. dicit Gal. dum vis suscipit juramentu ex his, q̃ affectu ce-
monent, uel cam, uel morbu g̃mit-
tit. Non solum a. generis virtus q̃
ex aeuti est indicans curatorium, et
generatorium, sed etiã ea, q̃ g̃mis
non coindicet indicatu à cõ, et mor-
bo, tu ipsu g̃mittit, q̃ ut nullu,
aut leue ex indicato morbi et cõ
detrimentu suscipit. Est uero hoc
virtus robusta, ut in ephemera hoc
sane non indicat vene sectione
q̃ ex hac non cautodis, eam tu g̃-
mittit, q̃ si vis sit robusta, ex
vene sect. detrimentu non accipit
si mediocriter sit robusta, aliq̃
detrimentu suscipit, sed leue, q̃
generis. Ideo g. meth. 7. dicit Gal.
virtuem aliqu esse magnime neuid
ad

ad indicandum, aliquid mediocriter, aliquid parum. Et a vis parum necessaria quæ robusta est, et quæ mittit indicatum à causa. Et hæc est illa vis, quæ in acutis morbis (ut dicit Gal. 1. aph. 4). quæ mittit ut parum debilis reddat. Nam magna ex parte in morbis acutis Gal. dicit opportunum esse virtutem parum debilitatam custodire. Ideo licet ois virtus indicet sui custodiam, non tamen ois est indicans utile. Nam vis quæ mittens et sui indicet sui custodiam, non tamen indicat auxilium custodiens, qua quæ mittit ut parum debilitata fiat. Virtus quoque coindicans ex acuti auxilium quæ curatium vel curatium non est indicans utile qua custodit ad ablationem morbi, et causæ. Et ut symptoma non indicat utile qua tollit ad alterius ablationem. Sed vis coindicans non expostulat utile, qua custodit ad ablationem

morbi, et ~~cae~~ Ita a. ca vis q̃ indicat utile auxilium, ei non conuenit mod, q̃ auxilio custodiente indiget. Ea a. indiget auxilio custodiente, q̃ non parum, sed mediocriter ex auxilio affectus indicat mediocriter refriens, ut est v.g. contusus ex pulli carne. Si uehementer patiatur, indicat auxilium valde refriens, ut est v.g. destillatus eiusdem carnis: Hoc tollit ex Gal. x. met. 4. ubi dicit. Quotiens ex euacuat. noxa virtutis contingit, totiens patet virtutem utile indicare. Ad q̃ respicit Hipp. 7. aph. 9. dicens. Coniectari a. oportet, ut ~~eg~~ ~~ger~~ cum tali virtute sufficiat perdurare. Proposuerat in praecedentibus aphis victus tenue euacuanse respicientes cam. Hic q̃ victus, uel iuamentum virtuti prestat, uel nocumentum, uel

neutrum

neutrum. Adjuvamentum, virtus cum
tali victu desinit sperare, et est vir-
tus coindicans ex acuti victu tenue
ut est debilis, q suffocatur, quali in
pleuritide. Virtus n. in pleuritide
coindicat victum tenue, seu euacuat
q. ex eo eum suffocans auferat. Virtus
tenuis q nec juvamentum, nec no-
cumentum virtuti infert, est virtus q
administratur, qm virtus est valde
robusta. Hec n. virtus ex victu te-
nui nullo modo patitur, et consequen-
ter victum tenue permittit. Deo hac
illa est virtus, q potest cum victu
tenui perdurare. Virtus uero tenuis
q est cum, ut virtus patiatur, vel ma-
ximum infert virtuti nocumentum
vel parum, uel mediocre. Virtus
mediocriter robusta ex victu tenui
parum patitur, et conuenit ut permittens

victus tenuis, q̃ mittit n. ut parum
debilis accedat ac patiat. Et hac virtus
pot cum victu tenui perdurare.
Virtus uero q̃ patit mediariter,
et uehementer ex victu tenui, est
debilis q̃ resolutus q̃ aut magis,
aut minus est debilis. Si parum est
debilis, mediocriter resolutus ex vi-
ctu tenui, Et hac aplex virtus nulla
mo victu tenuis sphere pot. Ideo
iure Hipp. dixit: Coniectari oportet
an egere cum victu tenui sufficiat
perdurare. Jam q. diximus quod
virtus indiget sui custodia.
Custodia uero fieri similiter docet
Gal. 12. meth. 6. et 13. modo non
coindiget virtus. Nam q̃ suffocat
in Pleuritide coindicans uene se
ctione, hac custodia contarijs. Si
virtus non sit coindicans est uel
q̃ mittens

ꝓmittens, vel indicans. Si ꝓmittens,
non custodit contrarijs, sed neq; iuua
mentum, neq; detrimentum suscipit à
contrarijs. Vt virtus ualde robusta in
Ephemera, q̃ cum non patiat ex sect.
ueneæ, eam ꝓmittit, vel si fuerit parum
debilis, senciat. Quod si vis fuerit indi
cans tanc̃ eget illi, et indicat illud;
Et custodia huius virtutis filiorum fieri
tolet. Dals q. 4. meth. 1. et 13. log.
de virtute indicante. Alibi uero de
ꝓmittente et coindicante.
Omissa modo virtute coindicante,
et ꝓmittente, loquamur de indicante
q̃ tũ indicat. Hæc virtus aestimatiua
nam appellat. Et dals lib. meth.
inter virtutem, et aestimatiua nam, et
indicatione virtutis et aestimatiua nam
discrimen non ponit. Ratio est qa
in metho capit virtutem, et aestimatiua

nam, ut ceby qter nam opponun-
tur q̃ sunt vitiosa. Id qd opponit
vitio, est virtus, idem Gal. ac tm
nam idem voluit esse cum virtute
Unde qmuis loq̃ut. indicat. à vir-
tute vitales vocet, tm p̃. ad Glau.
p̃. et p̃. aph. 16. indicat. cerui tm
nam vocat. Et ii. meth. 13. virtuti
estiam dicit esse in ceby tm nam,
Vtrum ucro consistat tm in tempa-
mento, vel etiam in alijs ceby tm nam
non est ut declaremus. Ex dictis mo
do colligi. virtutes, quibus estia sunt
ces tm nam, indicare auxiliu
custodiens, qd est tile. Itaq; ut de
oibus indicoribus à virtute loquamur
et de oibus indicatis tribus, diuida
mus ces ced tm nam. Inqt n-
Gal. 1. ad Glau. p̃. ille, quantum
humanu q̃ mittitur viribus medend

non

non errabit, q diuisis ciborum aeborum tum
nam et ꝓter nam sufficienter ab his
ciborum indicones sumpserit. Ideo miror
quomodo alij de indicionibus contrarijs,
et hilibus locuti sint, cum tum aerum
tum nam et ꝓter nam tutelam
negligere videant. Hinc oriuntur
illa duo axiomata in arte medica,
curatiua scil. et de tuenda methodo ne
cessaria: Contraria contrarijs curant.
et similia similibus conseruant, q etiam
ponuntur in methodo curatrice tanquam
necessaria p. meth. 13o et p. ad Glaucon. 9o

Caput 4 m

De Indicato vitali in specie et primo de temperamto

Cum igitur sit diuisio omnium aerum
ꝓter nam, diuisio aerum tum nam
et assignanda diuidunt hae res in
naturam constituentes hominis, ante

cedens, et consequens. Et pure ac
ratio in hac tria capita sunt divi-
denda, qa nali constitutio adversa-
tur morbo, cō nali constitutioni
adversantia ea qter nam. Antecedens
et consequens constitutioni nali ad-
versatur symptomata. Ideo quot sunt
genera, et differ.ᵃ unius contrarij,
tot sunt etiam alterius. Constitutio
nali dividi solet in temperamentum
compositum et vnitum, ideo circa tem-
pam.ᵐ ut pateat qd indicet temp.ᵐ
declarandum est qd p temperam.ᵐ in-
telligere oporteat. Temperam.ᵐ igit
indicans sicd debet esse qsens. Ratio
est qa a qsenito, et a futuro non ca-
pit indicatio. Unde 11. meth. 11. dicit
tunc virtutem custodiri qm non alte-
ratur. Temperam.ᵐ ita ut virtus
sit corruptioni ppinqua, non alte-
ratur qm qsens virtus servat. Ideo

Eadem

habet 14. meth. p. 9. et 5. Sile temp.m
qd sile indicat et qtens. Sed est dubi-
tatio qa 9. met. 14. et 15. dicit Sal.
qterius temp.m valde conferre
ad inuenienda remedia. Soluitur
qa 9. meth. loqtur de remedijs curati-
uis, et dicit temp.m valde confere
ad horum remedijs inuentionem. noluit
tn temp.m qterius nale indicare
remedia curatiua, q' sunt contraria
sed voluit temp.m nos manu duce
ad cognitionem qtentis abectus qter
nam. Nec n. potest cognosci qtens
intempies nisi cognoscat qtum recedat
a nat. temp.m qterito. Hoc p. qte
uitem non ponit ut indicans uel
curatiuum, vel vitale, sed ut signum
indicantis curatiui. Requiritur q.
ut temp.m sit qtens, si debet
esse indicatum uitale. qa p. aph. 14.
1. meth. 14. et sepe alibi habet, uiles

esse temperiem, ut pertinet ad cognitionem
presentis affectus, non a temperiem pre-
dentes remedijs indigere, et indicare.
Regritur preterea ut temperamentum pten-
sit in latitudine constitutionij natij
Modo n. loquimur de differijs natij con-
stitutionij. Temperamentum uero id est
pten, et tale, uel est optimum, uel me-
diocre, uel malum, in latitudine sa-
nitatis, et natij constitutionij.
Hoc dicit Galen. 4. meth. g. vbi dabet in
meth. curatrice, ad differentiam de tuenda,
oportet ut temperamentum natum conseruet
siue sit optimum, siue mediocre, si-
ue ab his accedens, natum tuo. In tu-
enda uero natum temperamentum non opti-
mum licet permutare. Ideo 11. meth.
3. temperamentum vitiosum dicit Galen.
in sanis est permutandum, in egris uero
semper seruandum. Non loquitur Galen.
de uitioso temperamento extra sani-

tatis

tatis latitudinem, qua hoc in egris non
est servandum, sed pmutandum, loquor
a de vitioso temperamento in latitud.
sanitatis, qd in methd. curatrice ser-
vari debet. Ideo dico illa axiomata
non tm in curatrice, quantum in me-
thodo de vicenda locum habent. Nam
temperam.m vitiosum in vicenda, contra
ajs est pmutandum: optimum vero
servandum. Temperam.m qd est indi-
cans vitale sive fuerit adventitium
sive nativum, dummodo ptens sit
et in latitud. sanitatis, tale indi-
cans dici debet. Et ideo Gal. 11.
met. c. temperam.m nativum, et adve-
titium tm nam dicit sui custodia
indicare. Et licet loc. cit. adventitium
temperam.m ad cas saepe reducat,
et eo indicare, qte ferre dicat Gal.
ideoq; non talia, sed contraria, et

generalia remedia indicare nid.
idem temperam.m Aton tra. ibi con-
tradicit dals. qd qp temperam.m adsci-
titius qd indiget remedijs cand re-
spirientibus non illgit adscititius
in latitud. naturalis constitutionis, sed
morbosus.

Diximus ucro intempies morborum
et qend morbum exacerbati indicare
sile. Ex his igr constat temperam.m
indicans vitale esse gentis nald, nec
naturalis tit, nec adscititius, sed etiam
preterea debet hoc temperam.m partim
gtantium, vel habentium consensum
cum gtantibus. Unde 12. meth.
5. dicit ad robur virtutis servandum,
et ad synecpales accessiones geomi-
nus de repenti incidat, cauendum,
singulare gtidius esse temperam.ti
custodia. Ideo temperam.m indicans
vitale

vitale debet esse, quantum partium
aut cum his consentientium. Unde 12.
meth. c. in curanda syncope optimum
esse vinum dixit. Addit considerandum
esse temperiem capitis, qui si facile à
vino patitur, abhor est abstinendum.
Ecce quomodo temperamentum capitis, qd pa-
titur à vino huius exhibitione, prohibet,
et auxilium ibi illud indicat, et qd ideo
temperamentum indicans vitale est partis
quantis. Quare Gal. 4. meth. vltimo
partes internas indicare ibi familia-
ria remedia, dixit.
Sed has partes illgit quantas, et cum his
consentientes. Proinde scabie, in lepra
ad utrumque elleborum, ad cantharidas
extrinsecus admouendas accedimus,
non a in affectibus internarum partium.
Sic curat. externos vlcerum vtimur
angine oris, squamma, ere usto,

cadmiae cerusta, lythargyriq; non
o. in vlceribus internas partiu, qd
hanc temperam.m indiget remedio lti
uum, ma non est aliqua ex ppriis.
Dubium tn est de opio, qd aliqui me
dici intrinsecus concedunt, et de can
tharidibus quas in lib. simpl. intrinse
cus concedere uid. Gal. Haec n. mta
destruunt temperam.m internas par
tium, ideo ab hoc priberi videns.
Dicamus opium, cantharides, et illa
exhiberi potius tang. in meth.o com
ponendi necess.a quam in meth.o cu
ratiue. Ratio est qa cantharides
non conueniunt tang. remedia
diuretica necess.a, sed potius tang.
diuretica vesicula. Hinc neq.
exhibent cantharides syncere, sed
pmixta cum alijs, quos tent vesi
cula. Sic opium potius in meth.o
comp.

componendi est necess.m tang. reme-
dium, qd ind.r vim alios metos sopo-
feros augere. Hinc fit ut nung.
syncerus intrinsecus sit qbendus. Jgr
temperam.m internas partius indiget
remedio custodiente, ideoq; hoc indi-
cat, et qpterea temperam.m destruen-
tia non pmittit. Patet q.d falsum
esse à virtute, qut consistit in tem-
pamento ephemeras capi indicanem
vitale. Nam tale temperam.m nate
non est qsens, q.d non pd indicare vi-
tale, seu custodiens. Dals 6v 8. meth.
vit. ind. in ephemeris, qd qcessit velut
signum temperamenti qter nam, à
quotum.r indicatio curativa. Unde
post initius cap. ult. ut arbitror, diu
faciendus in ijs cibandis, q diariam
habent, ut vel ipsi temperamento atten-
damus, vel uni affectui contrarium

+ a virtute merito tem:
pamenti indicanem de-
sumere p Plutine
dicens qd. ibi p ponere
temperamentum vitale in
ephemeris

sil. frigidum, et humidum exhibendo.
Cum ipsorum et victus contrarius spe-
cificus sumptum ab effectu, seu ab
intempie febris ephemeræ, et ipsius
detumptus ab intempie febris ephe-
meræ indicandi laborantij. addit,
catenus victus tenuis adhibere opor-
tet, quatenus calidius, et siccius, quam
antecedens corpus apparebat. Cui
temperamentum nata qd quesit tanquam
signum ipsius intemperamenti febri-
lis, ex quo desumit ipsius victus cu-
ratium. Ita ut victus in ephemera
vones temperamenti nullo mo sile
sort indicare. Imo nec in alia
febre victus vones temperamenti qd
indicare sile. Nam in oi febre tem-
peramentum nata non est potens, sed
quesit. Quod si indicatio in febribus
sumitur à virtute, ut consistit in
intempie

intempie, hac non est vilij, vel indi-
catio sili, sed spreta, et contrarij.
Quare Galen. 8. meth. vlt. dicit, licet in
ephemeris et in ciby febribus indicat
à viribus desumere q. tal. vires con-
sistunt in temperamento, in potenti-
bus disputat. opus huius indicij
non existit. Ratio est, in Galen.,
q. vires ex acenti indicant, et indi-
cant id, qd spernit velut ab alio in-
dicatu. Nam virtus ei indicat sui
custodia, q. non tuo fit q. sila, sed q.
contra. Vnde virtus in febribus, et
frigido, et humido victu custoditur.
Verum hi victus frigidus, et humidus
in febribus à morbo indicat. Coindicat
uero à virtute debili ob intempiem.
Nam virtus ea ex victu q. posito custo-
ditur. Virtus tu hac una cum suo indi-
cato spernit. Nam qd est ab alio in

dicam, ex acuti indicat. Hinc colligi virtutem indicantem auxilium curatiuum non esse robustam, sed debilem. Nam in febribus ablatus est temperamentum virtus ipsius intemperiem et imbecillis, et tu quod autoris ex remedio contrario id coindicat. Et quinis Galen. 9. meth. 9. dixerit virtutem in ephemeris esse robustam, loquebatur tu de virtute respectu remedij ipsum curatiui tui. vero sectionis in ephemeris, et robusta virtus ut vero sectione omittat, sed est debilis et coindicans contrarium ex zone temperamenti in ephemeris. Et de hoc breuius est Galen. 8. meth. 9. et ipsa non ibi contradicit.

Quare iure dico indicium ~~ita~~ tale tilis remedij tui a temperamento ipsius nati, sive sit optimus, sive

medioce

mediocre, nec fere malus, vel natus, vel adscitius, dummodo sit temperamentum partius substantius, et habentius consentus cum substantibus. Gal. 4. met. 7. cum dixisset partes internas egere familiaribus ut custodiant, addit cadmiam, aeruginem, asbestum, et illa ulceribus externas partius esse noxia. Vt ideo inferendum sit non tantum temperamentum partius internas, sed etiam externas indicare sui custodiam. Verum tamen est, quod temperamentum partius externas sepe concurrit ut promittens; nam saltem, quod indicant vitae custodiam, magis indigent custodientibus, ut est in internis, quam ut est in externis partibus. Nam ut habemus q. met. x. in internis, et propinquis partibus saltem, quod etiam experientur,

in alijs uero partibus p participa-
tione. Ideo 7. meth. ult. in exhibi-
tione purgantiu notat, qd si pars
habuerit eoem actione, seu virtutem
valde necessariu p uita custodia:
Aduertendu est, ut audacter non e-
uacuet, ne uire partis maxime
necessarie diminuant, seu eius tem-
pamentu, in quo virtus fundatur.
Quod si pars fuerit ignobilis, et hbs
tu conuenientes habeat actione,
~~ots audacter~~ purgandu, qa tempa-
mentu, seu calidu innatu partis
purgans, validu admittit. Per
tempam.tu q. oportet illgere poti-
simum tempam.tu partiu principaliu
et cum his contentientiu. Et ut
colligt ex Gal. loc. cit. expedit in-
telligere partis affecte tempam.tu
p parte a affecta non illgit Gal.
parte

partem intempatam, qa si partis tem-
peries est amissa, non est conseruanda.
Itaq; in ulcere simplici temyam.m
qd consistit in passiuis glitatibus non
indiget tile, qa ad ulcus simple est
humidus, et qd tentiam duplicis excre-
menti tenuis, et crassi. Ideo cum con-
sideret temyam.m nale in passiuis
glitatibus, dare non qd in simplici
ulcere indiare custodiens, seu tile,
sed temyam.m nale quoad passiuas
glitates, qa qd erit in ulcere, tanq.
cedens, et qd erat manifestum,
concurrit ut signum qd tentis recessus
a nati statu. Et qa in naturis hu-
midis ut in pueris, et mulieribus
temyam.m simplicis ulceris quoad
passiuas minus recedit a nati, quam
temyam.m corporis sani. Ideo Gal.
7. meth. 8. dicit in naturis humidis
minus esse exiccandum, quam in

vitij, id tu notat in simplici ulcere
admoueendum esse remedium vile quod
pannicij qlitatis. Nam seruatur tem
pamentum in ulcere simplici quo
ad actiua, ideo hoc est custodiendum
filibus. Quare determinat d Ga
b. meth. 13. et sequentibus qd metum
carnem generans debet esse panni
ficium, et detersorium. Determinat a
c. 8. an calidum, uel frigidum esse
debeat? Concludit nec frigidum, nec
calidum, sed temperatum ex calido, et
frigido mixtum. Reddit rationem,
ut nā ex qua caro fit diuis conser
uari possit. Ideo concludit remedium
carnem generans partim esse cura
tiuum, partim vitale. Nam ut fiat
carnis generatio, oportet ut tollant
impedimenta, seu res preternat,
et ut conseruent res nat. Impedi
mentum igitur est, excrementum te
nue

nue, et crassum. Tenue est vellendum
q exiccantia, crassum q detergentia.
Ideo sarcoticum est exiccans, et deter-
gens. Potest etiam dicitur remedium
respu intempiei humida, curatium.
Est etiam vitale, quatenus in actius
est temparatum, et custodit temparam pri
partis ulcerata, à quo velut à proprio
instrumento caro q educitur. Quod si ca
ro fuerit contusa, ut fit in q burdam
ulceribus, utendum est suppurantibus
q sunt temparata quoad actiuas, et
passiuas qlitates. Nam in contusis
ubi adest sanguis exuretus, et in vul
neribus aut abscissa caro, ut sanguis
concretus, et q ponita caro exeat;
oportet ut caro, et concretus sanguis
suppures. Suppuratio ex dal.
5. simpl. cap. de suppur. est q dam
imp q cita cortio, q fit à na. Duo

uero sunt potiss.m nā consequentis
instrum.a temperam.ta et calidum in
natum. Ideo Gal. concludit suppu
ran. debere esse temperatum et viride
subst.a. Est temperatum quoad actiua,
et passiua, ideo est tale, et à temper
mento partis contusa, uel vlcerata
indicatur, atq; adeo suppuran. est
remedium vitale. Est etiam vitale
quatenu est viridum, nam conser
uat, ut ita dicam, calorem innatum,
substantiamq; spiritualem, q. nā
mittunt dr.e à Gal. Id, tu est na
tandum, hoc remedium suppuran.
ut est tale temperamentum, modo dicit
temperatum, modo calidum, et humi
dum, qa est tale nā humana, q.
in calido, et humido consistit. Di
cit temperatum qa est tale temperam.
humido, qd etti calidum, et humidum
uere

uere dici debeat, vocatur temperatus
quoad substantiam. Datur quoque suppu-
rans frigidus, et siccus quo ex g. uti-
mur in contusionibus capitis, v.g. ol.
ros. compos. Est frigidus, et siccus, et
dici potest temperatus, qa sile existit
temperamento primario, et cerebri, qd
est vitale in quantus temperatus, seu
sile temperiei partis, in qua fieri de-
bet suppuratio.

+ est frigidus et siccus
Se ergo suppurans

Hactenus constitutus sit virtutem,
ut consistit in temperamento vali-
dentis huic sit optimus, huic ten-
dens ad malus, huic mediocre, vel
nativus, vel adventitium, dummo-
do sit partis praestantis, aut huic
consentientis, indicare auxilius sile
et temperatus.

Caput 4 Sm.

De magnitudine naturali.

Quod diximus de virtute indicante
sile ratione temperamenti, idem di-
cendum est de virtute, ut in compo-
sitione nati fundatur. Si in mag-
nitudine nati fundatur, etiam indicat
sile. Non n. à magnitud. et subtia
ut alij dicunt, sed à subtia magni-
tudine desumitur indicatio sili, ut
docet Dal. 11. met. pt. 7. et 13. di-
cens cap. pt. à quantitate subtia
desumi auxilium eam subtiam
conseruans, non a à numero sub-
tantiae dicit cap. indicat.
Ratio est qa numerus non im-
mutatur. Vtrum ueró numerus tu
nam possit mutari, et consequen-
ter indicare sui custodia, declarabo.
Ideo quantitate subtia dico sile
indicare quatenus continua, non
discreta, qa magnitudo nati in-
dicat

diat sui conseruatē, cum eadē sit
ratio oppositorū, magnitudo pter
nam indicat sui ablationē. q̄ ma-
gnitudo tm nam indicat sui con-
seruationē. Hæc magnitudo est
varia p̄ varia corp̄ in quo fun-
datur. Alia est magnitudo carnis
pinguis sanguineq; rubea. Alia
est magnitudo subt̄ spermatica
q̄ conseruari debet. Ideo magni-
tudo subt̄ solida indicat victū
solidū conseruantē. Quare Hipp.
in aph. vocat cibū, faciliusq; est ingt
repleri potu, quam cibo. Magnitu-
do subt̄ pinguis, et carnosa indi-
cat illū humidū, q̄d Hipp. ib.
potum vocat. Et hæc sentia colligt
ex Gal. 11. meth. p̄. Vtrum uerō
magnitudo, seu multitudo spiri-
tuū indicet auxilium conseruans
postea patebit. Modō n. loquur

de constitut.ne et ideo de magnitud.
partis viventis, non de spiritum
quantitate. Magnitudo q.d partis
solide indiat conservans solidum,
ut magnitudo humide, humidum
pariter conservans. Caput a auxi-
lium conservans magnitudinis pro-
priam, non a specifica, ex qtitate
determinata substn.ae conservanda.
Ideo Gal.s 11. meth. p.o dicit mensu-
ram alimentorum ex quantitate
substn.ae q.d dissolvitur, mutatur. Per
mensuram alimentorum illgit qd agen-
dum p prius iuxta sil. p prius utqa
plus substn.ae consumitur in his q cre-
scunt, ideo dr p.o ~~aph~~. Qui crescunt
plurimo egent alimento, id est val
de repletione. Ratio est, qa ut in
pt, aliorum corpus eorum abnum.r quan-
diat, quantitas substn.ae adolescen-
tium valde pt abnum; ideo al-
mentum

mentum valde reficiens indicat.
Corpora uero eorq; q sunt in ætate
juuentutis, uel senectutis, uel con-
sistentiæ, non valde abstinentur
ideo non egent alimento valde
reficiente, nec quantitas subtl. eorq;
corporum ꝓprius alimentum indicat.
Sed hoc vid. dubium, qd tui. corpora
adolescentium magis consumantur,
quam eorq; q ultra ætatem adole-
scentiæ sunt constituti, et conse-
quenter vrd. falsum, qd adolescentes
egeant magis reficiente victu,
quam adulti. Nam q mui. Hippo.
ibi comparet corporum pueroq. et ado-
lescentium cera, juuenum uero ferro,
dicatq; qd sicut cera ti. applicet
igni facilius, et magis consumit,
quam ferrum, sic corpora puerorq.
facilius, ac magis consumuntur,
quam juuenum, et senum, q mui.

inquam dalt hoc affirmet, tamen
ut cera ad drachmam vg. igni ap-
plicita minus consumitur, quàm si
ferrum igni applicetur in quantitate
maxima, ita cum multo minora
sint puerorum corpora, quàm juve-
num, plus etiam subitò dissolui
debet in juvenibus, quàm in pue-
ris. Solutio, qa etsi corpora
puerorum sint multo minora, quàm
juvenum, ita tamen facile dissoluun-
tur, ut faciliùs, citiùs, et magis
dissoluantur, quàm corpora juve-
num. Ideo Hippo optimè dicit:
q crescunt. Responderi etiam
pt qd puerorum et adolescentium
corpora multo magis deficiente
indigent victu, quàm juvenum.
Nam victus non indicat tam tui
custodiam, q consistit in conserva-
tione, ut alij putant, sed victus

q

q̃ fundatur in qtitate substᵗ. pue-
rorum, indiget custodia, q̃ consistit
in ꝓmutatᵒ, et consequenter victus
custodiens valde reficiens, et
augens indicat. Virtus uero juue-
num consistentius, et senum non
augetur, ideo ut custodiat, non eget
victu augense, sed sili conseruante.
Ideo dixit Hippᵒ. q̃ crescunt, pluri
mo egent alimento, non tm̃ qa
adolescentes faile dissoluuntur,
sed etiam qa ut eorꝫ corpora victu
custodiente, conseruante, ꝓmutan
te, et augente egent.
De numero porro, loqtur Dalᵒ 11.
met. pᵒ. dicens, numerus nalem
non indicare sile. Rationem dicit
qt numerus non mutat. Vidᵗ
tm̃ reprehendendus Dalᵒ, qa si v.g.
dens fuerit corruptus, et ꝓpter do-

lorem extrahat, dicet patiens, ad-
mittere corruptio dentes, ne loco cor-
rupti tantum extrahat.
Quaero, nonne dens, seu numerus
dentis tuus nam indicat sui custo-
diam & potest n. ab impiis tantum
dens extrahi, q. indicat auxilium
custodiens. Dalt. tu dicit numerum
non indicare, qa. loquebat de fe-
bribus, in qbus tanen numerus mu-
tari non potest et consequenter nil
indicat. Pro tu de tuenda 4°.
dicit, non esse artificis operiare
corpus ab his, q. sunt eo clara.
Sciunt aegri, et des his conser-
vandus esse numerus partium
tuus nam, ideo non est opus artifi-
cis, vel indicatio artificiosa, q. de-
sumitur à numero, imo aliqui non
est artificiosa, q. desumitur ab
unitate

unitate. Non n. ad artificis spectat
preservare corpora à manifestis cais
ut ab incidentibus, contundentibus
lucent patientes ministris ut inci-
dant venam, non a. nervum. Di-
cimus q. numerus partium tns nam
indicare sui custodia ita tns ut hæc
indicatio non sit artificiosa, sed
vulgaribus etiam clara. Idem 11. met.
p. hanc indicat. ut clarum, et qa
de febre loquitur, ubi numerus mu-
tari non pd. dimisit.

Capeat 4 q.m

De situ secundum naturam.

Situs ut consistit in situ tns nam,
indicat custodiens situs conservam,
et presertim si situs mutari poit,
ut habet lib. art. med. cap. 89. Vbi
non solum ipsum ponit remedia tol-
lentia situm malum, sed etiam

nalem conservantia v.g. si de
scendat intestinum in scrotum, et
contingat hernia intestinalis, ta
ne oportet duo facere; intestinum
in suum situm reponere, et repoſi
tum conservare. Conservat liga
tura, quae tractoria vocat. Quare
a quo indicet auxilium dictum con
servans, cuius modi sunt dictae
ligaturae. Sane indicat a situ
tum nam e.g. si mutari. facile
n. intestinum reponitur in suum
locum, nisi ligaturis conservetur,
iterum in scrotum descendet. si con
tingat dislocatio cruris, et collo
centur crura articul. in suum
situm, ut collocent in suo situ
utimur ligaturis, mitis valde ad
stringentibus, et detrahentibus arti
culos in suo situ. Nonne ligatu
ra

rū dute, ac mutū agunt in situ, et hunc natalem conseruant? Deo sunt mā auxilij, qd à nāli situ indicatur. Natij n. situs facile mutarent; et nisi alligarentur cura, facile iterū laxarentur.

Capeit 44.m

De naturali partium nexu, et conformat.

Quod dictū est de situ, de nexu quoque dr. tūl. nexum tū nam q vitiari pt, indicare custodiens. Et quia dat p. meth. x. et 11. ubi diligenter loqtur de indicationibus vitalibus, ne uerbū qdē faciat de his, q capiūtur à numero, situ et nexu. Non tū est reprehendendus. Loqtur n. de indicationibus vitalibus in methō curand. febres, vbi numerus, situs, et nexus vitiari

non pnd, et consequenter ubi ha es
nales non indicant auxilium ste.
Conformatio nalis inter alia hb
ffsnia habet meatus, cq dum vitia
ri pnd, indicant conservans. Et si
vitiari possint, qt nimis rari ad
dantur, indicant auxilium densans
seu densitatem conservans. Vide in
meth. sodait Galn dum densi sunt
meatus, et ob raritatem qt nimi
net virtus partis distolui pd, aut
totius, ita ut contingat syncope,
densantibus, seu densitatem con
servantibus est utendum. Unde
inter alia ffsnit Galn vtum fru
ctuum acerbos, et alios adstrin
gentius, ut acetum frigidus. In in
flammat. ut plurimum, pars ob
calorem rarefit, et debilis reddit
ob raritatem, ita ut fluxionem
fauile

faule admittat. Ideo Gal. 11. meth.
15. in inflammationibus dicit vten-
dum esse adstringentibus, ut robur
partis seruet. Hec densantia sunt
conseruantia naturam densitatem, et
robur partium. Vnde idem 13. meth. 15.
in pecore inflammato reprehendens
Attalum probat ipsum philosophum
quendam interfecisse, qui inter cetera
nunquam iecur parte pstante, ad-
stringentibus fouere voluit.
Stagnatio denuta, q. dissolui pd in
inflammationibus, indicat densam.
Per densitatem a natu illgenda est
denuta pstantium partium, vel ha-
bentium consentum cum pstantibus,
nec n. densitatem ignobilium partium
seruare oportet. Ideo Gal. lib. simpl.
cap. de sulphure hoc commendat in
stabie, qui detergit, non a adstringit.

In scabie n. q' est affectus partis ignobilis scil. cutis, detergere cum qpd, non a cute parte ignobili corroborare. Ideo in bubonibus mentis, et glandulas 12. meth. 5. qstat cum relaxantia ut ol. simplex. Nam glandulas partes ignobiles corborare non licet. Densitas q' qstantius partium et cum his consentientius, q' dissolui pt, indicat densans.

Verum est dubitatio qa 2. meth. 3. et 15. dal. in inflammat. oculos non admittit ol. ros. et silia adstringentia, qmuis deiat esse ex genere eos q' indicans. Densitas n. oculos veluti partium consentientium cum qstanti dum dissolui pt, qd contingit in inflammat. indicat densans cuius mdi est ol. ros. qd tn dal. improbat. Neq; indicari densantia

a

a densitate oculorum, q' dissolui pt in
inflammat.e non tm oia densantia
pmittere, et inter alia ol. ros. et oe
sile oleosum, et pingue, indicat tm
adstringens a pponita densitate, et
pmittit in inflammat.e oculorum qd
sit aquosum, non oleosum, ut aq. plantag.
rosar. Id a qd pribet oleosum metui
est aliqua res nali oculorum q' ab oleo
do meto destruitur. Et ideo est virtus
q' in eo tm nam fundat. et q' a
pingui meto destrui pt. fundatur
uero virtus (ut id quoq; addam) non
tm in constitu.e nali, et causis eius,
sed etia in accidentibus constitutionis nali.
Inter alia accidia ut dolor indicat
sui ablationem, ita sensatio jucunda
seu virtus q' fundat in sensat.e ju
cunda, indicat sui conservat.e et
pzertim qm ex metis dolorificis,

seu secundam sensationem detrimentis dissolui pt. Diximus q. virtutem q. consistit in nati densitate oculor. et q. dissolui pt. indiare adstringens secundum, ut aq. plantag. rosar. non q. molestum, quale est ex oleorum, et pingue.

Porro auxilium hoc densans valde distat a illo, q. morbum in densitate curat, qa hoc á morbo in raritate, id á nati densitate indicatur. Heoir. met. 5. dicit Sal. magna mutatio tollit remedijs spectantibus ad methm. curatiua, parua uero spectantibus ad methm. detruenda, q. tibiles virtutes custodientibus imminentia precauet. Quod dictum est de densantibus, idem de rarefacientibus dicendum; vt si virtus ob densantia pati potest, ita

ut

ut patientes facile incidant in syn
copen, tanc rarita meatuum, q ui
tari pt. indicat rarefacien, cum
nd ex Gal.i sentia est vinu tenue
aqueum, aer temperatu, vitu atte
nuans, et alia proprita à Gal.o 12. met.
c. et 6. q rarita nalem fouere pnt.
Ob. etia Gal.s concludit in his, q pa
tiunt syncope ob rarita esse den
sandu, et in oppositis densitatem
esse rarefaciendu. Ob. ponit reme
dia curatiua densitati, et raritati,
efficienti syncope. Quamui etia
ibi colligi possint remedia vitalia,
sil. conseruantia nalem densita
tem, et rarita custodientia vir
tutem, et à syncope preseruantia,
non a curantia syncope. Vitu
igu consistens in rarita, et den
sitate q pati pt. indicat sil.

Consistit etiam virtus in cavitate, superficie, et figura. Dal. tra. x. et xi. meth. ubi loquitur de indicibus vitalibus, non loquitur de custodia virtutis, quæ in modo dictis fundatur. quæ res naturales aut in febribus non mutantur, aut si mutantur custodiuntur ex conservat. et custodia temperamenti, ideo Dal. voluit quod nervi eas custodiant, quia ad alterius custodiam etiam ipsa custodiantur.

Caput 45.

De unitate Partium.

Virtus etiam ut fundatur in unitate, indiget custodiens, ideo in hydrocephalo ut expurgetur mala aquosa capitis, secanda est vetis et pericranium. Notant tra. des conservandam esse unitatem multum longe tempo

valius

valid, qd si destruit, etiam virtus
destruit non tm ea, qs partium, sed
etiam totius corporis, adeo ut facile
moriatur.
Si fiant strumæ in collo, putent ut
extrahant, et separent à partibus
qbus annexuntur; notant tm extra
ctionem strumarum non esse tentandam
si proximæ venis jugularibus, aut
neruis vocalibus adhæreant. Ratio
est qd est periculum, ut dum incidi
tur cutis, et dum separant strumæ
à partibus propinquis, ut venæ jugula
res secent, et patientes jugulent.
Est etiam periculum ut unitas neruorum
vocalium tollatur, et fiat paralysis
et vocis ablatio. Ideo unitas dictorum
neruorum et venarum ut ea, in qua
fundatur virtus, est custodienda, et
indicatur ei custodiam, prohibetque re
medium tollens strumas. Hinc

non est minus, si medici dum
imminet dysenteria, vtantur cly-
steribus, q̃ coiter loricantia, et ve-
luti munientia dicunt, ut seum
hircinum, aliq̃q; adipes, et metas cra-
sis, et viscida substl. ut q̃ libeant
solutione unitatis intestinorq̃, et
eam unitate conservent. Virtus
q̃ ut consistit in unitate, indicat
auxilius custodiens. Aliqua tus
indicatio huius virtutis est utilis,
aliqua vero non. vg. virtus venar
jugularius, et venarq̃ vocalium
non est utile indicans. Nam au-
xilio conservante unitate ductar
partius non eget. Conservans uni-
tatem in imminente dysenteria
est utile indicans, q̃ auxilio con-
servante intestinorq̃ unitate, re-
spondet mad, ut seum hircinum.

Vnitas

Vnitas q̃ non est indicij utile, neq;
etiam est artificiosus, sed hominibus
vulgaribus manifestus. Dicet n. po-
tius strumas gulæ respice, ne mihi
incidant venæ iugulares, vel alia
partes ad vitam necessariæ. Vnitas uero
intestinorum est indicij utile, et artifi-
ciosum, non n. sciunt vulgares seuum
hirsinum, ius castratorum, & confere q̃
vnitate seruanda intestinorum.
Ex q̃ potiti spectantibus ad constitu-
nalem sit indicantibus colleg.r ide
respiu eiusdem esse indicij, et coind-
cans, qd p̃desse q̃libens, et q̃mittens.
v.g. temperam.m oris qd quat.s consentiat
dolore, indicat stupefacienti, et idem
contr.m, ut uero est nat.s, indicat sic
stupefacienti contr.m. Aduertere
tm oportet vtrum temperam.m calidum
nat.s foueat dolore ie clementiss.m
uel potius moderatum. si foueat dolore

vehementiss.m temperam.m calidum, non
tm indicabit frigidum, sed etiam pri-
debit mitium calidum sibi tile. Quod
si temperam.m calidum faciat aemi-
tium dolorem, sane indicabit frigi-
dum ut eum fovens dolorem, ut vero
nale, indicabit tile, et ut fovens
dolorem pmittit remedium tile, qa
stupefaciens non est anodynum
necess.m nisi dolor fuerit vehementis.
Quod dictum est de temperam.to idem de
unitate dicendum. v.g. unitas cuiusq;
ut conservans sanie, indicat se-
ctionem, ut tm nam, indicat unita-
tis conservat.em et pribet contr.m
Et ut tm nam eadem unitas pmit-
tit sectionem, ut conservans sane
pribet calcitati conservat.em Quare
idem respectu eiusdem est indicans,
pribens, et quandoq; pmittens.
Gal. 17. meth. 14. voluit quoq;
hanc

hanc sentiam ueritatem de numero.
Idem n. numerus aliqd remedium
aliqd indicat, aliqd prebet, aut q
mittit v.g. columella tnc tunc nu
merum est aliqd pter namq dum
sil. ita laxitate affitit, ut sit ca fo
ueus stupiones, et ut contingat ulcus,
uel inflammatio. Vnde notat Galn
qd columella indicat sui ablationem
et ita tollenda est, et ex eius ablatione
sequat morbus in numero: ut Galen
lib. de differ. morb. 4. Verum si appen
datur ut est tnc namq, merito sui
numeri indicat sui conseruationem
Nam columella nalq deseruit locu
tioni, et est uelut columna, his qd
thorace ingredi pot. Vnde ablata co
lumella sequtur pulmonis refrige
ratio, et uocis ablatio. Ideo cu sit
tnc namq, indicat auxilium conseruan

et ideo cum columella indicet sui
conservatē. Gal. loc. cit. et 6. de
tuendo q. non esse temere incuden-
dam columellā dicit, et 14. meth.
13. sed p.m. tentare oportet columel-
lam ad naturalem statum reducere.
Quod si hoc non potest fieri, et colu-
mella ad similitudinem cori sitre
dacta, dicit se prorsus amputare.
Nam licet tum tum nam indicet sui
conservatē, ut tum est ad similitud.
cori, conservatē. prohibet, et sui am
putationem indicat. Item dos de situ,
nexu, et figura. Situs nāli vais
in fundo ulceris indicat sui conser
vationem, ut fuit flux. sanguinis indicat sui ablationem. Et ga
magis pō ut est pter nam ex
acenti, quam ut est p se tum nam
ideo ut ex acenti pter nam indica

sui

sui ablationem, et prohibet conservare.
Deo 2. meth. 5. vas in fundo ulceris
attollendum esse dicit, et introquendum.
Quia etsi figura recta vasis nasi
indicat conservare tm ut fovet flu-
xum sanguinis, et ex acuti expter
nam, indicat sui ablat. Et ma-
gis pt, ut est pter nam, et conseque-
ter indicando contr.m Unde dicit Gal.
ibi, vas rectum esse tortuosum efficien-
dum. Idem de oribus dicendum est ut
reppu eiusdem remedij, si diversa
rone consideres, habeat aliqm rone
indicantis, aliqm prohibentis, aliqm
promittentis.

Caput 46.m

De cautis constitutionis naturalis.

Verum virtus non tm consistit in nati
constit. sed etiam in cais nati constit.

tutionis. Et ut cō constitionis pter
nam indicat contrariū, ita cō con
stitutionis naliq indicat sile. Inter
cā constitionis naliq datur impe
tens, et contentū. Ideo de utroque
tanquā indicante est agendū. Spi
ritus q.d juvat tm subt.a qtitate
qlitate, et potiam ad vbi. Ut tm
subtā juvat, debet conservari, si
eius dissolutio minuet, et indicat
auxilium tuam subtā conservans.
Cum vero spiritus sit tenuis, et ha
lituosa subt.a ideo dat 11. meth.
p.o. 3.o et 2. meth. 5. 11.o meth. 11.o et
12. meth. 2. q conservanda sit
tutte a synope commendat vi
rus odoratus tenuis subt.a aere
purus, vapores odoratos. Hec n. cū
filia sint subt.a spiritū, illam
conservant, ideo sunt mā actiuq

indicati

indicat à subtil. spiritu, q dissolui
potest. Unde Gal. 12. meth. 5. dicit
spiritus dissolui ex animi affectu,
ut ex timore vehementi, et subito,
ex voluptate et magno gaudio,
vel ex vigiliis, et inedia. Cum
vero eius dissolutio imminet, vi-
num odoratus, et tenuis subtil.
esse exhibendus, q. virtus aut con-
sistit in subtil. spiritum, indicat
hic. Hoc est illa virtus, q in me-
thodo medend. tanta est necessitas,
ut nullo modo omittat venae se-
ctiones, purgat. et alia, ut ideo
Gal. 11. meth. 11. spreta febri mal.
putrida, obstruct. soli virtuti esse
vino attendendum dicat. Praeter
subtil. spiritu conveniunt etiam
qualitas subtil. q indicat magis,
et minus accidendum esse, qp. ma-
gis, et minus accidit pt. Gal. 11.

met. pt. dicit spiritus, et partis solidae
glitatem nolle indicare sibi. Qualitatem a spiritus et partis solidae 11.
met. 13. vocat temperamentum. Deo tamen
non distinguit inter temperamentum spiritus, et glitatem, sicut etiam complexionem partis viventis modo temperamentum, modo glitatem vocat. Temperamentum igitur seu glitas spiritum
indicat sibi sibi. Praeter temperamentum
adest potia ad motum. Nam quando spiritus nimis rapitur ad circumferentiam. Unde fit dissolutio
spiritum, et syncope. Et ideo ut
nimium moveri pt ad circumferentiam, indicat repellens. Deo
12. meth. 6. jubet ut exhalatio ex
qua syncope fieri pt, inducatur
aq. frigida vel omphacina, aere
refrigerante. Haec repellentia
pnt quoque dentantia dici, et ut
consen.

conservantia nullam densitatem ab
ea indicari, ut etiam spiritus q ad cir-
cumferentiam minium moveri pt, con
centratus conservat ab ipsorum, ideoq;
illa indicat. Atqui in inflammonibus
non tantum luet densantibus, ut den
sitas nativ partium conservet, sed etiam
ut conservet spiritus, seu calidum
innatum, q Gal. 5. simpl. cap. de
suppur. spiritus vocat. Notatu
q ut virtus in vena sect. non est
indicans utile nisi à vena sect.
valde pati possit, ita nisi virtus
valde possit pati à muto inflamma
tioni, non est indicans deinde, sed
vel est coindicans, vel promittens. Dum
incipit inflammatio, indicatur
rejunctiens ab humore, q est rejun
tiendus, virtus partis coindicat, qo
ex eo sumpsit incrementum. Nam

ex repugnante calidum innatum, vel
spiritus concentratus detinet, et densitas
nati partis custodit. Virtus q.d. in prin-
cipio inflammationis non est indicans
deletum, sed coindicans. In augmento
humor partim est repugnandus,
partim resoluendus. Ex remedio par-
tim repugnante, partim resoluente
virtus parum patit, qa patit à resol-
uente qd rare fait, et spiritus concen-
tratus non detinet. Sed ad circumfe-
rentia dissoluit. Iuuat tm virtus à
repugnante, qd densitatem seruat, et
spiritus dissolutionem ꝯ libet. Virtus
itaq; in augmento cum detrimento
nullum, aut leue sumpsit ex reme-
dio inflammationis, remedium illud per-
mittit, uel forsan coindicat, cum po-
tius sumpsit aliqd iuuamentum. Sed
in augmento cum sit uel omittendum, uel
coindic.

condicans, non est indicans elevans, nec
indicat densans utile. In statu vero, et
potiss.m in declinat.e indicat resolvens
ex quo virtus partis fit valde debilis ob
rarefactionem, et dissolutionem spiritus,
seu calidi innati. Hac vis q̃ patitur,
indicat illes scil. densans, et q̃ libens re-
solutionem spiritum. Et hoc est virtus
q̃ indicando non spernit sed eligitur,
et correspondet virtuti totius, q̃ emit-
tit ut fiat sectio venæ, q̃ evacuet ſ
spiritum, id est q̃ partim emittit ut
fiat evacuatio, partim eget, et indi-
cat ut fiat refectio. Virtus n. partis in
declinat. inflammationis partim
emittit dissolvens, partim indicat ad-
stringens, seu detinens spiritus concen-
tratus. Unde Sal. 13. meth. 15. contra
adversarios disputans probat non esse
adstringens in initio, et augumento,

sed etiam in statu, et remissione inflammationis partis quantis esse admoenda. Nam, ut dixi, adstringens vitale electrum tum habet locum in statu inflammationis, et potissimum in declinat.

Quod de spiritu dictum est, q indicat ut concentratus detineat, idem dicendum est de spiritu, q cum moveri nimium potest ad centrum, et efficere virtutem imbecillem, et syncopem q suffocationem. ut sub-hic indicet auxilium expulsionem q spiritus conservans. aliis ma est aer temperatus, vinum temperatum, et tenuis substantia. Haec non tum raritatem conservant, et sunt ma indicat a raritate, q conservari debet, sed etiam indicat spiritus, q cum nimium concentretur, ad circumferam moveri debet.

Praeter spiritum inter cam constantis

nati

nalis datur humor, q indicat auxilium
sile. Quod ffbari pt ex Gal. q p. ad Glauc.
l. dicit: Ille quantum humanis ffmitti
tur viribus medendo non errabit, q ab
oibus rebus ffter nam, et tnu nam indi
cationes sufficientes desumpserit. Sed
inter res nales est humor, q. ab humo
re nali desumitur indicatio. Similis
sentia habet 3. meth. 7. sul. oes res
ffter nam, et tnu nam indicare. Si
humor effectus ffter nam indicat con
trariu, cur tnu nam effectus non in
dicabit sile, cum contrarios sit eade
ratio? Sed oe est indicans vitale, ad
cuius lesione ledi pt virtus; ad lesio
nem humoris lediq virtus, q. humor
tnu nam sicut etiu alia spectantia
ad cas contrarias nalis sunt indicantia
vitalia, ad illos n. lesione virtus le
ditur. v.g. si nimiu alteres sanguis,

frustratur tanē ratā nātij, si nimiū
euacuetij, etiāū vitalij, et ānālij patitur,
et consequenter indicat. Et ꝓ. hoc apio
ma: Contraria contrarijs curantur, ve-
rum est de ōibus ꝓter nauū, et ꝓtertim
de ijs, ad q̄ remedia dirigunt. Ita hoc:
Silia silibus conseruant, uerū est de
ōibus rebus tūū nauū, et ꝓtertim de
illis, ad quas remedia conseruantia
dirigunt. Humor est res nātij, q̄. est
indicans vitale. Proterea illud est
indicans vitale, q̄ non tūū agit in
corpus cū pūcamento, sed etiāū q̄
est in corpore, et à remedio ꝓfectū
patitur. Ita ij est humor nātij pūcans
corpus, ꝓ etiāū in eo patitur ꝓfectū
à remedijs, q̄. illa indicat. Et si ex
3. met. ꝓ. idē est indicans curatū
et id q̄ curatur, sic non debemus puta-
re idē esse q̄ indicat conseruatū.

et

et q̃ conseruat. Humor conseruat, ergo remedia, q̃ remedia conseruantia indicat. Vnde miror, q̃ cũ alij putarint humores non indicare virtutes, probare conantur dicentes: Humor non est instrumẽtũ virtutis, q̃ non est indicans vitale. Falsũ n. est antecedens, quo tũ concesso non tegit consequens. Nonne serum est instrumẽtũ, quo sanguis à virtute expultrice, et attractrice distribuit in totũ corpus? nonne phlegma est instrumẽtũ, quo mediante motus articulorũ validus fit, ut docet Auic.a? nonne mela est instrumẽtũ virtutis natiuæ existentis in ore ventriculi, quo mediante fit fames? Ideo humor non est tũ obiectũ, vel opus (ut alij dicunt) sed etiã instrumẽtũ faltis. Sed præterea quuis humor sit opus faltis, aut obiectũ, dummodo sit res naturalis,

corpus juuans, ad cuius lesionem patiatur virtus, sane est indicans vitale. Quod dicimus de sanguine, idem dicendum est de alijs contentis naturibus, ut de laete, ac semine; hoc nil. sang. natura, indicare sui conservatio. Atq; idem dici debet de ijs, q. constituo. naturam sequuntur, ut veluti dolor sui ablationem, ita jucunda sensatio sui conservatio. indicat. Nunc ponendus est rectus usus mx auxilij vitalis.

Caput 47.m

De recta administratione materiae auxilij vitalis.

Quaeritur q.o circa vnu, utrum cibus p anum p mitti debeat? et si sic, utrum nutriat? videtur sane non nutrire. q. Gal. 6. de vsu part. in princ. ait nulla dari via, p qua intret cibus, et p totum distribuat, nisi p os.

Intrat

Insuq; ob immitt. q anu, non vid.
pstransire intestina crassa, aut vio
lenter immittu vtq; ad senica, ut ly.
met. xi. Arbitror tu ex submissis cibis
nutritione fieri posse. Nam q clystere,
portio aliqua mati humidi pueniat ad
ventriculu, ut hab. 1. de sympt. caus.
c. q. tanto magis portio cibi submissi
ad ventriculu pueniet. Et si in volu
lo ex intestinis crassis pueniat stercus
ad ventriculu, quanto magis alimtu
ad eunde deduci potest. Et si in me
dia, ex intestinis crassis ad os ventricu
li pueniunt excrementa, potis.m
bilis, ut dixit Auic. q. 1. tr. 4. dixit
Auic. quare ex ijdem intestinis, tu
cibus submittis, ad ventriculu non
veniet. Vt q. fiat nutritio, pertin
dum auferis deglutitio, opus est ut q
anum detur cibus. Adrones opponitur

Resp. Nullam dari viam p quam fiat nutritio, nisi os, dum hac via non clauditur. Nam si clauditur, datur alia via scil. anus p quam nutrire licet. Quod à Gal. dr de clystere, q non poit fuenire nisi ad aliqua intestina tenuia, intelligi debet de toto clystere. Nam ex portionibus q sunt magis tenuibus, et pertim si fuerit alimentali, deduci pd ad ventriculu. Consule q. ut in prolatione uteri, in angina, et alijs affectibus in qbus aufert deglutitio, ut p clystere lig dum alim.m subministret.

Hactenus de indicatij curatiuis, preseruatiuis, et vitalibus aeqpu corporis, et mae iuuantij, dximus. Quoad de indicatij p positis, ut conferunt, diximus. Modo de ijsdem indicatij, et indicantibus, ut inuicem conferunt, est loquendu.

Capu 48.

Caput 48.m

De indicantibus, et indicatis, vt inuicem comparantur.

Indicantia comparant simul, vt indicent qd et rectu usum. Et qterea hue indicent qd. hue rectu omnu, conferunt ad inuicem vt sunt vel electa, vel spreta vel mixta ex his. Indicans electu est id qd coniungitur cu spreto, qd spretum est vel coindicans, vel omittens. febris v.g. vt calor qter nam indicat frigidum, bilis tang. calida febre efficiens coindicat frigidu, ideo febris est indicans electu, bilis est indicans spretu. Abundantia sanguinis synochu efficienti indicat vacuans, vis robusta etti indicet sui custodia, tu sanguinis euacuat. omittit, ideo abundantia est indicans electu, virtus est spretum. Quare indicans electu est coniunctu

cum spreto, uel pmittente, uel coindicante. Spretus electo est contrarius ꝙ. bilis cum febre juncta, q̃ tanē nonat trahit aliud remedium adte, quam febris remedium, ideo tang. coindicans spernit. Est etiam spreta vis robusta coniuncta cum copia sanguinis, et ideo ut indicans electus, spretus est coniunctus ita spretus sine electo esse non pt. Indicans mixtus, partim est electus, partim spretus, ut febris, et pituita, ex qua febris ꝙdruit, sunt indicantia ambo mixta. Febris indicat frigidum, pituita calidum, ideo medicus in pituitosis vtunt apio, pulegio, et sal. pijere. Pituita q. partim est electa. Potest etiam conuersus esse, febre scil. partim electa esse, et pituita partim spreta. Ideo non est mirum si in hac discordia indicantium, q̃ sunt mixta, dicat Gal. x. meth. pl. vnis attenden

dus

dum esse altero non spreto. Virtus pa-
rum robusta, et sanguinis multitudo
valde nocens, sit exemplum: nam
sunt indicantia mixta ex electis, et
spretis. Unde fit mixtum, q. virtus est pa-
rum debilis p resolutionem, et adest
sanguinis abundantia, dicat esse eva-
cuandum sanguinem p epicrisim, partim
virtutem respiciendo, partim sanguinem
evacuando. Sicqs non tm indicans ele-
ctum est coniunctum cum spreto, sed
etiam est indicans, et p libens. Indicat
q. v.g. virtus valde debilis p resolut.
alimm valde refriens, et p libet
indicatum à copia sanguinis. scil. an-
nexum evacuans. Indicans spretum
non tm coniungit cum electo, sed etiam
est coindicans, vel p mittens, ut dixi.
Indicans mixtum est partim indicans
partim p libens, partim etiam aut
coindicans, aut p mittens, ut exempli
allati conspicis

Quod dictum est de indicantibus qd agendum ut conferuntur simul, dici etiam debet de indicantibus vnum, et deinde electum, spretum, et ex his mixtum. Exemplum afferamus in quantitate et temp. Morbus ficus ventriculi valde agit in alim.m et difficulter ab illo patitur, ideo indicat multum alim.m. Virtus eius ut debilis parum agit in alim.m dictum, ideo paucum cibum indicat. Utrumque indicans cib. intempestiua, et virtus, est mixtum partim electum, partim spretum. Hinc morbus ficus, et attend. virtutis, qt Sal. a illo meth. dicit, paucum alimentum dandum esse. Oliqtur morbus ficus, et spernit virtus tanq. coindicans, qa tq, eo alim.m paucum exhibemus, et hoc paucum quandoqt fit multum. Si incipiat fieri inflammatio in cerebro, humor cerebri co-

indicat

indicat, ideo spernit. In declinat.
inflammationis humor indicat re-
solvens: virtus roborans, seu adstrin-
gens. utrumque est partim electum,
partim spretum. Sine in fine in-
flammationis utrinque medici resol-
ventibus miscebis cum aliis adstrin-
gentibus.

Quod si indicantia simul comparen-
tur, ut indicant quid agendum, dictum
est qui indicari a partibus indican-
tibus. Inter hos dantur electa, spreta,
et mixta, ex electis, et spretis. v.g.
vis debilis p resolut. est potens, est
etiam potens sanguinis abundantia,
potens virtus debilis indicat esse refi-
ciendum, et conducunt cum abundan-
tia potenti sanguinis refectione
omittente. Ideo virtus potens indi-
cat nunc esse reficiendum, et abun-
dantia refectione omittit. spretum

spretus q. indicans hic sit coindi-
cans, huic pmittens, coniungitur
cum electo. Notandum tm sepe con-
tingere, ut plurima indicantia
electa simul in eodem corpore reqri-
antur, qbus tm diuerso tempore est
attendendum, ut prius uni, deinde
alteri nouesque attendere opporteat.
Hinc oritur quaestio de ordine agen-
dorum, qd ad tempus agendorum redu-
citur. Nam dum querimus utrum
huic potius, quam illi sit attenden-
dum, querimus tempus administ-
randi nd remedij v.g. de 6.
meth. 7. Supponimus in parte
aliqua esse ulcus calidum, sordidum,
inteneratum, ut calidum. Supponi-
mus etiam cum hoc ulcere coniunctum
esse fluxum sanguinis immoderatum,
vel commutationem. Hoc ora sunt ele-
cta, ulcus ut calidum indicat ut
reqleat

repleat, repletio fit à parte temyata
seu temyam.ma nati parti, indicat
nil tile. Deo remedium carnem ge
nerans est temyam.ma, et dicit ibi calis
esse à temyamento nati indicatum.
Sordities excrementi indicat detergens.
Si ulcus erit calidus, indicat frigidum.
Si sit junctus cum immodica sanguinis
fluxione, et fuerit fluxio ex vena
vel arteria, vel vena interna, hic
hac indicat attollens. Si fuerit ex
recta figura vasis, indicat intor
quens. Consultio si fuerit ab unitate
nervi, vel musculi, indicat ab hac
unitate accipitur ex toto incidens.
Hec ora indicantia sunt electa.
Quibus vero pt. 2.o 3.o sit attendendum
declarabimus. Dicimus supra quod
agendum capi ex genti indicante, non
in corpore, qa cum ora pointa ulceri

jrenuta sint in corp.: ꝓsentia, et
ꝑbus simul esse occurrendum. Sed
capit tempus opportunum ab indi-
cante ꝓsenti: erga nam juvantij.
Adeo ut tunc sit agendum, qm indi-
cans pd juvamentum sumpsere. Et
qa urgens statim ac urget, statim
pat: pd, non a postea, ideo indicat,
statim esse agendum. Urgens a est
duplex, et indicans remedium effectus
insanabile conservans, vel remedium
effectus ꝓter nam introducens. Fi-
gura acuta varis, situ varis in
fundo ulceris, et varis magnitudo
fovens fluxione sanguinis immo-
derata: sunt urgentia, et indicant
ut effectus ꝓter nam introducat
ut vas intorqueat, ut eleuet, am-
putet. Aliud urgens est dislocatio
magnos articulos; nam non in-

diat

diat sui conservatē, quo dum tentamus dimouere dislocatē, aliquō contingit commutatio, ideo minus est malū, ut conseruet dislocatio. Quod si comparent vrgentia inuicē, vrgens cui primum est attendendū, est affectus qūer nam conseruandus. Aliud vrgens est postea electū, ideo potius conseruant articul: dislocati, quā ut tollat luxatio. Si igitū adsit vrgens, et vitae periculū imminēat statim est occurrendū, absq; ullo periculo vitae, deinde non vrgenti occurrere licet. Non vrgens autē est affectus curandus, vel aliud, sine cuius ablatione, vel conseruatē affectus minimē curari pōt. Hoc cō sine qua non à Dal.o dr, illud, affectus q curari debet, vocat. Causa sine qua non, vel est principua, vel non principua,

Principua ea est, sine qua affectus
non tm̃ curari, sed alia multa nec
conservari, nec augeri pt̃. vg. in-
flammatio, intempies calida, in ul-
cere dicto, est cā sine qua non, qui-
pua, qa sine cuius ablat. non toll.
soluta unitas, non pt̃ caro gigni,
nec ulcus sordidus detergi. Causa qui-
pua dicta à dat. primaria cā dr
Nam quipua duplex est, vel media,
vel infima. Haec est illa tm̃ sine
qua affectus curari non pt̃, ut cani-
tas, sine cuius ablat. non pt̃ ulcus
cicatrisari. Media est q̃ non est
ita pstans, ut quipua, non infima,
sed intra has media, ut sordities in
ulcere, q̃ minus est quipua dr.
Nam sine sordities ablat. canitas
auferri non pt̃, quamvis tolli potest in-
flammatio, licet ulcus sordidus re-
maneat

maneat. Ideo quæ plurima sunt in
diantia, uel idem indicant, uel non.
Si idem, statim est agendum ut Galen
x. meth. p. dum est pleuritis, multi-
tudo sanguinis, uis debilis, & suffoca-
tione idem indicant sil. euacuatio
sanguinis, quare statim est agendum.
Si non indicant idem, uel indicant di-
uersa, uel contra. Si diuersa, statim
est agendum. Febris ut intempies, ca-
lidum indicat frigidum, ut sicca, hu-
midum, statim uero atq; adest fe-
bris, est refrigerandum, et humectan-
dum. Si contra, uel unum est electum,
et alia spreta, uel multa sunt ele-
cta. Si unum est electum, et alia spre-
ta, statim est agendum. Dum uis
est debilis, p. resolut. q. nuis adsit
mat. putrida indicans eradicat.
tum sperniti, et virtus eligit, ideo

statim virtuti occurrimus remedijs augentibus deficientes spiritus. Dum vero multa indicantia sunt electa, oportet considerare qd prius, qdq; posterius sit electum. Si comparetur urgens cum non urgente, prius electum est urgens, affectus tum nam conseruandus, quam pter nam remouendus. Si vero comparentur urgentia simul, prius est electa cum tunc qua non, quod affectus curandus. Si cum tunc qbus non, comparentur simul 1°. eligit qe qua. 2°. media, 3°. infima. Ratio dictorum ex illis colligi qd diximus de tempore opportuno agendorum. Ut ens urgens indicat tempus, urgens qd est conseruandum, statim conseruari debet, ab imminet periculum mortis. Urgens qd est

remouendum

remouendum statim ac urgens, qd erat conseruandum, est conseruatum, remoueri debet, et pati pt a remedijs remouentibus. Igitur etiam statim hæc remedia sunt adhibenda.

Causa tinea qua non, postquam remotum est urgens, pati pot, ut inflammatio, remoto fluxu sanguinis, remoueri pt. Quare remota urgente inflammat. interficiet calida est attendendum, mox sordities; et tandem ulceri curando.

Sed ita dicta orit dubitatio, dicimus n. indicans electum esse conjunctum cum spreto, mox diximus exemplo ulceris (3. meth. penult. multa dari simul indicantia electa, urgens aplex cum quipiam, tinea qua non: mediam, infimam

affectus curandus. Nota electus in-
dicans in comparat.ne alterius die
electus, ideo necessario coniung.r
cum tempore: qd duplex est, vel quo
ad qd, et vtum, vel quoad vtu tm.
Virtus in ephemera vel synocho
sine putredine spernit quoad
qd et vtu, diente Gal.o in morbis
pacutis vtendus esse victu tenu-
issimo exacte, sine media. Eli-
gitur a indicis morbis plenitudo
indicans vene sectione, ideo etsi
secamus venas, vtimur tm in his
morbis inedia: Hac distinco.ne
libata dicendus est, qd indicantia
vlceri coniuncta sunt ora electa
quoad qd, qo cibus est occurrendus
non simul esse electa quoad vtu,
et qm agendus. qo uni ne occur-
rimus, et alia eode temp.e tyran-
nimus

nimus, deinde alteri occurrimus
rei, quam spernimus. Ideo electio
jungitur cum spreto, nec hoc sit
tale quoad qd, et quoad vtu, nec
quoad vtum tm. Possumus etiam
dicere: aliud esse loqui de electo,
aliud de priu electo. Electio necessario conuingit cum spreto, non a priu electo. Preterea, aliqua epdictis indicantibus juncta uleriu sunt electa non ut inuicem comparantur, sed ut alijs conferunt. ut unitas musculi, uel nerui efficiens conuulsionem est indicans electum, quasenus ibi comparatur, ut est tm natura, ideo habet rone electi, ut ex auntis est pter nam. Spernitur uero ut ex se tm nam. Hec de indicantibus, ut referunt ad inuicem.

Caput 49m

De Experientia, et Analogismo.

Restant pro fine methodi qdam dicenda de experia, et analogismo. Nam tria sunt methodi instrumenta; indiciones, ff quas oia indicata inveniunt: experia, et analogismus. Locuti sumus de indicat.ne, et oibus eius remedijs, de alijs q.d duobus et dicendum. Hec cum sint intra logica, et expia non enthymema, non syllogismus sit, q.d erit inductio, et analogismus exemplum. Ideo dal.s lib. ad Trasyb. 21.o loquens de expia dat exemplum portulaca, dentium stuporis auferentis, et concludit dicens, quemadmodum bis, ter, et sepius exptum

est

est portulaca auferre stuporem dentium, sic dicendum est, eam aeque stuporem dentium tollere, ideo tanquam remedium ad stuporem dentium esse adhibenda. Haec expia distat valde ab expia methodi simplicium medicorum, et empiricorum. Nam in dicta methodo utimur expia, ut in simplicium cognitione deducamur. In methodo curativa utimur ea, ut eius Intuitu v.g. in methodo simplicium diximus: hac lactuca corpus temperatum refrigerat, sic alia, et alia ita agit, q.d. ois lactuca est remedium frigidum. Ergo, allium, pirethrum, capsa, q aeria sunt, sunt calida, q.d. oia aeria sunt calida. Verum expia methodi curativae conferit ad cognitionem ablationis affectus, qter nam, differtque ab ea Empiricorum. qd hi in omni

affectu curandi indicat. spreta, utuntur expia; dogmatici uero, ubi non adest indicatio, utuntur expia. Non n. adest indicatio, uel ratio cur portulaca auferat stupores dentium. Imo ut frigida, magis stupidos efficere deberet. In virulentia venerea utuntur dogmatici decocto ligni, sola distante expia. Sepe n. expertus est decoctum ligni hunc affectum curare, ideo dicunt decoctum omnibus conuenire.

Analogismus est exemplum, ut argumentum a tili. v.g. expertus est vertiginosum cadentem supra humum ex fluxu sanguinis nasi sanatum esse, g. in alio vertiginoso tilia medio est utendum. Estq; v.g. vena sectio. Differt tum ab Analogismo Empiricorum: Nam horum analogismus

mus, supponit expiâ, dogmaticus
ueró indicat? ille est deceptorius, hic
uerax est, dogmaticos analogismus.
Neque n. debent inferre, ut Empirici,
qd experts est vertiginosus cadente
in terra, et ex casu patiente fluxu
sanguinis nariu sanatus esse, qd
in altero vertiginoso transeundus
est ad illa sul. uena sectione, qa fortasse
is cadens sanatus est ex fluxu
sanguinis nariu, qa patiebatur verti-
gine ex vaporibus à sanguine ele-
uatis. Aliis ueró pti pati vertigi-
nem à vaporibus pituitae, et ideo
si huic secta uena, vertigo potius
augebit, ablato sanguine q erat
velut frenus pituitae. Analogismus
ueró dogmaticos supponit indicat?
estq; instrumu uerax. Dicet n. dog-
maticus, qa in cadenti erat indi-

catio vacuandi sanguinis, ideo ex
fluxu sanguinis narium vertiginosus
sanatus est. ideo in altero filii, in quo
sit indicatio evacuandi sanguinis,
hic p sectionem venae evacuat. Sic
quomodo p supponit indicatio, et non
est instrumentum deceptorium. Verum con-
fert potius Analogismus dogmatico
ut hic apud agros, et absidentes fidem
comparet, quam curationi conferre
videatur. Ratio est, nam dogmatico
opus est, ut sufficiens, ex na indican-
tis indicatis haurire. Verum agri,
et absidentes saepe indicantibus fidem
adhibere nolunt tanquam intuitu
et potius instrumentis tentatis, ut
experiae, et analogismo fidem habent.
Ideo dogmatici p fidem comparan-
da saepe utuntur analogismo, ut
dicentes, p adeat necessitas se-
candi

candi venam, et sanguinem emanandi in vertiginoso cadente cum fluen sanguinis narium ablata est vertigo, ideo tibi quoque patienti vertiginem ex abundantia sanguinis sanguis venae sectione est emanandus. Exempla igitur est magis necessaria quam analogismus. Nam est necessaria in eo affectu, cuius nam non innotescit. ut in virulentia venerea. Analogismus vero tum indicare conferre ad bene esse, cum sit instrumentum quo medicus apud aegros et astidentes fidem sibi, suisque medijs comparat. Atque haec chirurgica methodus curatiua dicta, ac disputata sunt à nobis, habita rone temporis, loci, ac materiae sufficere possunt.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg